ڕوونکردنەوە، یان هەڵبەستنی مێژوو؟!

خوێندنەوەیەك بۆ کتێبی "نسکۆ و دابڕان"

عبداللەحسنزادە

ڕوونکردنەوە، یان هەڵبەستنی مێژوو؟!

لە بەرەبەری نەورۆزی ١٣٩٤ی هەتاویو لە کاتێکدا ئەندامانو لایەنگرانی حیزبی دێموکڕاتو تێکڕای دڵسۆزانی گەلی کورد ئومێدێکی هەرچەند کەمیشیان بە لێکنزیکبوونەوەی دێموکڕاتەکان پەیدا کردبوو، کاک مستەفای هیجری کە تا ئێستا هیچ کاتێک وەختی خۆی بە کتێبنووسین "بە فیڕۆ نەداوە"و ئەو جۆرە کارانەی بە بێهوودە داناوە، بە بڵاوکردنەوەی کتێبێکی ٢٠٦ لاپەڕی جێژنانەیەکی نەورۆزیی دایە دڵسۆزانی کوردو ئاوێکی ساردی بەدەستی هەموو ئەو کەسانەدا کرد کە بەناهەق تۆمەتی "نیازپاکی"و "میانەروی"یان لەو دەدا. ئەو لەو نووسینەدا کە هێندێ کەس بە جنێونامەی ناو دەبەن، هەموو خەڵکی کوردستانی دڵنیا کردەوە کە "قسەی پیاوان یەکە"و ئەوانەی باسی نەرمتربوونی هەڵوێستی ناوبراو دەکەن یان نەشارەزان یان "خەیاڵپەرداز"ن.

ئەو کەسانەی ئەو کتێبەیان خوێندۆتەوە، تێگەیون کە هەرچەند هێندێ شتی لاوەکیشی تێکەوتوە بەڵام ئامانجی سەرەکی لە ئامادەکردنی، پەلاماردانی حیزبی دێموکراتی کوردستانو بەتایبەتی ڕشتنی کۆنەقینی چەندین ساڵەی بە عبدالله حسنزادە بووە. بەشبەحاڵی خۆم بەڕاستی پێم خۆشە کاک مستەفا دەستی داوەتە کارێکی ئەوەندە "پیرۆز"! چونکە لەمەودوا ئیدی ناتوانێ خۆی لە ژێر دەمامکی هێندێ قسەو دروشمی تەباییخوازانەو نەرمڕۆیانەدا -کە زۆرکەس لێیان بیستوەو لێیان گێڕاوەتەوە- بشارێتەوە. ئەم نووسراوەی کاک مستەفا -هەرچەند بە ناتەواوییش بێ- بیروبۆچوونی سیاسیی وی وەك هەیەو بێ ڕەنگکردن دەخاتە ڕوو.

نازانم ڕێبەریی حیزبی دێموکڕاتی کوردستان چ هەڵوێستێك بەرامبەر بەو هێرشەی کراوەتە سەر ئەم حیزبە، دەگرێتە بەر. بەڵام ئەمن کە بەشی شێرم لەو

تۆمەت‌و بوختان‌و قسە ناشیرنانە پێ‌بڕاوە بە پێویست دەزانم کورتە ئاوڕێکی لێ‌بدەمەوە. خۆ ئەگەر ترسی ئەوە نەبایە کە هەرنەبێ هێندێ کەسی نەشارەزا باوەڕ بەو قسانە بکەن، بەهیچ‌جۆر ئاوڕم لێ نەدەدایەوە، هەروەك لانی‌کەم بیست ساڵە لە زمانی کەسانێکی بێ‌ناوونیشانەوە ئەمانەو زۆر زیاتر لەمانەم پێ‌گوتراون‌و تەنانەت یەك‌دوو جار کاك مستەفا خۆشی "بەسەری کردوومەوە"!، بەڵام هەموویانم بێ‌وەڵام هێشتۆتەوە. چونکە لەجێ‌دا پێم خەراپە ئەکتەرەکانی نێو بزووتنەوەی ڕزگاری‌خوازانەی کورد بۆخۆیان بکەونە سەر خەتی یەکترشکاندن یان کەسانێکی دیکە بەناوی لایەنگری لە لایەکیان بەدگۆیی لایەکەی دیکە بکەن‌و کەسانێکی دیکەش لەسەر ئەویان وەجواب بێن‌و ئەمیان بدەنە بەر هێرش کە لە ئاکامدا قەدرو ڕێزی هەمووان دەشکێ‌و زەبر لە قازانجی بزووتنەوەکە دەدرێ.

ڕەنگە هێندێ کەس پێیان سەیر بێ کە باسی بیست ساڵ‌و زیاتریش دەکەم بەڵام تەنیا وردبوونەوەیەك لە کتێبەکە بەسە بۆ ئەوەی خوێنەر تێ‌بگا کە ئەو بەرێزە چڕقێکی کۆن‌و لەمێژینەو هەر لەوکاتەدا پاساوهەڵنەگری بەرابەر بەمن لە دڵدایەو بیست‌ساڵ زیاترە پێیەوە دەتلێتەوە. جگە لەوە، بێ‌ئەوەی داوای ئینسافی لێ‌بکەم، ویژدانی خۆی بە شاهید دەگرم. هەر با بۆخۆی بیری لێ‌بکاتەوەو وەك دەڵێن دەگەڵ خۆی خەڵوەت بکا تا بزانێ ئەوەی دەیڵێم تۆزقاڵێکیش زێدەڕۆیی تێدایە؟ گوتم لانی‌کەم بیست‌ساڵ. خاکەلێوەی ئەمساڵ بیست‌ساڵ بەسەر کۆنگرەی دەیەمی حیزبی دێموکڕات‌دا تێ‌دەپەڕێ. لەو کۆنگرەیەدا بە بڕیاری کۆمیتەی ناوەندی ئەمن بەرپرسایەتیی سکرتێریم کە پێی وایە هەر لە ڕۆژی بەرێوە بۆ ئەو دانراوەو بە بەژنی ئەو بڕاوە، "زەوت" کردو ئیدی (دوژمن لە ماڵێت نائومێد بێ) کە چهەوڵ‌و تەقەلایەکی نهێنیی بۆ لابردنی ئەو "زوڵم‌و ناهەقی"یە وەڕێ خست. تەنیا نموونەیەکی چووکەڵە باس دەکەم:

زۆر پێش کۆنگرەی سێزدە هاوڕێیەکی حیزبیمان کە ئەندامی شووڕای یەکێك لە شارەکانی کوردستان بوو گیراو دوای سێ‌ساڵ زیندان ڕێگای درا سەردانی بنەماڵەی بکاتەوە. ناوبراو لەو دەرفەتە کەلکی وەرگرت‌و ڕای کرد هاتە نێو پێشمەرگە. ڕەواڵی کار وایە ئەوانەی دێنە پێشمەرگایەتی ماوەیەك لە بنکەیەك ڕادەگیرێن بەناوی پەزیرش. بەڕێوەبردنی ئەو ئۆرگانەی حیزب لە دەستی کاك مستەفاو هاوبیرەکانی‌دا بوو. وەختێك ئەو هاوڕێیە دەچێتە وێ ڕۆژانە بۆمبارانی مێشکی دەکەن‌و خەراپەی منی لەلا دەڵێن. ئاخرەکەی ڕۆژێکیان جارز دەبێ‌و دەڵێ باشە،باشە، خۆ ئەمن لە زیندانی ئیتیلاعات هەموو ئەو قسانەم لە دژی ئەو پیاوە بیستوون. ئەوان دوژمنی وین‌و سروشتی‌یە، بەڵام ئێوە بۆ؟ خۆ بەلای خۆوە سکرتێری حیزبەکەتانە. ئەمە قسەی ئەو دۆستەیە کە بۆ چەند کەس لە هاوڕێیانی گێڕاوەتەوە. ئەو دۆستە ئێستا لە وڵاتێکی ئورووپایی دەژی‌و تەنیا لەبەر ئەوە ناوی نابەم کە پرسم پێ‌نەکردوە.

ڕەنگە زیادم نەگوتبێ ئەگەر بڵێم لە دەساڵی ڕابردوودا چەند کەسێك -کەمتر بەناوی خۆیان‌و زۆرتر بە ناوی خوازراوەوە- سەدان وتاریان لە سایتەکان‌دا (کە دوو سێ‌یەکیان کاریان هەر ئەوە بوو) بە دژی من بڵاو کردۆتەوە. ئەمن تەنیا یەك‌جار وەڵامی بابەتێکم دایەوە بێ‌ئەوەی بێ‌ڕێزی‌و قسەی ناشیرنی تێدا بکەم. هەر لەوێش‌دا گوتم با لەمەو دوا چەندی پێی‌خۆشە بنووسێ، چونکە ئەمە دواجارە کە وەڵامی دەدەمەوەو هەرواشم کرد. بەڵام ئێستا کە کاك مستەفا بەو هەمووە، کوڵی دڵی دانەمرکاوەو بۆخۆی هاتۆتە سەر خەت، دیسان بۆ تەنیا یەکجار شتێك دەنووسم، ئەویش بەم تێ‌بینی‌یانەوە:

-تێ‌دەکۆشم ئەو شێوە قسەهەڵبەستن‌و جنێودان‌و تۆمەت‌بەشینەوەیە هەر تایبەتی کاك مستەفا بێ‌و "شەریك"ی بۆ پەیدا نەکەم.

-بەشی زۆرتری ئەوەی دەینووسم ڕاستکردنەوەی هێندێ هەڵەو پەڵەی نووسینەکەی خۆی دەبێ کە ڕەنگە لەبەر تووڕەیی "لەبیری نەبووبێ" چیو چۆن دەنووسێ.

-بەپێچەوانەی کارەکەی کاك مستەفا کە بە گێڕانەوەی جنێوی پاشملەی ئەموئەو، بێهوودە هەوڵی داوە هەم زەبر لە کەسایەتیی من بداو هەم دووبەرەکیی‌یەکی تازە بنێتەوە، ئەمن ئەوانە بە کاك مستەفاو لەویش زیاتر بە وانی دیکەو بە پیرۆزیی بزووتنەوەی کورد دەبەخشم.

بەڕاستی نووسینەکەی لە زۆر بارەوە شایانی تێڕوانینو لەسەرنووسینە، بەڵام ئەمن بۆ ئەوەی بەرنامەکەی کاك مستەفا بۆ تێکدانی فەزای لێكتێگەیشتن سەر نەگرێ، تا ئەو جێیەی بۆم بگونجێ تێدەکۆشم کەمتر بدوێمو کەمتر پەردەکان هەڵبدەمەوە. هەر بۆیەش سەرپێیی بەسەر نووسینەکەیدا تێدەپەڕمو -بە پێچەوانەی بەڕێزی- ئەگەر ناچار نەبم دووبارە با نادەمەوە سەر بابەتەکان.

*نووسەری بەڕێز یەکەمین هەڵەی زەقی لە یەکەمین لاپەڕی پێشەکیی‌یەکەیدا کردوە. ئەوانەی سەروکاریان دەگەڵ مێژووی حیزبی دێموکڕات هەیە، زیاتر لە جارێکیان لە زمانی خودی کاك مستەفا بیستوە کە گوتوویە تا کۆنگرەی چوارەم ئەندامی حیزبی دێموکڕات نەبوومو لەوێ دوکتۆر قاسملوو داوای کردوە خۆم بۆ ئەندامەتیی کومیتەی ناوەندی کاندید بکەمو هەرچەند گوتوومە ئەمن ئەندامی حیزب نیم دوکتۆر گوتوویە قەیدی نیە خۆت کاندید بکە. بۆ کاك مستەفا گرنگ ئەوەیە بۆخۆی پیاوێکی گەورە بێ. جا ئەگەر لەو پێناوەدا دوکتۆر قاسملوویەکیش ببێتە قوربانی، "گیانتان سلامەت"و کورد زیانێکی پێنەگەیشتوە! بەڕاست دوکتۆر قاسملووی بووژێنەرەوەی حیزبی دێموکراتو لایەنگری شێلگیری جێگیرکردنو پاراستنی ڕێوشوێنە تەشکیلاتیی‌یەکان، ئەوەندە بێ‌پڕەنسیپ

بوو یەکێك کە ئەندامی حیزب نیە بە هەموو حەقێکەوە بەرێتە کۆنگرەی حیزب‌و لەوێش بیکاتە کاندیدی کومیتەی ناوەندی؟

ئەوە بەجێی خۆی، بەڵام کاك مستەفا لەو پێشەکی‌یەدا کە کەوتۆتە لاپەڕی چواری کتێبەکەی دەنووسێ باسی دابڕانەکان *"لە ساڵی ١٣٥٧ ك (١٩٧٩ز) تاکاتی نووسینی"* ئەو کتێبە دێنمە گۆڕێ‌و دەشڵێ *"لە ساڵی ١٣٥٧ی هەتاوییەوە، وەك ئەندامێکی ڕێبەرایەتیی ئەو حیزبە ئاگاداری"* دابڕانەکان بووە. ئەگەر جوان سەرنج بدەین ساڵی ١٣٥٧ دەکاتە ١٩٧٨و تەنیا دەوری ٧٠ ڕۆژی دەکەوێتە ساڵی ١٩٧٩. کۆنگرەی چواریش ڕۆژی (٣٠)ی ڕێبەندانی ١٣٥٨ دەستی بەکارەکانی کردوە کە دەکاتە یەکی مارسی ١٩٨٠. بەو پێیە ٥٧ نەبووە، ٥٨ بووەو ٧٩ نەبووە ٨٠ بووە. ئێستا با پێمان بڵێ لەو دوو ڕێکەوتە کە هەر دووکیان بۆخۆی دای‌ناون کامەیان ڕاستە. ئەوەش جێی سەرنجە کە بۆخۆی دەڵێ: "ساڵی کۆچیی هەتاوی بە نیشانەی (ك)" نیشان دراوە. ئیدی لەبیری نەبووە کە ئێمە دوو ساڵی کۆچیمان هەن، هەتاوی‌و مانگی‌و پیتی (ك) بەتەنیا نیشان نادا مەبەست کامیانە.

*ئێستا دەکرێ بڵێین هەموو ئەوانەی ئاگاداری ڕووداوەکانی نێو بزووتنەوەی کوردن دەزانن کە شەهید دوکتۆر قاسملوو دوو جار دەگەڵ پیاوکوژەکانی کۆماری ئیسلامی دانیشتوە، یەکیان لە ڕۆژانی کۆتایی ١٩٨٨و سەرەتای ١٩٨٩ دا بووەو ئەوی دیکەیان ١٢و ١٣ی ژووئیەی ١٩٨٩ بووە کە تێیدا بە غەدر شەهید کراوە. کەچی ئەو دەڵێ *"لە مانگەکانی کۆتایی هاوین‌و سەرەتای پاییزی ١٣٦٧ی ك (١٩٨٨ز) د. قاسملوو سەفەرێکی ئورووپای کردو ماوەی نێزیك بە سێ مانگی پێ چوو"* (لاپەڕی٩). باشە، ئەگەر وای دابنێین ئەو سەفەرە دوامانگی هاوین‌و دوومانگی سەرەتای پاییز بووبێ‌و سێ مانگی تەواویشی پێ چووبێ *(نەك نێزیك بە سێ مانگ)*، هەرنەبێ چل ڕۆژ پێش نوێبوونەوەی ساڵی زایینی ئەو گەڕاوەتەوە کوردستان. کەچی هەر بۆخۆشی لە کۆتایی لاپەڕەکەدا لە نەسرین

خانم دەگێڕێتەوە کە دوکتۆر بۆی نووسیوە *"...ساڵێکی نوێی خۆشت بۆ بەئاوات دەخوازم. بەداخەوە ئەوڕۆ ناتوانم بگەڕێمەوە پاریس..."* باشە وەك کورد دەڵێ "ئەمە چەندی بە چەند؟" بڵێی مانگەکانی ئەوساڵە ٤٥ ڕۆژ بووبن؟

*ئەمن بۆخۆم لەکاتی ئەو وتوێژانەدا ئەندامی ڕێبەریی حیزب نەبووم‌و ئەوەی لەو پێوەندی‌یەدا دەی‌زانم لە ئەندامانی ئەوکاتی دەفتەری سیاسیم بیستوە. بەڵام کاك مستەفا لە گێڕانەوەی ڕووداوەکانی ئەو ماوەیەدا وا نیشان دەدا کە ئەگەر تەنیا قارەمانیش نەبووبێ، قارەمانی سەرەکیی ڕەخنەگرتن لە دوکتۆرو نیشاندانی ڕێگای دروست بە ناوبراو بووە. بەداخەوە کەسی یەکەمی دوای د. قاسملوو (دوکتۆر شەرەفکەندی) لە ژیاندا نەماوە. ئارەزوو دەکەم ئەوانی دیکە لەوبارەیەوە قسەی خۆیان بکەن، داخوا بەڕاست ئەوان هەر تەماشاچی‌و گوێگری قسەکانی ئەو بەڕێزە بوون یان بۆخۆشیان کەم‌وزۆر قسەیەکیان بۆ کردن هەبووە؟!
ئەوە بە پێشکەوتنێك دەزانم کە کاك مستەفا ئێستا کەوتۆتە سەر خەتی ڕەخنەگرتن لە دوکتۆر قاسملوو. چونکە دوکتۆریش وەك هەموو مرۆڤێکی دیکە بۆچوون‌و کردەوەی دروست‌و نادروستی هەبووە. بەڵام لەبیرمان نەچێ کە تا ئەم قۆناغە تازەیە جەنابی لەپشت ناوی د. قاسملووەوە سەنگەری لە جیابیران دەگرت‌و ڕەخنە لە کارەکانی دوکتۆری بە دوژمنایەتی دادەنا.

*لە لاپەڕی ٢١دا کاك مستەفا ئاماژە بە پێشنیارەکانی کۆماری ئیسلامی بەحیزب لە بارەی ئەنجامدانی وتووێژەوە دەکاو لەوێش‌دا ئەگەر باش سەرنج بدەن قارەمانی سەرەکیی داستان هەرخۆیەتی. لێرەدا نەك بۆ وەڵامی ئەو بەڵکوو بۆ ئاگاداریی خوێنەران پێم باشە هێندێ شت ڕوون بکرێنەوە:
-"نێوبژیوانی"ی دوکتۆر کارڵ شراميك لە ساڵەکانی پێش کۆنگرەی سێزدەیەم‌دا، هەروەك یەکەم تەقەلای کۆماری ئیسلامی لەو پێوەندی‌یەدا نەبوو،

بـەویش کۆتـایی نـەهاتو هـەتا ئێـرەش ئـەو هەوڵانـەی دەگـەڵ هـەموو هێـزە سیاسی‌یەکانو تەنانەت ئەوی هەرە چووکیشیان درێـژەی هەیـەو ئاشکراشـە کـە مەبەستی تەنیا فیتنەبازیو دروست‌کردنی دڕدۆنگی لەنێو بەشـەکانی ئۆپۆزیسـیۆنی کورددایە.

-لە فۆڕمووڵەکردنی وەڵامەکانی حیزب بۆ د. شڕامیك یان کۆماری ئیسلامی‌دا کـاك مستەفا تـەنیا قارەمـانی داسـتان نـەبووەو چـوار ئەنـدامی دیکـەی دەفتـەری سیاسییش ڕەنگە بە هەموویان لاباریکیان بۆ جەنابی ڕاست کردبێتەوە!!

-ئـەو نێوبژیوانی‌یـە چەنـد سـاڵی کێشـاو هـەم لەبـەر ئـەوەی ئێمـە گوتمـان لە ئوتریش حازر نابین وتووێژ بکـەینو هـەم چونکـە د. شـڕامیك وەك نوێنـەری ئوتریش لە دەزگای فەرهەنگو پەرەپێدانی ئورووپا کە مەرکەزەکەی لە پـاریس بوو،ئەوکاتە لـە فەڕانسـە دەژیـا بـە ڕواڵـەت تـا ئـەو جێگایـە چووینـە پـێش کـە وتووێژەکە لە پاریسو بە ئاگاداریو بەشداریی وەزارەتی دەرەوەی فەڕانسـەو بـە پارێزگاریی پۆلیسی فەڕانسە بێو زۆر شتی دیکە کە هەموویان لەلایـەن حیزبـەوە هێنرانە گۆڕێو بەڕواڵەت کۆماری ئیسلامییش هەموویانی قبووڵ کرد. بـەڵام کـە دیتی بۆی ناکرێ ئامانجەکەی بپێکێو تێرۆرێکی دیکە بکا، لێـی پاشـگەز بـۆوە. بوونی ئیعتیبارنامەش هەر یەکێك لە مەرجەکانی حیـزب بـوو نـەك هـی کۆمـاری ئیسلامی، تەنانەت داوا کرابوو ناوی ڕاستەقینەو پلـەی بەرپرسـایەتیی نوێنـەرەکانی هەر دوو لاش لە ئیعتیبارنامەکانیاندا بنووسرێو وێنەشی پێوە بێ.

*لەلاپەڕی ٣٦بۆ ٣٧دا باسی خەسڵەتێکی باشی شـەهید دوکتـۆر شـەرەفکەندی دەکا کە ئەگەر کەسێك لەلای وی باسی کەسێکی دیکەی کردبێ لەوێ وەڵامی داوەتەوە، بەڵام ئامادە نەبووە ئەو قسەیە بگوازێتەوە بۆ لایـەنی دیکـە، بـۆ ئـەوەی نیشـان بـدا کەسـێك لـەلای ئـەو بـە دژی قسـەی کـردوە. یـان بـە مەبەسـتی خۆشیرین‌کردن قسەکەی بگێڕێتەوە. بەڕواڵـەت کـاك مسـتەفاش ئـەم ڕەوشـتە بـە

په‌سند ده‌زانێ. به‌ڵام ده‌بینین ئه‌گه‌ر د. شه‌ره‌فكه‌ندی ئاماده‌ نه‌بووه‌ بۆ خۆشیرین‌كردن، به‌ نهێنی قسه‌ی كه‌سێك بۆ كه‌سێكی دیكه‌ بگێڕێته‌وه‌، كاك مسته‌فا به‌ مه‌به‌ستی دووبه‌ره‌كی‌نانه‌وه‌، چه‌نده‌ی به‌ ئاشكراو به‌ نووسین قسه‌ی یه‌كێك بۆ یه‌كێكی دیكه‌ گێڕاوه‌ته‌وه‌و ته‌نانه‌ت له‌ گیرفانی خۆشی له‌سه‌ری داناوه‌.

نموونه‌یه‌ك له‌ "ڕاست‌بێژی"

*له‌ لاپه‌ڕی ٣٨و له‌ باسی ژیان‌نامه‌ی شه‌هید دوكتۆر شه‌ره‌فكه‌ندی‌دا كاك مسته‌فا ده‌ڵێ: *"دوای ته‌واوكردنی دووره‌ی دوكتۆراكه‌ی جارێكی دیكه‌ ده‌گه‌ڕێته‌وه‌ دانشسه‌رای عالی تاران له‌وێ كاری مامۆستایه‌تییه‌كه‌ی درێژه‌ پێ‌ده‌داو له‌ هه‌مان‌كاتدا به‌ نهێنی وه‌ك ڕاوێژكاری كۆمیته‌ی ناوه‌ندیی حیزب ئه‌ركی حیزبی به‌ڕێوه‌ ده‌با".* ئه‌مه‌ ئه‌گه‌ر گۆڕینی مێژوو نه‌بێ، لانی‌كه‌م هه‌ڵه‌ی مێژوویی‌یه‌. چونكه‌ د. شه‌ره‌فكه‌ندی ساڵی ١٣٥٥ (١٩٧٦) گه‌ڕایه‌وه‌ تاران‌و ساڵی ١٣٥٨(١٩٧٩) واته‌ سێ ساڵ دواتر بوو به‌ڕاوێژكاری كۆمیته‌ی ناوه‌ندی. ئه‌مجار وه‌ك ده‌زانین پاش گه‌ڕانه‌وه‌ی، له‌ زانكۆی "تربیت معلم" مامۆستا بوو نه‌ك له‌ دانشسه‌را.

هه‌ر له‌درێژه‌ی ئه‌و باسه‌دا ده‌نووسێ له‌ كۆنگره‌ی چواره‌م‌دا *"وه‌كوو ئه‌ندامی كۆمیته‌ی ناوه‌ندی هه‌ڵده‌بژێردرێ. دوای كۆنگره‌ ده‌بێته‌ ئه‌ندامی ده‌فته‌ری سیاسی‌و به‌دوای ئه‌وه‌دا ده‌بێته‌ جێگری سكرتێری گشتی".* كه‌سێك له‌ ده‌ره‌وه‌ی ئه‌و نووسینه‌ ئاگای له‌ ڕووداوه‌كان نه‌بێ، له‌و نووسینه‌ وا تێ‌ده‌گا كه‌ شه‌هید شه‌ره‌فكه‌ندی چه‌ند حه‌وتوو یان ئه‌وپه‌ڕه‌كه‌ی چه‌ند مانگ دوای كۆنگره‌ی چواره‌م بۆته‌ جێگری سكرتێری گشتی. له‌حاڵێك‌دا له‌ كۆنگره‌ی چواره‌م‌و ته‌نانه‌ت له‌ كۆنگره‌ی پێنجه‌میش‌دا پۆستێك به‌ناوی جێگری سكرتێری گشتی له‌ پێڕه‌وی نێوخۆی حیزب‌دا نه‌گونجابوو،و له‌ كۆنگره‌ی شه‌شیش به‌م‌لاوه‌ له‌ دوو

کۆنگرە کەسێکی دیکە بوو بە جێگری سکرتێر هەتا ئەوەی ساڵێك دوای کۆنگرەی حەوت ئەو دەستی لەکار کێشایەوەو دوکتۆر سەعید جێگای گرتەوە. ڕەنگە کاك مستەفا ئەمەی لەبیر نەچووبێ، بەڵام چونکە ناوبردنی ئەو جێگرسکرتێرەی زۆر بۆ قورسە، بە نووکەقەڵەمێك سێ کۆنگرەو حەوت ساڵ زەمان دەپەڕێنێ. خۆ ئەگەر ئەو هەستە "پیرۆز"ە نەبایە دەیتوانی بنووسێ ساڵی ١٣٦٥ (١٩٨٦) بوو بە جێگری سکرتێرو خۆی تووشی ئەو "هەڵە" دەروونییە نەکا.

*داستانێك دەگێڕێتەوە کە گۆیا *"جارێك ئاخوندێك . ئەگەر هەڵە[ی] نەکردبێ بەناوی ئیشراقی بە ڕواڵەت بە نوێنەرایەتی لەلایەن ڕێژیمەوە بۆ وتووێژ لەسەر داخوازی حیزبی دێموکڕات[!!]..."* هاتۆتە مەهابادو لە ماڵێ حاجی ڕەحیمی خەڕڕازی ئەوو د. قاسملوو،و کاك غەنی دەگەڵی دانیشتوون‌و دەرکەتوە کە مەبەستی سەرەکیی ئازادکردنی چەند پاسدارێك بووە. ئەمن ناڵێم ئەو هەرگیز دەگەڵ دوکتۆر قاسملوو چاوی بە نوێنەرانی ڕێژیم نەکەوتوە. ڕەنگە دواتر بووبێ. بەڵام ئەمەیان ئیدی نا. چونکە ئیشراقی نەبوو، "حسین حجتی کرمانی" بوو، دانیشتنەکە لە ماڵی حاجی ڕەحیم نەبوو، لە "مهمانسرا"ی مەهاباد بوو، ئەمن‌و کاك غەنی لە خزمەت دوکتۆر قاسملوودا دەگەڵی دانیشتین‌و ئامانجی ڕاستەقینەی هاتنەکەشی هەروەك کاك مستەفا بە ناڕوونی باسی کردوە هەوڵی ئازادکردنی دوو کوڕی مووسەویی ئەردەبیلی بوو کە بەدیل گیرابوون. ئەو ئاخوندە دەگەڵ دوکتۆر چووە تەلەڤیزیۆنی مەهابادیش‌و لە قسەکانیدا ڕیاکارانە داخوازەکانی کورد -نەك هی حیزبی دێموکڕات-یشی قبووڵ کردن. شاهیدی ئەم قسەیەم کاك غەنی بلووریانە کە لە کتێبەکەیدا چەند لە من تووڕەیە چونکە بەکەیفی کرمانی نەدواوم. سەرنجڕاکێش ئەوەیە کە کاك مستەفا لەوکاتەدا جارێ

سێ تا چوار مانگی مابوو ببێتە ئەندامی ڕێبەرایەتی یان وەك بۆخۆی دەڵێ ئەندامی حیزبی دێموکڕاتیش.

پێویستە بگوترێ کە کاك غەنییش هەرچەند وای لەبیر بووە کە دانیشتنەکە لە ماڵی کاك ڕەحیمی خەرڕازی بووە (پێم وایە ئەودەم حاجی نەبوو)، بەڵام باسێکی لە کاك مستەفا نەکردوە. دیارە ئەویش بەداخەوە ڕێکەوتی ڕووداوەکانی بە شێواوی‌و پاش‌وپێش هێناوە.

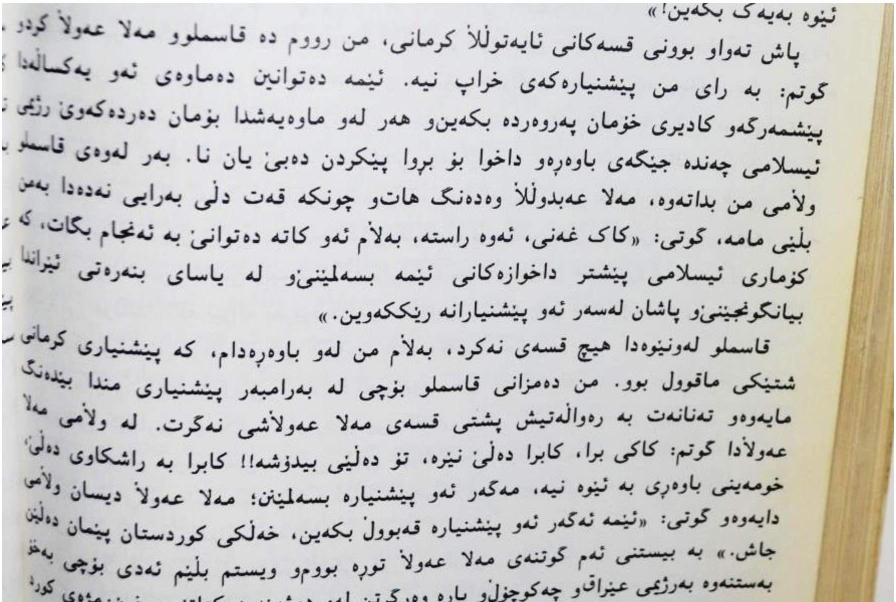
ئێوە بەیەک بکەین!»
پاش تەواو بوونی قسەکانی ئایەتوڵڵا کرمانی، من رووم دە قاسملوو مەلا عەولاٚ کرد و
گوتم: بە رای من پێشنیارەکەی خراپ نیە. ئێمە دەتوانین دەماوەی ئەو یەکساڵەدا
پێشمەرگەو کادیری خۆمان پەروەردە بکەین‌و هەر لەو ماوەیەشدا بۆمان دەردەکەوێ رژێمی
ئیسلامی چەندە جێگەی باوەڕەو داخوا بۆ بڕوا پێکردن دەبێ یان نا. بەر لەوەی قاسملو
وڵامی من بداتەوە، مەلا عەبدوڵڵاٚ وەدەنگ هات‌و چونکە قەت دڵی بەرایی نەدەدا بەمن
بڵێنی مامە، گوتی: «کاک غەنی، ئەوە راستە، بەڵام ئەو کاتە دەتوانێ بە ئەنجام بگات، کە
کۆماری ئیسلامی پێشتر داخوازەکانی ئێمە بسەلمێنێ‌و لە یاسای بنەرەتی ئێراندا
بیانگونجێنێ‌و پاشان لەسەر ئەو پێشنیارانە رێککەوین.»
قاسملو لەونێوەدا هیچ قسەی نەکرد، بەڵام من لەو باوەڕەدام، کە پێشنیاری کرمانی
شتێکی ماقووڵ بوو. من دەمزانی قاسملو بۆچی لە بەرامبەر پێشنیاری مندا بێدەنگ
مایەوەو تەنانەت بە رەواڵەتیش پشتی قسەی مەلا عەولاٚشی نەگرت. لە وڵامی مەلا
عەولاٚدا گوتم: کاکی برا، کابرا دەڵێ نێرە، تۆ دەڵێی بیدۆشە!! کابرا بە راشکاوی دەڵێ:
خومەینی باوەڕی بە ئێوە نیە، مەگەر ئەو پێشنیارە بسەلمێنن؛ مەلا عەولاٚ دیسان وڵامی
دایەوەو گوتی: «ئێمە ئەگەر ئەو پێشنیارە قەبووڵ بکەین، خەڵکی کوردستان پێمان دەڵێن
جاش.» بە بیستنی ئەم گوتنەی مەلا عەولاٚ تووڕە بووم‌و ویستم بڵێم ئەدی بۆچی بەخۆ
بەستنەوە بەرژێمی عێراق‌و چەکوچۆڵ‌و پارە وەرگرتن لەو دوژمنە دیکتاتۆرو خوێنمژەی کورد
ئێمە نابینیە جاش، بەڵام پشووم خواردەوەو لە جیاتی گوتم کاک مەلا عەولاٚ، مەگەر

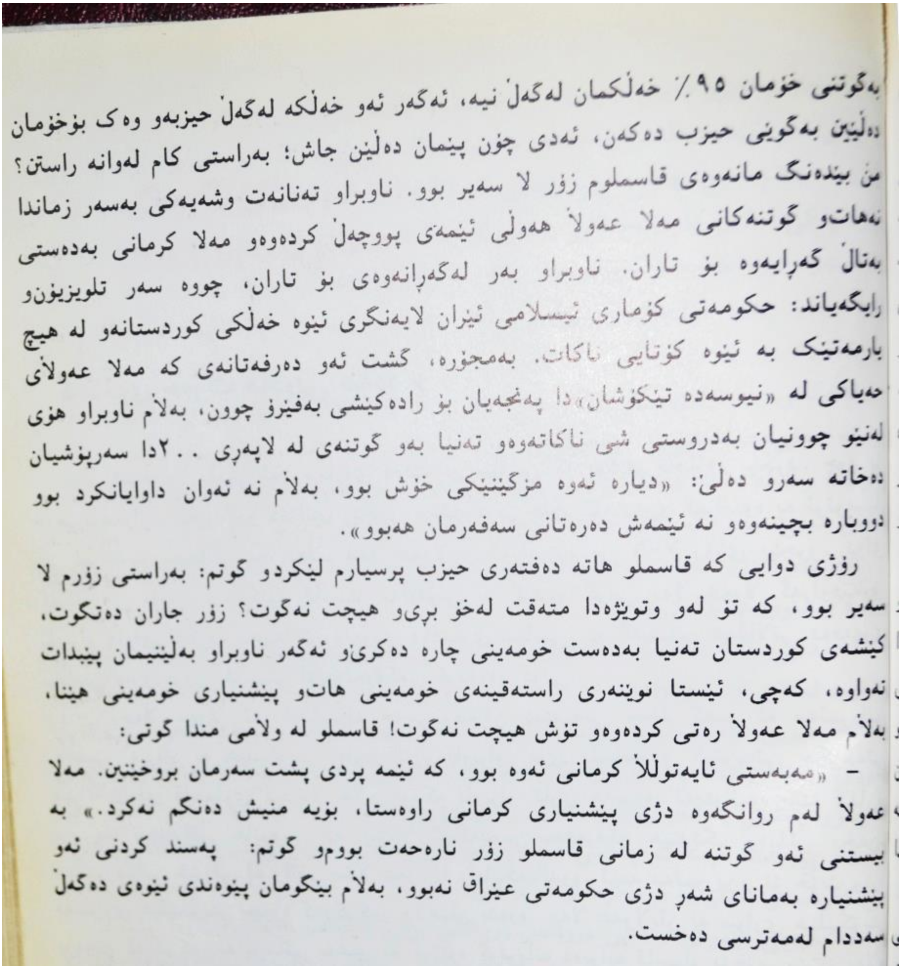
بەگوتنی خۆمان ٩٥٪ خەڵکمان لەگەڵ نیە، ئەگەر ئەو خەڵکە لەگەڵ حیزبەو وەک بۆخۆمان دەڵێین بەگوێی حیزب دەکەن، ئەدی چۆن پێمان دەڵێن جاش؛ بەراستی کام لەوانە راستن؟ من بێدەنگ مانەوەی قاسملوم زۆر لا سەیر بوو. ناوبراو تەنانەت وشەیەکی بەسەر زماندا نەهاتو گوتنەکانی مەلا عەولا هەولی ئێمەی پووچەڵ کردەوەو مەلا کرمانی بەدەستی بەتاڵ گەڕایەوە بۆ تاران. ناوبراو بەر لەگەڕانەوەی بۆ تاران، چووە سەر تلویزیۆنو رایگەیاند: حکومەتی کۆماری ئیسلامی ئێران لایەنگری ئێوە خەڵکی کوردستانەو لە هیچ یارمەتیێک بە ئێوە کۆتایی ناکات. بەمجۆرە، گشت ئەو دەرفەتانەی کە مەلا عەولای حەیاکی لە «نیوسەدە تێکۆشان»دا پەنجەیان بۆ رادەکێشی بەفیرۆ چوون، بەڵام ناوبراو هۆی لەنێو چوونیان بەدروستی شی ناکاتەوەو تەنیا بەو گوتنەی لە لاپەڕی ..٢دا سەرپۆشیان دەخاتە سەرو دەڵێ: «دیارە ئەوە مزگێنێکی خۆش بوو، بەڵام نە ئەوان داوایانکرد بوو دووبارە بچینەوەو نە ئێمەش دەرەتانی سەفەرمان هەبوو».

رۆژی دوایی کە قاسملو هاتە دەفتەری حیزب پرسیارم لێکردو گوتم: بەراستی زۆرم لا سەیر بوو، کە تۆ لەو وتوێژەدا متەقت لەخۆ بڕیو هیچت نەگوت؟ زۆر جاران دەتگوت، کێشەی کوردستان تەنیا بەدەست خومەینی چارە دەکرێو ئەگەر ناوبراو بەڵێنیمان پێبدات تەواوە، کەچی، ئێستا نوێنەری راستەقینەی خومەینی هاتو پێشنیاری خومەینی هێنا، بەڵام مەلا عەولا رەتی کردەوەو تۆش هیچت نەگوت! قاسملو لە وڵامی مندا گوتی:

– «مەبەستی ئایەتوڵڵا کرمانی ئەوە بوو، کە ئێمە پردی پشت سەرمان بروخێنین. مەلا عەولا لەم روانگەوە دژی پێشنیاری کرمانی راوەستا، بۆیە منیش دەنگم نەکرد.» بە بیستنی ئەو گوتنە لە زمانی قاسملو زۆر نارەحەت بووم‌و گوتم: پەسند کردنی ئەو پێشنیارە بەمانای شەڕ دژی حکومەتی عێراق نەبوو، بەڵام بێگومان پێوەندی ئێوەی دەگەڵ سەددام لەمەترسی دەخست.

*وەك نموونەیەكی دیكە لە "بیرتیژی"ی كاك مستەفا با ئەو ڕووداوەش هەر لە زمانی جەنابییەوە بێنینەوە كە دەنووسێ: *"بڕیار درا یەكەمین كۆبوونەوەی كۆمیتەی ناوەندیو ئەندامانی ڕێبەرایەتیی حیزب، كە نووسەری ئەم دێڕانەش یەك لەوان بوو* [بەڕاست كۆمیتەی ناوەندیو ئەندامانی ڕێبەرایەتیی حیزب دووگرووپن؟]، *لەماڵی خوالێخۆشبوو ڕەحیمی سەیفی قازی بۆ هەڵبژاردنی سكرتێری گشتی پێك*

*بێ". لانی کەم لەو دەورەیەدا هیچوەخت کۆبوونەوەی کۆمیتەی ناوەندی لە ماڵی دوکتۆر ڕەحیمی سەیفی قازی نەگیراوەو ئەو کۆبوونەوەیەش کە ئەو باسی دەکا لە ماڵەکەی پێشەوا قازی موحەممەد کە ئەودەم فەوزیە خانمی کچی پێشەوا دەگەڵ کاك ئەحمەدی قازیی حاجیابات، زاوای پێشەوای تێدا دەژیان، گیراو هەر ئەمەش بایەخێکی دیکەی دەدا بە کۆبوونەوەکەو نیشانەیەك لە درێژەی ڕێگای پێشەوا بوو. دیارە هەر لەوێ ئەندامانی دەفتەری سیاسییش هەڵبژێردران. بەڕاستی کەسێك ئەمە ئەمانەتی لە گێڕانەوەی ڕووداوەکاندا بێ، دەکرێ متمانە بە ئیددیعاکانی بکرێ؟

*بۆ ئەوەی هەق بە هەقدار بگا بەجێیە ڕوونکردنەوەیەکی کورت لەسەر ڕووداوێك بدەم کە ساڵی ١٣٦٠ی هەتاوی لە ناوچەی شنۆ ڕووی دا. ئەوە کە ڕێژیمی ئێرانو هاودەستەکانی هەوڵیان دا بەناوی وتووێژەوە چەند کەس لە ڕێبەرانی حیزبی دێموکرات دەداو بخەن، دروستەو تا ئەو جێیە کە پیلانەکە ئاشکرا دەبێ کاك مستەفاش بە دروستی باسی کردوە. بەڵام لەوێدا کە دەنووسێ *"کاك سەعید (د.سادق شەرەفکەندی) دەستوور بە پێشمەرگەو هێزی بەرگری شنۆ دەدا کە ڕەحمانی کەریمی دەستبەسەر بکەن..."* هەقکوژی‌یەکی بێ ئینسافانە دەرهەق بە یەکی دیکە لە ئەندامانی ئەو کاتی دەفتەری سیاسی‌یە. هەموو ئەوانەی د. شەرەفکەندی‌یان لە نزیکەوە ناسیوە دەزانن کە ئەو پیاوێکی زۆر ئازاو تەنانەت بێباك بوو. بەڵام ئەوەی لێرەدا کاك مستەفا بەناوی کاك سەعیدیەوە تۆمار کردوە، پێچەوانەی گێڕانەوەی خودی شەهید د. شەرەفکەندی‌و ئاگادارانی ڕووداوەکەیە. کاتێك پیلانەکە پووچەڵ کرایەوەو هاوڕێیان گەڕانەوە، کاك سەعید زۆر ئازایانەو بەئینسافەوە ڕاپۆرتی سەفەرەکەی دا بە دەفتەری سیاسی‌و گوتی شانازی بە هاوڕێیەتیی کاك مستەفای شلماشی‌یەوە دەکەم کە بە زیرەکی‌و وشیاری پیلانەکەی دۆزیەوەو بە ئازایەتی‌و کارزانی پووچەڵی کردەوە. گوتنی ئەم

حەقیقەتە هیچ لە قەدرو قیمەتی کاك سەعید کەم ناکاتـەوە. تـەنیا ئەوەندەیـە کـە نەخشی مرۆڤەکان بە ئەمانەتەوە نیشـان دەدرێ، کارێـك کـە کـاك مسـتەفا زۆری کەیف پێنایە.

*دیسان بۆ دەرکەوتنی ئەوە کە گێڕانەوەی ڕووداوە مێژووییەکان لـە زمـانی کاك مستەفاوەو "حافظە"ی ئەو بەڕێزە چەند بۆ ئەوە دەبێ پشتی پێ ببەسترێو بـە بەڵگە بهێنرێتەوە ئاماژە بە بڕگەی هەڵبژاردن لە کۆنگرەی هەشتەمدا دەکەم. کـاك مستەفا دوای گێڕانەوەی ڕەوتەکە دەنووسێ *"پاش کشانەوەی ئەو چەند هاوڕێیەو (مەبەستی کشانەوە لـە لیسـتی کاندیـداکانی کۆمیتـەی ناوەندییـە) __پڕکردنـەوەی جێگای ئەوان بە کەسانێکی دیکە__ دەنگی زۆربەی ئەندامانی کـۆنگرەی بەدەسـت هێنا."* ئیدی لەبیری چۆتەوە کە پڕکردنەوەیەك لـەگۆڕێدا نـەبوو. بـەڵکوو "پـاش کشـانەوەی ئـەو چەنـد هاوڕێیـە" لـە لیسـتە ٢٥ کەسـییەکە دەنـگ بـۆ لیسـتە ١٩کەسییەکە وەرگیراو ئەمە تـەنیا کۆمیتـە ناوەنـدیی حیـزب لـە دوای شۆڕشـی ئێرانەوە تا ئەودەم بوو کە تەنیا نۆزدە ئەندامی ئەسڵیی هەبوون.

لـە ڕووداوەکـانی دوای کـۆنگرەی هەشـتەمیش دەگـەڵ باسـی لێکدابڕانەکـە ئاماژەیەکی خێرا بـە *"ڕووداوی تـاڵی شـەڕی براکـوژی"* دەکـاو بـە ڕووداوێکـی جێگای داخی دەزانێ، بێئەوەی ئەو ئازایەتییە لەخۆی نیشان بـدا کـە بڵـێ ئـەو شەڕە چۆن هەڵگیرسا. خۆ ئەمنو کاك مستەفا ئەودەم لە بەرەیـەکدا بـووینو لـە چاكو خەراپی ئەو ماوەیەدا -تـەنیا بـەو جیاوازییـە کـە ئـەمن ئەنـدامی ڕێبـەری نەبووم- خاوەنبەشین. بەڵام خۆزگە هەموو کاربەدەستانی نێو بزووتنـەوەی کـورد ئەوەنـدەیان ئازایـەتی هەبایـە کـە ئەگـەر بـە درەنگـەوەش بـووە پـێ لـە هەڵـەو کەموکوڕییەکانیان بنێنو بەرپرسایەتییەکە وەئەستۆ بگرن.

*چارەسەری لێکترازاویی ڕیزەکانی حیزبی دیموکڕات لە دوای کۆنگرەی دەیەم هەنگاوێك بوو کە بێجگە لە پێشوازیی گەرمی کۆمەڵانی خەڵکی کوردستان ڕێزو حورمەتی حیزبو ڕێکخراوە کوردستانیو ئێرانیو تەنانەت بیانییەکانیشی بۆ لای حیزب ڕاکێشاو بەدەیان نامەی پیرۆزباییو دەستخۆشیمان بۆ هات. کەچی کاك مستەفاو هاوبیرانی هەرگیز دانی خێریان پێدا نەنا، چیی لە دەستیان هات بۆ پووچەڵکردنەوەی شوێنەوارەکانی کردیانو ئێستاش ئەو بەرێزە پاشماوەی ڕقی کەڵەکەبووی لەو هەنگاوە یەکڕیزیخوازانەیە لە لاپەڕەکانی ٨٦ تا ٩٠ دا هەڵدەڕێژێ. هیوادارم خوێنەران بە هەڵدانەوەی ئەو لاپەڕانەی نووسراوەکە داوەریی خۆیان بکەن.

هەر لەو چوارچێوەیەو لە لاپەڕی ٨٩دا بە بیانووی گۆیا وتووێژی حیزبی دیموکڕاتی کوردستان لەسەر "ئەسڵ" نەك *"مادە"ی ١٥ ی یاسای بنچینەیی کۆماری ئیسلامی"* ناوی عەبدوڵلای حەسەنزادەو ئەندامانی پێشووی ڕێبەرایەتیی شۆڕشگێڕ دێنێتەوە نێو ناوانو تۆمەتیان لێ دەدا، بێئەوەی لەبیری بێ کە هیچکام لەوانە لەوکاتەدا ئەندامی ڕێبەریی حیزب نەبوونو بێ سەرنجدان بە چەندوچۆنی مەسەلەکە، ئەوانیش هەروەك خەڵکی دیکە لە ڕێگای میدیاکانەوە لێی ئاگادار بوون. ئەمانە بۆ کاك مستەفا گرنگ نینو کورد گوتەنی ئەو هەر بەیارێ خۆی هەڵدەڵێ.

*کاك مستەفاو هاوبیرەکانی ئەوەیان کردۆتە بنێشتەخۆشکە کە گۆیا بەرامبەرەکانیان لە کۆنگرەی دەیەمی حیزبدا نەك لەبەر باوەڕ بە یەکگرتنەوە، بەڵکوو بۆ بەدەستهێنانی زۆرایەتی هەوڵی چارەسەری مەسەلەی "ڕێبەرایەتیی شۆڕشگێڕ"یان داوە. ئیدی هیچ بیر لەوە ناکەنەوە کە ئەگەر ئەو لایەنە ساڵێك پێش *"وەسەریەككەوتنەوەی بنەماڵەی گەورەی حیزبی دیموکڕات"* زۆرایەتییان پێنەبایە بڕیاری چارەسەری مەسەلەکە لە کۆنگرەی دەیەمدا پەسند نەدەکرا. کاك

مستەفا لەبیر خۆی بردۆتەوە کە مەنتیقی لایەنگرانی چارەسەری مەسەلەکە لە کۆنگرەدا ئەوەندە بەهێز بوو کە پاش دوو ڕۆژو نیو قسەلێکردن زۆربەی هەرەزۆری ئەوانەی دژی وەسەریەکخستنەوە بوون بە قەناعەت گەیشتن‌و بڕیاری چارەسەری کێشەکە بە دەنگی پتر لە٩٧٪ی ئەندامانی کۆنگرە پەسند کراو تەنانەت بۆخۆشی ئەگەر بە نابەدڵییش بوو دەنگی پێ دا. ئەوەشی هەر لەبیر نیە کە نووسەری ئەم دێڕانە لە ڕۆژی یەکەمی دوای کۆنگرەی هەشتەمەوە دابڕانی ئەو هاوڕێیانەی بە خەسارێکی گەورە بۆ حیزب زانیوەو هەمیشە لەنێو حیزبدا هەوڵی چارەسەرکردنی کێشەکەی داوە، لەحاڵێکدا کاک مستەفاو هاوبیرانی ئەوەیان بە نیعمەتی خوا دەزانی‌و تێدەکۆشان‌و-ئێستاش تێدەکۆشن-ئەو بەرەکەتە بۆخۆیان بپارێزن.

خولیای سەرکەوتن

*جگە لەوە، کاك مستەفا تینووی سەرکەوتن‌و قارەمانەتی‌یە. ئەو دەیەوێ بەزۆر بە خەڵکی ناشارەزای بسەلمێنێ کە ئەوانەی ئێستا لە حیزبی دێموکڕاتی کوردستان‌دان کاتێك لە کۆنگرەی سێزدەدا کەوتوونە کەمایەتی‌یەوە، *"تەنیا بە مەبەستی پاراستنی بەرژەوەندیی خۆیان زەبرێکی دیکەی پڕئێش و ئازاریان لە حیزبی دێموکڕات‌و خەڵکی کورد وەشاندوە."*(لاپەڕی ٩٣). شتەکە هەمووی جێی سەرنجە. ئەوانەی ئەو بەناهەق تۆمەتی بەرژەوەندپەرستی‌یان لێدەداو بەپلەی یەکەم بەتەمەنەکان جگە لە یەکێکیان -کە ئەویش هەڵبژێردرا- هیچکامیان خۆیان بۆ کۆمیتەی ناوەندی کاندید نەکرد. پاشان لەنێوان"فەتح‌و زەفەر"ی کاك مستەفاو قبووڵی ئەو لەت‌بوونەدا کە زۆرایەتیی ئەوکاتی کۆمیتەی ناوەندی سەپاندی، نزیك بە دووساڵ‌ونیو مەودا هەیە. سەیر ئەوەیە کەسێك کە بەوپەڕی لەخۆبایی‌بوونەوە بە حوزووری سەرۆکی هەرێمی کوردستان‌و جێگرەکەی‌و چەند کەسایەتیی حکوومەت‌و حیزبەکانی هەرێم دەیگوت *"حیزبی دێموکڕاتی*

کوردستانی ئێران لەجێی خۆیەتی. چەندکەس لەحیزب ڕۆیشتوون، هەرکەس وەك خۆی [نەك بەکۆمەڵ] *دێتەوە بابێتەوە"*، ئێستا دەڵێ زەبرێکی پڕئێش‌و ئازاریان لە حیزب داوە. ئەگەر کاك مستەفا نازانێ، خەڵکی دیکە دەزانن کە وشەی "چەند" بۆ ژمارەی نێوان ٢ تا ١٠ بەکار دەبرێ. بەڕاست خوێنەری کتێبی کاك مستەفا بەکامیان باوەڕ بکاو بۆخۆی کامیان هەڵدەبژێرێ؟

*خۆشتر لە هەمووی ئەوەیە کە کاك مستەفا لە لاپەڕی ٩٥دا بۆخۆی دەبێتە داواکارو شاهیدو دادستان‌و داوەرو بۆخۆی حوکمی مەحکووم‌بوونی بەرامبەرەکانی دەردەکاو تەنانەت لە دەرکردنی فەرمانی حەملەش‌دا تووشی چووکترین دوودڵی نابێ. ئەو کە وا دیارە پسپۆڕی سیاسەتی وڵاتان‌و قانوونە نێو نەتەوەیی‌یەکانیشە دەنووسێ *"لەو وڵاتانەدا کە یاسا باڵادەستە دادگا بەپێی شەرعی‌بوون‌و یاسایی‌بوونی لایەنێك‌و بەپێی زۆرایەتی‌و کەمایەتی‌بوونی هەرلایەنێك بڕیار دەدا کام لایەن مافی ئەوەی هەیە ناوی حیزبەکە بۆخۆی هەڵگرێ. بۆیە بەگشتی ئەوکارە ناڕەوایەو لە کوردستان کارەساتی ناوەتەوە."*

ئەمنیش هەر بەقەد کاك مستەفا لەو بوارە شارەزام، بەڵام بە پرسیار لە شارەزایان وام بۆ دەرکەوتوە کە ئەو کاتەی ناوێك لەسەر کەسێك سەبت کراوە کەسی دیکە بێ‌ڕەزامەندیی ئەو هەقی نیە ئەو ناوە لەسەر خۆی یان بۆ وێنە کۆمپانیای خۆی دابنێ. ئێستا نازانم لەجێ‌دا ناوی حدکا کەنگێ‌و لەکوێ بەناوی ئەوو هاوبیرەکانی سەبت کراوە تا کەسی دیکە نەتوانێ کەلکی لێ وەرگرێ؟ لەوەش بگوزەرێین، هەر بەپرسیار بۆم دەرکەوتوە ئەگەر دوو ناو تەنیا بە یەك پیت جیاوازی‌یان هەبێ هەردووکیان سەبت دەکرێن‌و ڕێگای تێکۆشانیان لە بواری خۆی‌دا پێ‌دەدرێ. ئەوەش کە دەنووسێ "لە کوردستان کارەساتی ناوەتەوە" تەواو نیشانەی ئەوەیە کە کردەوەکانی خۆی نەك بەشەرعی‌و قانوونی، بەڵکوو بەشەرع‌و قانوون دادەنێ‌و ئەوەی سەرپێچی‌یان لێ‌بکا بە یاغی‌و تاغی

دەزانێ. بەڕاست ڕۆڵەی كوردكوشتنو بەدەستی یەكتر بەكوشتدانیان بۆ ئەوە دەبێ كوردێك بە شانازی‌یەوە یادی بكاتەوەو خۆی پێوە ڕانێ؟

شابەیتی قەسیدە

*ئەوەی تا ئێرە نووسراوە تەنیا بیانوویەكو دەروازەیەك بۆ چوونەژووری باسەكانی لەمەودوایەتی. لێرەدایە كە شەڕە سەرەكی‌یەكەی كاك مستەفا دەست پێ‌دەكاو دەرگا بۆ هەڵڕشتنی كۆنەقینەكان دەكەوێتە سەر پشت. لە لاپەڕی ١٠١ دا دوای دووپاتەكردنەوەی ئەو ئیددیعایە كە بەكاربردنی ناوی "حیزبی دێموكڕاتی كوردستان" لەلایەن تێكۆشەرانی لەمێژینەی دێموكڕاتەوە بەحوكمی دادگایەكەی خۆی ناحەقە دەنووسێ *"بە وتەی عەبدوڵڵا حەسەنزادە جیابوونەوەیان بەسەردا سەپێنرا!، لەحاڵێكدا كە هیچ هۆیەكی تەشكیلاتی، سیاسی و...ی ئەوتۆ لە ئارادا نەبوو كە ناچار بە جیابوونەوە بن".*

ئەوە یەكەمجار نیە كە ئەوو هاوبیرەكانی ئەم قسەیە دەكەن بۆئەوەی گۆیا هەموو بەرپرسایەتی‌یەكی لێكترازانی ڕیزەكانی حیزبی دێموكڕات لە ئەستۆی خۆیان دارنن. بۆ ڕوونبوونەوەی ڕاستی‌یەكان دەبێ بڵێم دروستە كە هیچ هۆیەكی سیاسی بۆ ئەو لێكترازانە نەبووە. چونكە هەرچەند لێرەدا كاك مستەفا پێ لە ڕاستی‌یەكە نانێ، لە جێگایەكی دیكەی هەر ئەم نووسینەی‌دا بێ‌ئەوەی مەبەستی بێ، دان بەوەدا دەنێ كە هەموو بەڵگە سیاسی‌یەكانی‌یەكانی كۆنگرەی سێزدەیەم (چاك یان خەراپ) بەدەستی ئەو كەسانە نووسراون كە جەنابی، ناوی دێموكڕاتیشیان پێ ڕەوا نابینێ. (لاپەڕەكانی ١٠٧و ١٠٨).

بەڵام داخوا بەڕاست هیچ هۆیەكی تەشكیلاتی بۆ ئەو ناكۆكی‌یانە كە لەنێو حیزبی دێموكڕات‌دا سەریان هەڵداو سەرەنجام گەیشتە لێكترازان، لەئارادا نەبوو؟ نامەوێ بچمە نێو وردەكاری‌یەكانەوە، هەم بۆ ئەوەی برینەكان هێندە نەكولێنەوەو

هەم لەبەر ئەوەی هەمووان‌و پێش هەموانیش کاك مستەفا کە پێش کۆنگرە بەرپرسی کۆمیسیۆنی سیاسی - نیزامی‌و دوای کۆنگرە سکرتێری حیزب بوو، ئەگەر لەخۆیانی نەگۆڕن باشیان لەبیرە چڕەفتارێکی پڕجیاوازی‌و ناهەقی دەگەڵ جیابیران دەکراو چۆنیش بەڕاشکاوی پێیان دەگوترا "ئەگەر دەپەڕیەوە، واتە دێیە گەڵ خۆمان!! چیت دەوێ بۆتی دەکەین‌و ئەگەر ناپەڕیەوە هەتا هەی ئەمە حاڵتە.

خۆ دوای لەتبوونیش"سیاسەت"و ڕەفتاری ئەوانەی زۆرایەتیی کۆمیتەی ناوەندی‌یان بەدەستەوە بوو، بەجێگای خۆی. مێژووی بزووتنەوەی ڕزگاری‌خوازیی کورد لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان قەتی ئەو هێرش‌و پەلامارو گۆپاڵوەشێنی‌و چەقۆکێشی‌یانە لەبیر ناچنەوە کە لە چەند حەوتووی دوای لەتبوونی حیزب‌دا بە فەرمانی کاك مستەفاو کاك مستەفاکانی دیکە دەکرانە سەر کادرو پێشمەرگەکانی حیزبی دێموکڕاتی کوردستان؟ ئەتۆ بڵێی نەخۆشخانەو کادری پزیشکیی شاری کۆیە بریندارەکانی دەستی ئەو لەشکرکێشی‌یانەو بەتایبەتی جەستەی نیوەگیانی ئاڕەشیان لەبیر نەمابێ کە بە بیست‌وحەوت برینی چەقۆوە گەیەندرایە نەخۆشخانەو بە مۆجیزە لە مەرگ نەجاتی بوو؟ پتری لەسەر ناڕۆم چونکە ئەگەر کاك مستەفا وەك زۆرشتی دیکە ئەمانەشی لەبیر چووبێ قوربانی‌یەکان‌و سایتە ئینتەرنێتی‌یەکان‌و تەنانەت ویژدانی پەژیوانی ئەو پێشمەرگانەش کە ئەم جۆرە کارانەیان وەك ئەرك‌و دیسیپلینی حیزبی پێ‌سەلمێندرابوو لەبیریانن‌و قەتیش لەبیریان ناکەن.

*کاك مستەفا کە لەوە بەدوا بەشێکی زۆری نووسراوەکەی بۆ قسەگێڕانەوەو تەنانەت قسەهەڵبەستن بە مەبەستی دووبەرەکی‌نانەوەو لێك‌دڕدۆنگ‌کردنی تێکۆشەرانی حیزبی دێموکڕاتی کوردستان تەرخان کردوە، لەلاپەڕەکانی ١٠٣و ١٠٤دا باس لەوە دەکا کە *"عەبدوڵلا حەسەنزادە یەکێك لەوکۆمەڵە کەسانەو سەرۆکیان...زۆرتر بنچینەی بەڵگەهێنانەوەی خۆی سەبارەت بە گەڕانەوەی ئەو*

کەسانە بۆ نێو حیزب لەسەر ئەوە دانابوو کە دەیگوت دەمەوێ بیانتوێمەوە". پێش هەمووشتێك دەبێ بڵێم ئەمن قەت "سەرۆك" نەبووم‌و نیم‌و نابم‌و ئەو كراسە هەر بە بەژنی خۆی بڕاوە.

ئەمنیش نەڵێم هەموو كەس دەزانێ كە دووزمانیو قسەهێنانوبردن (ئەویش بەمەبەستی دووبەرەكی‌نانەوە) كردەوەیەكی ناشیرنە كە بەداخم كاك مستەفا لە چەند جێگای ئەو نووسینەی‌دا پەنای بۆ بردوە. بەڵام هەرنەبێ لەمەیان‌دا بەباشی دەزانم حەقیقەتی مەسەلەكە وەك هەیە بگێڕمەوە. بەداخەوە برادەر نەك‌هەر قسەی هێناوەو بردوە بەڵكوو -بەهەڵە یان بە ئەنقەست- ئەمانەتیشی پێشێل كردوە. داستانی ئەم قسەیە لە كۆنگرەی دەیەم‌دا بوو كە دوو ڕۆژو نیوی تەواو لە نێوان دوو دەستەی موخالیف‌و مووافیقی چارەسەری ئەو مەسەلەیەدا باس‌و موناقەشە هەبوو. لە بەشێكی ئەو باسەدا ئەمن گوتم: (گێڕانەوە بە مەفهوومە) ئەمنیش وەك ئێوە موخالیفی بوونی ئەو دیاردەیەم بەو فەرقەوە كە خانوویەكە پێشی خانووی ئێمەی گرتوە، ئێوە دەتانەوێ بی‌تەقێننەوەو ئەمن دەمەوێ هەڵی‌وەشێنم‌و خانووی خۆمی پێ نۆژەن بكەمەوە. جا بەڕاستی لە خوێنەرانی ئەم نووسراوە دەپرسم: "تواندنەوە"، (ئەویش بەو مەبەستە پیرۆزە) باشترە یان كوشتن كە برادەران لە هەموو بۆنەیەك‌دا شانازیی پێوە دەكەن. خۆزگە ئازایەتیی ئەوەیان هەبایە فیلمی تەواوی ئەو باسانە بەبێ‌سانسۆر بڵاو بكەنەوە.

ئەمنیش‌و كاك مستەفاش دەزانین لە ماوەی دوازدە سێزدە ساڵ‌دا كە وەك سكرتێرو جێگری سكرتێر هاوكاری یەكتر بووین باسی زۆركەسی لەلای من كردوەو زمانیشی زۆر سەلامەت نیە، كە ئەگەر بمەوێ وەك دەڵێن "مقابلە بە مثل" بكەم دەتوانم زۆر شت بنووسم. بەڵام حاشا ئەمن زەبر لەو متمانەیە بدەم كە كاتی خۆی ئەو برادەرە بە منی هەبووە.

*لە باسی كۆنگرەی دەیەمدا كاك مستەفا ڕوانگەیەكی سەرنجڕاكێش لە خۆی نیشان دەدا كە بەهەق دژایەتیی قووڵی دەگەڵ یەكگرتنەوەو یەكڕیزی باش دەردەخا. ئەو دەنووسێ *"... لەكۆتاییدا لایەنگرانی یەكگرتنەوە سەركەوتن. لەئاكامدا عەبدوڵڵا حەسەنزادە بوو بە سكرتێری گشتیی حیزب كە ئەركی سەرەكیی بریتی بوو لە جێبەجێكردنی یەكگرتنەوە* [و چ گوناحێكی گەورەش!!]." ئەوە چڕقێكی ڕیشەدار لە یەكگرتنەوەیە كە ئەركی سەرەكیی سكرتێری گشتیی حیزبێك بۆ ماوەی نزیك بە دەساڵو سێ كۆنگرە لە جێبەجێكردنی یەكگرتنەوەدا خولاسە دەكاتەوە كارێك كە لە یەكساڵی دوای كۆنگرەدا بەئاكام گەیشتوە؟ داخوا لێمان قەڵس نابێ ئەگەر بڵێین دوای كۆنگرەی سێزدەیەمیش ئەركی سەرەكیی بەڕێزی لەتكردنی حیزبو تێكدانی یەكڕیزیی تێكۆشەرانی دێموكڕات بوو كە نزیكەی دووساڵونیو پێیەوە تلایەوەو ئێستاشی دەگەڵ بێ، نیگەرانیی هەرە گەورەی وەسەریەككەوتنەوەی دێموكڕاتەكانەو هەموو هەوڵەكانی (و یەك لەوان دەركردنی ئەو كتێبە مێژوویی‌یە!!) بۆ ئەوەن كە نەهێڵێ ڕیزەكانی بزووتنەوەی كوردی ڕۆژهەڵات یەك بخرێن؟

هەر لەو بەشەدا باسی دڵگەورەیی! خۆی دەكا كە لە كۆنگرەدا پیرۆزبایی لە سكرتێری تازە كردوە. هەروا بزانە لە كۆنگرەی سێزدەیەمدا ئەمن پیرۆزباییم لەو نەكردوە، كە ئەوەم بەچاودا دەداتەوە. بەڵێ لە هەردوو كۆنگرەدا سكرتێری كۆن پیرۆزبایی لە سكرتێری تازە كرد بەو جیاوازی‌یەوە كە لە كۆنگرەی دەیەمدا سكرتێری تازە حیزبێكی دوو لەتی وەرگرتو بە هەوڵو هیممەتی هەموو دڵسۆزان یەكی خستەوە. بەڵام لە كۆنگرەی سێزدەیەمدا سكرتێری كۆن هەروەك لە وتەیەكی كورتی ئەودەمدا گوتی حیزبێكی یەكپارچەی وەك ئەمانەتێكی پیرۆز دایە دەستی سكرتێری نوێو تكای لێكرد كە بیپارێزێ. كەچی دیتمان چۆنی پاراست.

*لەلاپەڕی ١٠٥ دا هەوڵێکی دووبارەو چڕوپڕ دەدا بۆ ئەوەی پێمان بسەلمێنی کە یەکپارچەمانەوەی حیزبی دیموکرات دوای کۆنگرەی دەیەم لە سایەی دڵگەورەییو لێبووردەیی ئەوو لێکترازانی پاش کۆنگرەی سێزدەیەمیش بەهۆی کەمچیکڵدانەیی لایەنی بەرامبەری بووە. ئەو لاپەڕهەڵدانەوەیەم نە پێخۆشەو نە پێم باشە بەڵام هێندێجار بنیادەم ناچار دەبێ کەمێك بەرەودوا بگەڕێتەوە بۆ ئەوەی هەرنەبێ بە قەرزدار دەرنەچێ. وەك لەپێشەوە نیشانم دا لە کۆنگرەی دەیەمدا ئەمنو هاوبیرەکانم زۆرایەتی‌یەکی ئەوتۆمان بەدەستەوە بوو کە ئەگەر بە ڕوانینی کاك مستەفا سەیری مەسەلەکانمان کردبایە، دیمەنێکی وەك دیمەنە "جوان"ەکەی کۆنگرەی سێزدەهەمی لێدەردەچوو. بەڵام ئێمە باوەڕمان بەوە هەبوو کە زۆرایەتی نابێ کەمایەتی بخنکێنێو بۆ پاراستنی یەکڕیزیی حیزبەکە لە کۆنگرەدا هەوڵمان دا هاوسەنگی‌یەکی باش لەنێو زۆرایەتی‌و کەمایەتی‌دا هەبێو دوای کۆنگرەو لە دابەش‌کردنی کاریش‌دا بەجۆرێك ڕەفتارمان کرد کە هەم ئەوانەی پێشتر پۆستێکیان لە حیزب‌دا هەبوو لەجێی خۆیان بمێننو هەمیش کەسانی دیکەیان بۆ سپاردنی کارو بەرپرسایەتی کەمترین فەرقو جیاوازی‌یان لەگەڵ نەکرێ. هەر وەك نموونە بڵێم پێش کۆنگرە دەفتەری سیاسیمان پێنج کەس بوو، چواریان لایەك بوونو ئەمن بەتەنیا لایەك بووم. کەچی پاش کۆنگرە بە هەوڵێکی زۆر وام کرد ڕاست ئەو پێنج کەسە ببنەوە دەفتەری سیاسی‌و کاك مستەفاش ببێتە جێگری سکرتێر.

کە بەرەو کۆنگرەی دوازدە دەچووین سەرەتا لە هەڵبژاردنی نوێنەران‌دا کاك مستەفا هیوادار بوو زۆرایەتیی نوێنەران لە قۆڵەکەی خۆی بن. بۆیە بەجۆرێك فڕی سوار ببوو کە لە کۆبوونەوەیەکی کۆمیتەی ناوەندی‌دا بەڕاشکاوی گوتی "ئەمن ٧٠٪ی کۆنگرەم پێبێ پێشی خەڵکم پێناگیرێ"، مەبەستیشی ئەوە بوو کە جیابیران قەڵت‌وبڕ دەکا. لە پەڕانتێزدا بڵێم کە ئەمن ڕام گەیاندبوو لە کۆنگرەی دوازدەدا خۆم بۆ ئەندامەتیی کۆمیتەی ناوەندی کاندید ناکەمو لێشم قبووڵ

کرابوو. کاتێك هەڵبژاردنی نوێنەران تەواو بوو، دەرکەوت کاك مستەفا لە هەڵەدا بووەو زۆرایەتی بە لایەنی بەرامبەریەتی. لێرەدا هەوڵوتەقەلا دەستی پێ‌کردو ناکۆکی‌یەکان توند بوون. سەرەنجام هەردوو قۆڵ لە ڕێگای ڕەمزەکانیانەوە کە بریتی بوون لە کاك حەسەنی ڕەستگارو کاك مستەفای هیجری هاتنە لای من‌و گوتیان ئەتۆ ناتوانی بکشێیەوە چونکە ئێمە هیچمان ئەوی دیکە قبووڵ ناکەین بەڵام هەدوو لامان تۆمان قبووڵە.خۆش ئەوە بوو هەرچەند کاك مستەفا بە میلی‌میترو میلی‌لیتر موعامەلەی دەکرد بەڵام هەردوولا گوتیان هەرچۆنێکی دای‌دەنێی پێی ڕازی دەبین. لەهەق دەرنەچین لەوەدا لایەنی زۆرایەتی لێبووردەیی پتر بوو چونکە نیگەرانی ئەوە نەبوون دەم‌لەپووش دەرچن.

داستانەکە درێژەو هەمووی ناگێڕمەوە، بەڵام پوختەکەی ئەوە بوو کە ئەمن گوتم کۆمیتە ناوەندی‌یەکی **٢٣** کەسی هەڵدەبژێرین، ئەمن یەکیانم کە هەردوولا وەك بێ‌لایەن قبووڵتانم. ئەوی دیکە ١٢ ی بۆ زۆرایەتی‌و ١٠ ی بۆ کەمایەتی‌و کاندیداکانی هەردوو لاشم بە هاوبیری دەگەڵ ڕەمزەکانیان دیاری کرد. هەرچەند لایەنی زۆرایەتی ناڕازی بوون، بەڵام گوتم ئەگەر قەرار بێ ئەمن دابنێم ئەوەیەو ئەگەرنا ئەمن دەکشێمەوە چۆنتان پێ‌خۆشە وا بکەن. با ئەوەش بڵێم کە میکانیزمێکم پێشنیار کردو پەسند کرا، کە ڕێگای ئەوەی دەبەست زۆرایەتی لە کاتی هەڵبژاردن‌دا هاوسەنگی‌یەکە تێك بدا.

لە کۆنگرەی دوازدەدا بڕیارێکم پێشنیار کردو بە تێکڕای دەنگ پەسند کرا کە لە ڕۆژی دوای کۆنگرەوە هەرچەشنە تێ‌بینی‌و ڕەخنەیەکی ئەندامانی حیزب لە کەسەکان یان ئۆرگانەکانی حیزب لە کۆڕو کۆبوونەوەی حیزبی‌دا ئازادە بە مەرجێك سنووری ئەدەب‌و نەزاکەت بپارێزرێ‌و ڕێگا بە لایەنی ڕەخنەلێگیراویش بدرێ وەڵامی خۆی بداتەوە. لە بەرامبەردا هەرچەشنە تێکۆشان‌و یارگیری‌یەکی نهێنی بە قازانجی شەخسی‌و گرووهی تاوانە تا سەرحەددی خەیانەت‌و لەسەر کۆمیتەی ناوەندی‌و ئۆرگانە بەرپرسەکانە خیلافکاران بەتوندترین شێوە سزا بدەن.

کەچی زۆری نەخایاند لەحاڵێكدا لایەنی زۆرایەتی بە عەهدی خۆیان وەفادار بوون، کەمایەتی دەستی کرد بە تێکۆشانی نهێنیو دەستەبەندی تا ئەوەی نامەی نهێنیی خودی كاك مستەفای هیجری لەو پێوەندی‌یەدا ئاشكرا بوو. لەونامەیەدا كە دیار بوو بۆ هێندێك لە هاوڕێیانی ناردوەو داوای لێ‌كردوون کەسانی دیكەشی لێ ئاگادار بكەن، كاك مستەفا دەنووسێ:

"... بۆ ئەوەی دەوری ڕێبەری و پێشەنگایەتی حیزبەکەمان لە نێو کۆمەڵگادا بەردەوام بێ، پێویست دەکا کە حیزبەکەمان نوێ بکەینەوە و بەشێوەیەك کە لەگەڵ ئەو ئاڵوگۆڕانە هەماهەنگ بین و زمانی نەسلی نوێ تێبگەین. بۆ ئەو مەبەستە پێویستە پێش لە هەموو شتێك تەرکیبی ڕێبەرایەتیی حیزب، کە لە ڕاستی‌دا لە کۆنگرەی دوازدە دا خۆی هەڵبژارد و خەریکە لە کۆنگرەی سێزدەش، بەو گەلاڵەی کە پەسندی کردووە ـ خۆی بسەپێنێ و ڕێگا نەدا کەسانی دیکە بێنە نێو حەریمی ڕێبەرایەتی، بگۆڕێ و تەرکیبێك لە لایەن ئەندامانی کۆنگرەوە بە شێوەیەکی دێمۆکراتیك هەڵبژێردرێ کە وەلامدەری ئەو هەلومەرجە نوێیە بێ. لە کۆنگرەی داهاتوومان‌دا، دوای باس لەسەر ڕاپۆرتی سیاسی و هەڵسەنگاندنی کار و تێکۆشانی ڕێبەرایەتیی حیزب لە ماوەی نێوان کۆنگرەکانی ١٢ـ١٣ و دیاری کردنی ئەرکەکانی داهاتوو، پێم وایە هەڵبژاردنی ڕێبەرایەتیی حیزب دەبێ گرنگترین باس بێ و لە ئێستاوە بیری لێ‌بکرێتەوە و کاری بۆ بکرێ.

<u>ڕەنگە بڵێن باشە ئەو ئاڵوگۆڕانە چن کە دەبێ پێك بێن، بەرنامەی سیاسی بۆ ئەو ئاڵوگۆڕانە چی‌یە؟ ولامی من بۆ ئەو پرسیارە ئەوەیە کە لە پێشدا دەبێ ئاڵوگۆڕ لە ڕێبەرایەتی‌دا پێك بێ، دوایە قسە لە بەرنامەی سیاسی و تەشکیلاتی نوێ بگرێتەوە، چونکە بە مانەوەی ئەو ڕێبەرایەتی‌یە قسەکردن لە بەرنامەی نوێی سیاسی زەحمەتێکی بێ‌سەمەرە...</u> ئەگەر لاتان پەسندە هەرکامەی لە لای خۆتان

بەناوی خۆتان لەگەڵ هاوڕێیانی دیکە بی‌هێننە گۆڕێ، بەتایبەت لەگەڵ نوێنەرانی کۆنگرە بە وردی باسی بکەن با بە وریایی‌یەوە بێنەوە."

دوای بڵاوبوونـەوەی ئەونامەیـە هـاوڕێی حیزبیمـان، کـاك ڕەحیمـی قـادری، دانیشتووی ئیسپانیا نامەیەکی دڵسۆزانەی بۆ نووسیبوو، ڕەنگە بۆ ئـەوە بـووبێ کـە بەڵکوو برادەر هەست بە ناشیرن‌بوونی ئەو دەستەبازی‌یە نهێنی‌یـە بکـاتو دەسـتی لێ‌هــەڵگرێ. بــەڵام ئــەو کــە هــەرگیز گومــانی لــە دروســت‌بوونی بۆچــوونو کردەوەکانی‌دا نەبووە ڕێگای خۆی هەتا سەر پێـوا. نامـەی کـاك ڕەحـیم کـە بـۆ منیشی ناردبوو، ئاوا بوو:

"هاوڕێی تێکۆشەرو بەڕێز کاك مستەفا هیجری!

بە سڵاوێکی گەرم لە جەنابت‌و هاوڕێیان‌و ئاواتی سەرکەوتن.

مەسەلێکی ئیسپانیایی هەیە کە دەڵێ: "درەنگ لە قەت باشترە"، جا هەر بەپێی ئەو مەسەلە بەپێویستم زانی هەرچەند بە کورتییش بێ جەنابتان لە هێندێ تێبینیی خۆم لەسەر نامەی ٢٤ی ژانویە ئاگادار بکەم.

مبارزەی انتخاباتی شێوەیەك لە خەباتە کە لە هەموو کۆمەڵی جیهانی‌دا جێی خۆی کردۆتەوەو تەنانەت لە وڵاتانی پاشکەوتوو و دیکتاتۆرییش ململانەی انتخاباتی هەیە. زۆر مشروع‌و سروشتی‌یە کە گرایشتی جۆراوجۆر لە گۆڕەپانی هەڵبژاردن‌و پڕوپاگاند بۆ سەرکەوتنی بەرنامەو خەتی سیاسی پەنا بۆ ئەو ئەسڵە ببەن. جا هەر بەو پێوانە سەیری ئەو نامەی جەنابتم کردوە کە بۆ من‌و هێندێ هاوڕێی ترت ناردوە.

نەبوونی شفافیت، کەلك‌وەرنەگرتن لە سیستمێکی عیلمی‌و دروست بۆ ارتباطات‌و ڕا[نە]گەیاندنی زانیاری‌یەکانی پێویست بە ئەندامانی حیزب‌و زۆرجار نەبوونی بەرنامەو استراتژیی ڕوون‌و دیاریکراوو لە حەقیقەت‌دا خۆبەقەزاوقەدەرسپاردن‌و ... بەڕاستی بۆ زۆر هاوڕێی حیزبی بۆتە جێی نیگەرانی (کە لێرەدا بەپێویستی نازانم بەوردی باسیان لەسەر بکەم‌و ئەگەر پێویست بوو پێکەوە باسیان لەسەر دەکەین). بەداخەوە ئەو کاراکترانە لە نامەکەتان‌دا بەرچاو دەکەون. نامەکە شفاف نیە، شێوەی ناڕوونی بۆ هاوڕێیان جێی پرسیارە، بەرنامەو خەتی سیاسی ناڕوونەو ئەگەریش ئاماژەی پێ‌کرابێ بە کلی‌گوییی بەسەری‌دا ڕۆیشتووی‌و...

بەڕێزتان کاتێك باسی ئاڵ‌وگۆڕی بەرچاو لە دونیاو ڕۆژهەڵاتی ناوەراست دەکەی نازانم مەبەستتان لەم ئاڵ‌وگۆڕانە چیە؟

ئایا حضوری ئامریکا لە ناوچەو بەتایبەتی عێراقە؟

ئایا توندوتیژتربوونی کێشەی ئیسرائیل‌و فەلەستینە؟

ئەفغانستانە؟ کوردستانی عێراقە؟ و...

ئێمە دەبێ هەموو ئەو معادلانە لە پێوەند دەگەڵ خۆمان وەك حیزب‌و نفووزو پرستیژی حیزبەکەمان بەگشتی لە ئێران‌و بەتایبەتی لە کوردستان هەڵسەنگێنین.

هاوڕێی تێکۆشەر و بەڕێز کاک مستەفا هیجری!

بە سڵاوێکی گەرم بۆ جەنابت و هاوڕێیان و ئاواتی سەرکەوتن.
مەسەلێکی پێشینیان هەیە دەڵێ: "درەنگێک لە قەت باشترە"، جا هەر بە
پێی ئەو مەسەلە بە پێویستم زانی هەرچەند بە درەنگیش بێ جەنابتان لە هێندێ تێبینی
خۆم لەسەر نامەی ٢٣ی ژانویە ئاگادار بکەم.
موبارەزەی ئاشتیانەی پێشکەوتوو لە حیزبێکە کە لە هەموو گۆشەی جیهانیدا جێی خۆی کردۆتەوە
و تەنانەت لە وڵاتانی پێشکەوتوو و دیمۆکراتیکیش ململانەی ئاشتیانە هەیە. زۆر مەشروع
و سروشتییە کە گرایشتی جۆراوجۆر لە کۆمەڵگای هەڵبژاردن و پێویست بۆ سەرکەوتنی
بەرنامە و خەتی سیاسی پەنا بۆ ئەو ئەسڵە ببەن. جا هەر بەو پێوانە سەیری ئەو
نامەی جەنابتم کردووە کە بۆچوون و هەڵوێستی هاوڕێیانی تێدا ناردووە.
نەبوونی شەفافییەت، کە یەکێک لە دەرئەنجامی نەبوونی سیستێمی عیلمی و درووست بۆ ئیرتیباتات و
ئاگەیاندنی زانیاری بەرەکانی ڕێبەرایەتی بە ئەندامانی حیزب و زۆر جار نەبوونی بەرنامە و
ستراتیژی ڕوون و دیاریکراو و لە حەقیقەتدا خۆی بە قەزا و قەدەر سپاردن و...
بە ڕاستی بۆ زۆر هاوڕێی حیزبی بۆتە جێی نیگەرانی. (کە لێرەدا بە پێویستی نازانم
بە وردی باسیان لەسەر بکەم و ئەگەر ڕێبەرایەتی بیر بکاتەوە باسیان لەسەر دەکەین).
بەداخەوە ئەو کاراکتەرانە لە نامەکەتان دا بەرچاو دەکەون. نامەکە شەفاف نییە بەشێوەی
ناردنی بۆ هاوڕێیان جێی پرسیارە، بەرنامە و خەتی سیاسی نادیارە و ئەگەری ئاڵوگۆڕی
پێکهاتن بە شێوەی کۆنگرە بە سەرپێی نووسراوە و...
بەڕێزتان کاتێک باسی ئاڵوگۆڕی بەرچاو لە دونیا و بەتایبەتی ناوچە دەکەن نازانم
مەبەستتان لەم ئاڵوگۆڕانە چییە؟
ئایا حەشدی ئامریکا لە ناوچە و بە تایبەتی عێراقە؟
ئایا توندوتیژتر بوونی کێشەی ئیسرائیل و فەلەستینە؟
ئەفغانستانە؟ کوردستانی عێراقە؟ و...
ئێمە دەبێ هەموو ئەو مەسائلانە لەبەرچاو بگرین و ئەگەر خۆمان وەک حیزب و ئەزموونی سیاسی
حیزبەکەمان بە گشتی لە ئێران و بەتایبەتی لە کوردستان هەڵسەنگێنین.

هەڵەیەکی گەورەو مێژوویی دەبێ ئەگەر ئێمە تەواوی ئومێدو بەرنامەی خۆمان بە فاکتۆرو معادلاتی خاریجیو یەکێك لەوان حضوری امریکا گرێ بدەین.

ئێمە وەك حیزب دەبێ بزانین جێگای ئێمە لە دونیای ٣قطبی ئەو سەردەمەدا کوێیە؟ (٣ قطب: ئامریکا- هێزی بەرینی خەڵكو هێزە ئاشتیخوازەکانی جیهانیو بالآخرە بونیادگەرایی ئیسلامی).

لە دونیای ئەورۆدا پێوەندیگرتنو بوونی پێوەندی دەگەڵ ئامریکا شتێکی ضرورییە، بەڵام جێی واقیعیو استراتژی ئێمە لەناو هێزە ئاشتیخوازەکانی جیهانیدایە. لەبواری دیپلماتیدا دەبێ لە هەموو عامیلێکی موساعید بۆ ڕاکێشانی بیرورای دەرەوە کەلك وەربگرین. ئەو کارە زەمانێك بەرهەم دەدا کە ئێمە وەك حیزب هەم لەناو خۆماندا و هەم لەناو گەلەکەماندا بەهێز بین. کاتێك لە دەرەوە بۆ سەفیرانی حیزب فەرشی سوور ڕادەخەن کە ئێمە لە ناوخۆدا فاکتۆر بینو بە هێزی خەڵك پشتئەستوور بین.

لە بەشێکی تر لە نامەکەتاندا هاتوە: "بە مانەوەی ئەو ڕێبەرایەتییە قسەکردن لە بەرنامەی حیزبی سیاسی زەحمەتێکی بێسەمەرە." بەڕێزتان زیاتر لەسەر اکیپ پێ دادەگرێ تا بەرنامەو خط سیاسی.

لە دونیای پێشکەوتوودا بەتایبەتیو بگرە بەگشتی خەڵك بە چاووبرۆو قسەو درووشم دەنگ نادا بەڵکوو بە بەرنامەو ڕێبازی سیاسی. وتەیەکی سکرتێری پێشووی حیزبی کومونیستی ئیسپانیا لەسەر زاری هەموو کەسە بەڕاستو چەپەوە کە دەڵێ ٣شت بۆ ژیانی سیاسیی یەك حیزب زۆر گرنگن: بەرنامە- بەرنامە و بەرنامە. وانگهی تەرحی ئەم و ئەو، هەوڵدان بۆ حەزفو تاوانبارکردنی لایەنێك یا بە وتەی جەنابت ئەو ڕێبەرایەتییە زیاتر وەك ململانە لەناو دوو حیزبی سیاسی بە دوو گەرایشو بینشی جیاواز جێی باسە تا یەك حیزبی سیاسیی واحد.

ئێمە بەرەو کۆنگرەی حیزبێك دەچین کە هەمووان تێیدا ئەندامینو بەرپرس، بە هەموومان دەبێ لە پاراستنی یەکێتیو یەکپارچەیی ئەو حیزبەدا تێبکۆشینو

بەرژەوەندیی گشتیی حیزب بەسەر بەرژەوەندیی تاکەکەسی‌و گرووهی‌دا تەرجیح بدەین.

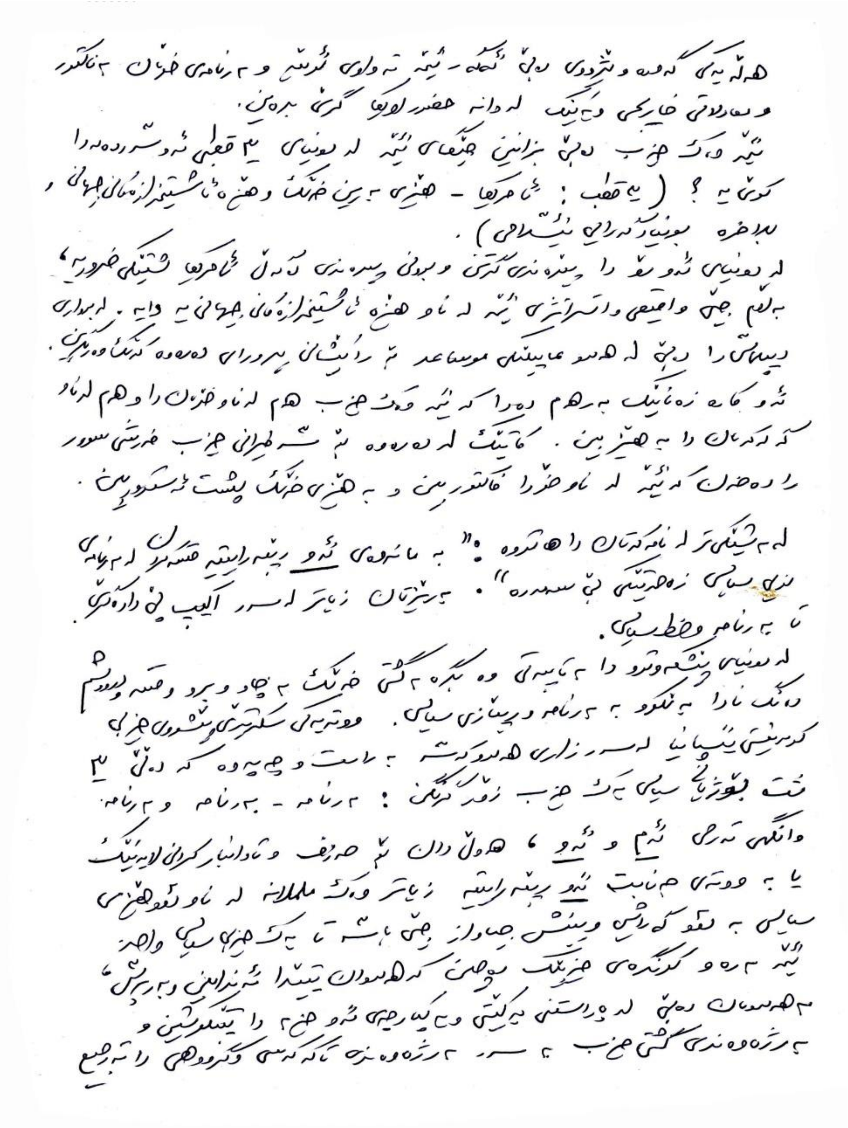
هەڵەیەکی گەورە و مێژوویی دەبێ ئەگەر ئێمە تەواوی ئۆرگانەکان و بەرنامەی حیزبان [illegible]
و [illegible] خاریجی و تەنیا لە [illegible] گرنگی بدەین.
ئێمە وەک حیزب دەبێ بزانین جەمسەرەکانی ئێمە لە دونیای ئەمڕۆ [illegible]
کوێن؟ ([illegible] : ئامریکا - هێزی بەرینی خەڵک و هێزە ئاشتیخوازەکانی جیهانی و
بلاخرە بونیادگەرایی ئیسلامی).
لە دونیای ئەمڕۆدا پێوەندی گرتن و بوونی پێوەندی لەگەڵ ئامریکا شتێکی ضەرورییە،
بەڵام جێی واقیعی و ئەستراتیژی ئێمە لە ناو هێزە ئاشتیخوازەکانی جیهانی دایە. لە بواری
دیپلۆماسیدا دەبێ لە هەموو هەلومەرجێکی موساعید بۆ راکێشانی [illegible] کەڵک وەربگرین.
ئەو کاتە زەمانێک بەرهەم دەدا کە ئێمە وەک حیزب هەم لە ناو خەڵکان را و هەم لە ناو
کۆمەڵگاکاندا بەهێز بین. کاتێک لە دەرەوە [illegible] حیزب [illegible]
را دەکەن کە ئێمە لە ناوخۆدا [illegible] بین و بە هێزی خەڵک پشت ئەستوور بین.

لە بەشێکی تر لە نامەکەتان را هاتووە: "بە [illegible] ئەو [illegible] لە بەرنامەی
[illegible] سیاسی [illegible]". [illegible] زیاتر لە سەر [illegible] دا
تا بە بەرنامە و خەتی سیاسی.
لە دونیای پێشکەوتوودا [illegible] گشتی خەڵک [illegible]
[illegible] بە بەرنامە و ڕێبازی سیاسی. [illegible]
[illegible] لە سەر [illegible] ڕاست و چەپەوە کە دەڵێن
[illegible] سیاسی یەک حیزب زۆر گرنگن: بەرنامە - بەرنامە و بەرنامە.
[illegible] ئەم و ئەو، هەوڵ دان بۆ [illegible]
یا بە [illegible] ئەو [illegible] زیاتر وەک ململانە لە ناو [illegible]
سیاسی بە [illegible] جیاواز [illegible] تا یەک حیزبی سیاسی [illegible]
ئێمە [illegible] حیزبێک [illegible] تێیدا [illegible]
[illegible] دەبێ لە [illegible] ئەو حیزبەدا [illegible] و
بەرژەوەندی گشتی حیزب بەسەر بەرژەوەندی تاکەکەسی و گرووهی دا تەرجیح

وە بەڵام سەبارەت بە پرسیارێك کە لە ئیمەیلی ڕۆژی ١٢ی ئاوریلدا مەترەحتان کردبوو کە ئایا من ئەو نامەی جەنابتانم بەکێ داوە، چەند تێبینی بە پێویست دەزانم کە پێوەندیی یان بە شێوەی ناردنی نامەکە هەیەو لە سەرەتاشدا ئاماژەم پێ کردبوو

-نامەکە تەنیا بۆ چەند کەسی تایبەتی ناردرابوو.

-نامەکە نووسەری مەعلووم نەبوو.

-نامەکە نهێنی نەبوو بۆ ئەوەی کەس لە ناوەرۆکی ئاگادار نەبێو بگرە بەپێچەوانە داوا کرابوو کە دەگەڵ هاوڕێیان بێتە گۆڕێ.

جا هەر بۆیە ئەو نامەیەم بۆ زۆر لە هاوڕێیان، بەتایبەتی ئەندامانی ئورووپای حیزب ناردوەو دەگەڵ زۆر لە هاوڕێیان هێناومەتە گۆڕێ کە یەکێك لەوانەش بەڕێز سکرتێری گشتیی حیزبە کە ئەوکاتە لەپاریس بوو و ئەمنیش بۆ هێندێ کاروباری حیزبی چووبوومە ئەو شارە.

لە کۆتاییدا ئاواتەخوازم کە ئەو نووسراوەیەو هێندێ لەو سووژانەی ئاماژەم پێکردوون ببنە باسی کۆنگرەو زیاتر لە هەموو شتێك ئارەزووم هەیە کە کاروبارەکانی کۆنگرەو هەر چەشنە ئاڵوگۆڕێك بە ڕووحێکی دێموکڕاتیكو لە فەزایەکی دێموکڕاتیکدا بەڕێوە بچن. بیروڕای گشتی بەتایبەتی ئی گەلەکەمان هەر ئەوەمان داوا لێدەکا.

بەو ئاواتە کە بڕیارەکانی کۆنگرە زیاتر لە هەرشتێك لە خزمەت لاوازکردنو وەلانانی ڕێژیمی ئایەتوڵلاکاندا بێ.

برات ڕەحیمی قادری، هەینی ٢٣ی ئاوریلی٢٠٠٤، ٤ی اردیبهشت١٣٨٣. ئیمزا

تێبینی: بۆیە بەژمارە فاکسی حیزب ناردوومە کە برادەرانی دەفتەری سیاسیش لە مەسەلەکە ئاگادار بن. دیارە ئەو نامەیە بۆ دەفتەری پاریسو ئەندامانی کۆمیتەی ئوورووپاش دەنێرم.

برایان.

وەڵامی سەرنووسەرێک بە ڕەسمییەک کە لە ئیمێلی سەفەری ١٢ی ئاوریل دا

هەسترەجەتان کردبوو کە ئایا من ئەو نامەی خوێندوومە بۆچی دواوە چەند تێبینی

بەڕێزتان دەزانم کە پێوەندی بە شێوەی ناردنی نامەکە هەیە و لە مەسەلەکاندا ئاماژەم پێکردبوو

- نامەکە تەنیا بۆ چەند کەسی تایبەتی نێردرابوو.

- نامەکە نووسراوی ڕەسمی نەبوو.

- نامەکە نهێنی نەبوو بۆ ئەوەی کەسیش لە ناوەرۆکی ئاگادار نەبێ و بەگەڕ

بەپێچەوانە داوا کرابوو کە لەگەڵ هاوڕێیان باسی بکرێ.

جا هەر بۆیە ئەو نامەیەم بۆ ژمارەیەکی زۆر لە هاوڕێیان و بە تایبەتی ئەندامانی کۆمیتەکانی حیزب

ناردووە و ئەوەندە زۆر لە هاوڕێیان هێناویانەتە گۆڕێ کە یەکێک لەوانە بریتی

بەڕێز سکرتێری حیزبە کە ئەو کاتە لە پاریس بوو و ئەمیش بۆ هەندێ

کاروباری حیزبی چووبووە ئەو شارە.

لە کۆتاییدا ئاواتە خوازم کە ئەو نووسراوە و هەندێ لەو مەسەلانەی ئاماژەم

پێکردبوون بیانە باسی کۆنگرە و زۆرتر لە هەموو شتێک ئاواتم هەیە کە کارە

بارەکانی پێش کۆنگرە و هەر چەشنە ئاڵوگۆڕێک بە شێوەیەکی ئاشکرا

و لە فەزایەکی دیموکراتیک دا بەڕێوە بچێ و زیاتر بوار بۆ گشت بە تایبەتی ئەو

کەسانە بێ کە هەر ئەوەیان چاوەڕوانی لێ دەکەن

بەو ئاواتە کە بڕیارەکانی کۆنگرە زیاتر لە هەر شتێک لە خزمەتی ئاوات و

و ئامانجی ڕێبەرانی شەهیدمان دا بێ. بەو هیوایە.

براتان ئەحمەد ئاوێن

هەینی ٢٣ی ئاوریلی ٢٠٠٤
٣ی بانەمەڕی ١٣٨٣

تێبینی: بۆیە بە ژمارە فاکسی حیزب ناردوومە کە برادەرانی دەفتەری سیاسیش لە مەسەلەکە ئاگادار بن. دیارە ئەو نامەیە بۆ دەفتەری پاریس و ئەندامانی کۆمیتەی ئورووپاش دەنێرم.

(پێویستە بگوترێ کە کاك مستەفا هەرگیز ئەو نامەیەی نیشانی ئەندامانی دەفتەری سیاسی نەداوەو نەیهێشتوە "نامەحرەم" ڕێی بکەوێتە حەریمی ئەو "ڕازە سەربەمۆر"ە.

بەڵێ، کاك مستەفا زۆرایەتیی کۆنگرەی سێزدەی لەو ڕێگا "شەرعی"یەوە بەدەست هێناو لە کۆنگرەدا کە دەیتوانی ئاکامەکان دیاری بکا، پێشی بە هەڵبژێرانی ژمارەیەك لە باشترین و بەتواناترین کادرەکانی حیزب گرت، هەرچونکە وەك ئەویان بیر نەدەکردەوە. لە هەموو ئەوانەش زیاتر، تێکۆشەرانی لایەنی بەرامبەری، دوای کۆنگرە کەوتنە بەر پەلاماری دەرکردنو سزادانو بێرەوبەوێدادان بەچەشنێك کە بەڕاستی لە ئەندامی پلە دووش کەمتریان سەیر دەکرا.

چونکە هەر لەو بەشەدا دووبارە گوتراوەتەوە کە گۆیا جیابیرەکان دوای ئەوەی دەنگیان نەهێناوەتەوە کەوتوونە بیری جیابوونەوە، حەز دەکەم دوو سێ شت بڵێم: یەکەم ئەوە کە وەك گوتم هەڵنەبژێرانەوەی زۆر لەو تێکۆشەرانە ئاکامی "قارەمانەتی"ی کاك مستەفا نەبووەو ئەوان لەجێدا خۆیان کاندید نەکردبوو، دووەم ئەوە، کە بەچەند ڕۆژ پێش بەسترانی کۆنگرە، ئێمە دەمانزانی ئەو سێزدە کەسەی لەوان هەڵدەبژێردرێن کێوکێنو دەشمانزانی ڕێگا دەدەن هەشت کەس لە لایەنی بەرامبەر هەڵبژێردرێن، بەلام هەموویانمان نەدەزانین، سێیەمیش، نزیك بە دوو ساڵو نیو مەودای نێوان تەواوبوونی کۆنگرەو لەتبوونی حیزب، بەڵگەیەکی باشە بۆ ئەوەی بزانین ڕەفتاری زۆرایەتیی کۆمیتەی ناوەندی لە دوای کۆنگرە بوو حیزبی دێموکراتی تووشی ئەو چارەنووسە کرد، نەك هەڵنەبژێرانەوەی ئەو بەشە لە ئەندامانی کۆمیتەی ناوەندی.

*ئەمن هەمیشە ڕاستگۆیانە گوتوومە لەیەك-دوو ساڵی پێش کۆنگرەی دەیەمو لە دوای کۆنگرەی سێزدەیەم سەر بە یەکێك لە قۆڵەکان یان بڵێین باڵەکانی

حیزبی دێموکڕات بووم. بەڵام پاش ئەوەی لە کۆنگرەی دەیەمدا بوومە سکرتێر، تەواوی هەوڵم ئەوە بووە هەم حیزبەکەو هەم سکرتێرەکە وەك یەك هی هەمووان بن. بۆیە ئەگەر لایەنی کەمینەی "زێدەخواز" بەناهەق جارێك لێم بەگلەیی بوون لایەنی زۆرینەی "بێڕەحم" بەهەق دوو جارم لێ بەگلەیی بوون. (تێبینی: زێدەخواز و بێڕەحم دوو ناو بوون کە ئەوکات بۆ ئەو دوو قۆڵەم بەکار دێنا). کەچی کاك مستەفا سوورە لەسەر ئەوەی من بە "ڕێبەر"ی باڵی زۆرینە دابنێ. کاك مستەفاو هەمووان لەبیریانە کە جارێکیان لە کۆبوونەوەی کۆمیتەی ناوەندیدا بەدەردی دڵ لەوەی هەرکام لە لایەنەکان منی لە قۆڵەکەی دیکە دەژمارد، گوتم: هاوڕێیان! خۆ جەناحبازی عار نیە، ئەوە نیە هەموتان هەریەکە لە جەناحێکن؟ دەی باشە هەرکامتان من لە جەناحی خۆی وەردەگرێ با بفەرموێ لە سبەینێوە لەخزمەتیدام. هیچ لایەکیان ڕازی نەبوون لە جەناحی خۆیانم قبووڵ بکەن‌و لەوێدا گوتم: بەڕاستی هەر ئەمە بەڵگەی بێلایەنیی من نیە؟

لەوە بگوزەرێین، کاك مستەفا ڕستەیەکی منی لە "ئەزموونی خەبات" هێناوەتەوە کە گوتوومە *"ئەمن خوازیاری لەتبوون نەبووم، بەڵام بمەوێ و نەمەوێ ببوومە ڕەمزی ئەو بزووتنەوە..."* بەسەلاحیشی نەزانیوە هەموو پاڕاگڕافەکە بێنێتەوە تا بتوانێ خوێنەری ناشارەزای پێ قانیع بکا! با بزانین چ‌لێکدانەوەیەکی بۆ ئەم وتەیە کردوە:

"کاتێك پیلانگێڕی بۆ تێکدانی ڕیزەکانی حیزب‌و سەرۆکایەتی کردنی تاقمێك بۆ بەوتەی خۆیان "لەتکردنی حیزب"[زاراوەیەك کە هەرگیزلەلایەن حیزبی دێموکڕاتەوە بەکار نەبراوە] *بە بزووتنەوە دابنرێ‌و شانازی بە سەرۆکایەتییەکەیەوە بکرێ، ئیدی بەڵگەیەکی لەوە بەهێزتر نیە بۆ ئەوەی نیشان بدا..."*

ڕستەکان لەبەر چاون‌و خوێنەر بۆخۆی دەتوانێ داوەری بکا. داخۆ "بمەوێ‌و نەمەوێ" نیشانەی شانازیکردنەو "ڕەمز" بەمانای سەرۆکە؟ بێینە سەر ئەو باسە کە چۆن دەکرێ کارێکی وا بە "بزووتنەوە" دابنرێ. بۆ کران‌و نەکرانی ئەو کارە

ئێمە ناچینە دوورو هەر لە "گەنجینە"کەی کاك مستەفا بۆ شاهید دەگەڕێین. جەنابی لەلاپەڕی ٦١ و لە باسی لەتبوونی دوای کۆنگرەی چوارەمدا دەنووسێ: *"... کاتێك دوای هەموو هەوڵدانی خۆیان بێ‌هیوا بوون ئەوجار پیلانیان داڕشت بۆ ئینشعاب لە حیزبدا و لێرەشدا کاك غەنی وەك دینامیزمی ئەو حەرەکەتە پێشڕەو بوو".* دەبینن کە جەنابی بۆ کارەکە "حەرەکەت" بەکار دێنێ‌و کاك غەنییش هەم بە دینامیزم‌و هەم بە پێشڕەو ناو دەبا. نەکا کاك مستەفا پێی وابێ حەرەکەت‌و بزووتنەوە لێك‌جیان، هەر وەك پێی وایە ئینشیعاب‌و لەتبوون دوو شتی جیاوازن؟! یان نەکا "دینامیزم"و "پێشڕەو"ی پێ لە "ڕەمز" کەمتر بێ؟!

شانۆ یان فستیڤاڵی منداڵان

*کاك مستەفا داستانێك بەشێواوی دەگێڕێتەوە کە ئەگەر ئەمن لەجێگای وی بام نەك‌هەر بۆخۆم باسم نەدەکرد، بەڵکوو ئەگەر توانیبابام لە بیرو زەینی ئەوانی دیکەشم دەسڕیەوە. ئەویش مەسەلەی فستیڤاڵێکی منداڵانی نێو کەمپەکانی حیزبە کە دەنووسێ: *"جارێکیان لە شانۆیەکدا کە منداڵانی کادر و پێشمەرگەکان پێکیان هێنابوو، دەقێکیان دەگوتەوە و داوایان دەکرد کە لێکمان جیا مەکەنەوە. من و حەسەنزادە لەلای یەك دانیشتبووین و چاومان لەو شانۆ پڕ لە سۆزەی ئەو منداڵانە دەکرد. حەسەنزادە فرمێسکەکانی دەهاتنە خوارێ. دوای تەواوبوونی شانۆکە زۆر بە قەتعیەتەوە ڕایگەیاند و ڕوو بەمنداڵەکان پێی گوتن کە جیابوونەوەیەك لە حیزبدا ڕوو نادا".*

وەك گوتم ئەوە شانۆ نەبوو، فستیڤاڵێك بوو کە ڕۆژی هەژدەی خەرمانانی ساڵی ١٣٨٥ (٢٠٠٦) ناوەندی منداڵپارێزیی ڕۆژهەڵاتی کوردستان پێکی هێناو شەش ڕۆژی خایاند. چونکی ئەو کاتە ناکۆکی‌یەکان توند بوون ئەو نیگەرانی‌یە بۆ هەمووان پەیدا ببوو کە حیزب لەت ببێ. بۆیە ڕێکخەرانی فستیڤاڵ (کە بەشی هەرە زۆریان ئێستا لەنێو حیزبی دێموکراتی کوردستان‌دان) فلێکسێکی زۆر

گەورەیان هەڵاوەسیبوو کە بەناوی منداڵانەوە دەیگوت ئێمە پێکەوە جوانین لێکمان مەکەنو ئەو دروشمە لە دوای شانۆیەکەش تەنیا یەك جار گوترا. ڕۆژی یەکەم زۆربەمان لەوێ بووینو کاك مستەفا وەك سکرتێر قسەی کرد. هەرچەند ئەو فلێکسە زۆر زەق لەچاوی هەمووانی دەدا، ئەو لە قسەکانیدا لە دوورو نزیك ئاماژەی پێنەدا. ڕۆژانی دووەم تا پێنجەم هیچمان لەوێ نەبووینو بۆ ڕۆژی کۆتایی داوایان لەمن کرد کە بچمو نازانم داوایان لە کاك مستەفاش کردبوو یان نا، بەڵام دەزانم لەوێ نەبوو. لەوێ ئەمن قسەم کردو نێوەرۆکی قسەکانم ئەوە بوو کە پێشکەوتنێکی گەورە لەم فستیڤاڵەدا دەبینم، جاران گەورەکان بە منداڵانیان دەگوت ئاقڵ دانیشن، ئێستا منداڵەکان ئامۆژگاریی گەورەکان دەکەن. ئەمن "لبیك" بەو داخوازە دەڵێمو ڕادەگەیەنم کە بە بەشی خۆمان هەرچی لە توانماندا بێ بەکاری دەگرین تا نە منداڵەکانو نە گەورەکان لێك نەترازێن. ئیدی نەمگوتوە "جیابوونەوەیەك لە حیزبدا ڕوو نادا" چونکە لەمێژە بیستوومە کە دەڵێن شۆفێرێك هەرچەندە شارەزاو بەپارێزیش بێ ئەگەر بەرامبەرەکەی کۆڵیە بێ، پێکدادان ڕوو دەدا. کاك مستەفاش ئەو قسانەی ڕاستەوخۆ لەزمانی من نەبیستوون، چونکە وەك پێشتر گوتم ئەو ڕۆژە هەر لەوێ نەبوو. جا بۆیان گێڕاونەوە یان فیلمەکەی دیوە، نازانم. دووبارە دەڵێمو ڕەنگە جاری دیکەش بڵێم هەموو ئەم فیلمانە لە دەستی کاك مستەفاو هاوبیرانیدان. خۆزگە ئەوەندە ئازا دەبوون بێ سانسۆر بڵاویان بکەنەوە.

لەمانەش خۆشتر ئەوەیە کە دوای گێڕانەوەی ئەم داستانە شێویندراوە کاك مستەفا دەنووسێ: *"سەرئەنجام کۆنگرەی سێزدەهەم لە فەزایەکی ناخۆشدا پێك هات"* واتە پێیوایە کۆنگرەی سێزدەهەم دوای ئەو فستیڤاڵە یان -وەك بۆخۆی دەڵێ- شانۆیە پێكهاتوە. لە حاڵێكدا ئەم فستیڤاڵە پتر لە دووساڵ پاش کۆنگرەی سێزدەهەم ڕێكخراوە. بەڕاست باشتر نەبوو ئەو باسە هەر نەکاتەوە؟

بەجێهێشتنی کۆنگرە

*کاك مستەفا یان لەبیری چووە کە داستانی بەجێهێشتنی کۆبوونەوەی کۆنگرە لەلایەن منەوە چەندجار لە تەلەڤیزیۆنەکەیان بڵاو بۆتەوەو تازە نیە، یان بەو چەند جارە ئۆخژنی نەهاتۆتیو ناچار بۆخۆی گەڕاوەتەوە سەری. ئەمەش هەر لەو شتانەیە کە بە قازانجی کاك مستەفاو بەرەی کاك مستەفا بوو "پووشبەسەر"ی بکەنو هەوڵ بدەن لەبیر بچێتەوە. ڕووداوەکە بۆ ئەوان هێندە نادڵخوازە کە بۆخۆشی وەك هەموو بڵاوکردنەوەکانی دیکە ناوێرێ بڵێ ئەو کابرایە لەسەر چی کۆنگرەی بەجێ هێشت. ئیدی بیریش لەوە ناکاتەوە کە مەسەلەکە لایەنێکی دیکەو زیاتر لە ١٥٠ شاهیدیشی هەیەو یەکێك هەر دەبێ ئەو نهێنییە ئاشکرا بکا. بۆ من خۆش نیە جارێکی دیکە با دەمەوە سەر ئەو باسە، بەوحاڵە ناچارم ڕاستیی ئەو "گوناح"ەی خۆم بۆ هەمووان ڕوون بکەمەوە: دواپاڕاگرافی ڕاپۆرتی کۆمیتەی ناوەندی بۆ کۆنگرەی سێزدەهەم ئەوە بوو کە:

"هاوڕێیانی خۆشەویست! زامنی سەرکەوتن لە هەموو ئەو بووارانەدا کە باس کرانو لە هەموو بوارێکی دیکەی کاری حیزبیو ڕێکخراوەییماندا بەستراوەتەوە بە پاراستنو پتەوکردنی ڕیزی تەشکیلاتیمان. ئەگەر لەخۆمان نەگۆڕین هەموو کادرو پیرسۆنێلی حیزبیمان بۆ بەڕێوەبردنی ئەرکەکانی سەرشانمانو لابردنی کۆسپەکانی سەر ڕێگامان بەڕاستی کەمو ناتەواوە، هەتا دەگا بەوەی کە ئەم حیزبە نەتوانێ لە هەموو تواناکانی خۆی کەڵك وەرگرێو بەشێکیان تووشی دوورەپەرێزی بکا، یان لەوەش خەراپتر بیانخاتە پەراوێزەوە. حیزبی دێموکڕات لە دەستی هێندێ ململانەی بێجێو ناڕەوا زۆری چاشتوەو زۆری زیان دیوە. با پەیمان بدەین کە ئەو نەخۆشی یە خاشەبڕ بکەین. وەرن لەگەڵ خوێنی شەهیدانو گەلو نیشتمان پەیمان، بەڵام پەیمانی پیاوانو ژنانی بەرپرسو بەبەڵێن تازە

کەینەوە کە نەك هەر هەمووومان (هەرکەس لەبەر خۆیەوە) هەستی دووبەرەکی لەخۆماندا بکوژین، بەڵکوو لە هەر کەسیشمان دیت یەكپارچە بەگژیدا بچینەوەو ڕیزەکانی خۆمانی لێ پاك بکەینەوە. دڵنیا بن لەو حاڵەدا هیچ هێزێك نیە بمانشکێنێو چۆکمان پێ دابدا".

قۆڵی کاك مستەفا کە زۆرایەتیی کۆنگرەشیان پێبوو کەوتنە خۆ، بۆ لابردنی ئەوپاڕاگڕافەو ئەمن ویڕای بەرگری لە ڕاپۆرتێك کە لە کۆمیتەی ناوندیدا پەسند کرابوو بەپاڕانەوەوە گوتم تکایە ئەوە لامەبەن چونکە شتی خەراپی لێ دەکەوێتەوە. بەوحاڵە دەنگی لەسەر دراو بەو یەکدەنگییە یان باشتر بڵێم تەکدەنگییە کە ئەوان پێکیان هێنابوو، سروشتی بوو کە لابردنەکەی پەسند بکرێ. لەوێدا بوو کە ئەمن هەستام گوتم لە کۆنگرەیەك دانانیشم کە باسی یەکیەتیو یەکڕیزیی تێدا حەرام بێ. کاك مستەفا کە پێی وایە ئەمنیش وەك خۆی دەستەبەندیم کردوە بە "سەرکەوتن"ەوە دەڵێ: *"تەنیا دەوری حەوت کەس بەدوایدا کۆنگرەیان بەجێ هێشت کە سێ کەسیان بریتی بوون لە دوو زاواو کچێکی"*. ویژدانەن چونکە ئەوە مەبەستی من نەبووە نە ئەودەم زانیومەو نە ئێستا دەزانم چەند کەس کۆنگرەیان بەجێ هێشتوە. بەڵام خۆزگە ئەو نووسەرو مێژوونووسە!! هەرنەبێ ئەوەندەی لەبیر بایە کە یەکێك لە زاواکانم هەر ئەندامی کۆنگرەش نەبوو.

بە هەرحاڵ پاش ئەوەی چوومەوە ژوورەکەی خۆم هاتن داوایان لێکردم بچمەوە کۆنگرە. ئەمن گوتم بەبێ ئەو پاڕاگڕافە نایەمەوە. قەولیان دا لە کۆنگرە بیخەنەوە بەر دەنگدانو سەیر ئەوە بوو کاتێك دەنگی لەسەر درا، بە زۆرایەتییەکی بەهێزەوەش پەسند کرا کە لە ڕاپۆرتەکەدا بمێنێ. کەچی وەك هەموو دەزانن ئەو پاڕاگڕافە بوو بە بەردی بن گۆمێو قەت لە هیچ چاپێکی

ڕاپۆرتدا نەگونجێندرا. ئەمەش ڕادەی پابەندیی جەنابیان بە بڕیارەکانی کۆنگرەی سێزدەهەم کە بە گرنگترین ڕووداوی مێژووی حیزبی دێموکڕاتی دەزانن، نیشان دەدا.

*نازانم ناوی بنێم گومان یان بوختان کە ئیددیعا دەکا گۆیا ئەمن لە کۆنگرەدا هاوڕێیانم هان داوە کە خۆیان کاندید نەکەنو تەنانەت گۆیا دوو کەسیش لە هاوڕێیانی خۆم -کە بەداخەوە ناویشیان نابا- بەگژمدا هاتوونەوە (لاپەڕی ١١٥). بێئەوەی کارێکی وا بە تاوان بزانم، ئەو تۆمەتە بە تەواوی ڕەت دەکەمەوە. لەو کۆنگرەیەدا نە بە هیچکەسم گوتوە خۆت کاندید مەکەو نە -تاقە یەك کەسی لێدەرچێ- بە کەسیشم گوتوە خۆت کاندید بکە. لەوە گەڕێ کە لێرەشدا کاك مستەفا قەوانی گۆیا هەڵنەبژێرانەوەی مەمانان لێدەداتەوە.

تەنیا تۆمەت کە لە منی دەداو بەڕێکەوت ڕاستە، نەچوون بۆ "جێژنی کۆتایی کۆنگرە"یە. هەرچەند لێرەشدا وا دەنوێنێ کە هاوڕێیانی دیکەش نەچوون کە هەموو دەزانن وا نەبوو. بەڵێ، ئەمن نەچوومە جێژنی کاك مستەفاو داواشم لە دوو هاوڕێ کرد کە بچن تکای لێبکەن لەسەر هەستی بریندار ئەو خەڵکە هەڵپەڕین نەگرێ. بەڕاشکاوییش گوتم پێی بڵێن حیزب سەر نەکەوتوە، ئەو سەر کەوتوەو پێش کۆنگرەش جێژنی سەرکەوتنی خۆی گرتوە. با جارێ لەوە زیاتر گاڵتە بە هەستی هاوڕێیانی جودابیر نەکا. نازانم پێیان گوت یان نا، بەڵام دەزانم ئەو هەڵپەڕینی خۆی گرتو ئەمنیش هەروەك پێشتر ڕامگەیاندبوو نەچووم.

*لە لاپەڕەکانی ١١٦و ١١٧دا سێ شت باس دەکا. یەکیان بێتوانایی عەبدوڵڵا حەسەنزادە لەوەدا کە هەموو هاوڕێیانی ڕێبەرایەتی بەچاوێك تەماشا بکاو فیداکاریو تێکۆشانی کەسانی دڵسۆز لەبەر چاو بگرێو کۆمەڵێکی دیکە تۆمەتی بێبناغە کە بایی ئەوەندە نین ئاماژەیان پێبکرێ. بەداخەوە خۆشی ناچار نەدیوە

نموونەیەك لەو لەبەرچاونەگرتنەی فیداکاریی کەسانی دڵسۆز بێنێتەوە تا پیاو بتوانێ قسەیەکی لەسەر بکا. بۆ وی گرنگ ئەوەیە بەدگۆیی بکاو تۆمەت لێبدا. جا ئەگەر یەکێك سەری لێدەرناکا، ئەوە ئیشکالی هۆش‌و بیری خۆیەتی!و نووسەر لێی بەرپرس نیە. دووەم شت بۆ چەندەمین‌جار دووپاتەکردنەوەی ئەو ئیددیعایەیە کە عەبدوڵلا حەسەن‌زادە لە کۆنگرەی سێزدەدا دەنگی نەهێناوتەوەو...وا دیارە باوەڕی بەو ئەسڵە بەناوبانگە هەیە کە دەڵێ ئەگەر هەر دووبارەو دووبارەت کردەوە ئاخرەکەی خەڵك باوەڕت پێدەکەن. سێیەم‌و لە هەمووی خۆشتر ئەوەیە کە تۆمەتێك لەخۆی‌و کەسانی وەك خۆی دەدا کە گۆیا لە کۆنگرەی دەیەم‌دا "بە بیروباوەڕەوە دەنگیان" بە تێکەڵبوونەوە داوەو *"پشتیشیان لە دەنگەکانیان نەکردوە"*. لەو جۆرە جێیانەدا ئەمن هیچم پێنامێنێ جگە لەوەی ئافەرین بەو هەموو "بوێری"یە! بڵێم. بەڕاست بڵێی مێژووی حیزبی دێموکڕات‌و ویژدانی ئەندامانی حیزب، ئەوانەی لە نزیکەوە ئاگاداری ڕووداوەکان بوون، قەتیان ئەو هەموو هەوڵ‌و تەقەلایە لەبیر بچێ کە کاك مستەفاو هاوبیرانی لەپێناوی سڕینەوەی *"خەیانەتی تێکەڵبوونەوە"* یان ڕاست‌کردنەوەی *"هەڵەی تێکەڵبوونەوە"*دا بەخەرجیان دا؟ (کاك مستەفا پێش کۆنگرەی دەیەم تێکەڵبوونەوەی بە "خەیانەت" دەزانی‌و دوای کۆنگرەش بە "هەڵەیەکی گەورە"ی ناو دەبرد.

*لە لاپەڕەکانی ١١٩و ١٢٠ دا داستانێك ساز دەکا کە بەش‌بەحاڵی خۆم هەشت ساڵ دوای لەت‌بوونی حیزبیش یەکەم جارە تەنانەت بە بوختانیش دەی‌بیسم یان دەی‌خوێنمەوە. ئەویش ئەوە کە گۆیا ڕێبەرانی حیزبی دێموکڕاتی کوردستان لەلای خەڵك‌و ئەندامانی حیزب گوتوویانە ئەوانە واتە قۆڵی کاك مستەفا حیزبیان بۆ بەڕێوە ناچێ‌و تا شەش مانگی دیکە بۆخۆیان دێن لەبەرمان دەپاڕێنەوە بۆ ئەوەی دەسەڵاتمان پێ بسپێرنەوە. خۆزگە ئەو برادەرە یان ئەو قسانەی نەدەکرد یان ئەگەر دەیکردن کەسێکیشی ناو دەبرد کە شتی وای لەلای کەسێك گوتوە. ئەگەر قەرار بێ پیاو هەر لەخۆوە قسە هەڵبەستێ ڕەنگە هەموو

کەس لە دەستی بێ. بەڵام کەسێك بایەخ بەقسەو نووسینی خۆی بدا هەروا بە قەولی کوردی "وەنێو ناکەوێ" دەبا ئێستاش بەڵگەیەك نیشان بدا تا هەموو کەس بۆی لەمل بدا. ئاخر بە چ مەنتیقێك دەگوترێ کە ئەوان حیزبیان پێ بەڕێوە ناچێ؟ هەلومەرجی تێکۆشانی حیزبەکە سەخت نیە، هەموو ئیمکاناتی دارایی‌و تەبلیغاتی‌و... یان لەبەر دەستدایەو بۆخۆشیان چەند ساڵ ئەزموونی کار لە ڕێبەرایەتیی حیزبیاندا هەبووە. ئەمن چونکە بەڵگەم نیە ناڵێم ئەوان قسەی وایان لەبارەی ئێمەوە کردوە. بەڵام ئەگەر گوتبێتیان یان کەسێك بڵێ گوتوویانە ڕێی تێدەچێ. چونکە بەڕاستی ئێمە لە زۆر بارەوە لە نەبوونی ئیمکانات دەمان ناڵاندو ئەوەی لەسەر پێی ڕاگرتین تەنیا کاری جیددی‌و توانای تێکۆشەرانو دروستیی سیاسەتەکانمان بوو.

تۆمەتگەلێکی ناڕەوا

*لەخوێندنەوەی لاپەڕی ١٢٢دا شێعرێکی عەرەبی خۆی وەبیر هێنامەوە کە دەڵێ: "إذا ساء فعل المرء سائت ظنونه   و صدق ما یعتاده من توهم" (بنیادەم ئەگەر فیعلی خەراپ بوو بەدگومان دەبێ‌و باوەڕ بەو خەیاڵو گومانانە دەکا کە خووی پێوە گرتوون). باسی ئەوە دەکا کە گۆیا ئێمە زۆربەی کاتی خۆمان خەرجی ئەوە کردوە کە لەلای ڕێکخراوە سیاسی‌یەکانی باشووری کوردستان بەدژی وان قسە بکەین، تا دەگاتە چڵەپۆپەو دەنووسێ: *"لەلای پارتی پڕوپاگەندەی ئەوەیان دەکرد کە ڕێبەرایەتیی نوێ دۆستی یەکێتییەو لەلای یەکێتیش بەپێچەوانەوە تاوانباریان دەکردین بەلایەنگری لە پارتی کە بەداخەوە ئەم تەبلیغاتە لەلایەن یەکێتییەوە بە جیددی وەرگیرابوو"*. دوایە مەراقێك دەردەبڕێ کە پتر لە هەشت ساڵە پێیەوە دەناڵێنێ‌و دەنووسێ: *"...حەسەنزادە هەر ڕۆژ نا ڕۆژێك بە ٢-٣ ماشێنی حیزبی‌و٧-٨ کەس لە هاوڕێیانی خۆی دەچوو بۆ سەردانی ئەم حیزب‌و ئەو حیزب بۆ بەڕێوەبردنی ئەم ئەرکە پیرۆزە"*.

ئەمە، تەنیا بەرهەمی بەدگومانیی کاك مستەفایە، ئەگینا هەموو حیزب‌و ڕێکخراوە کوردستانی‌یەکانی باشوور بە شاهید دەگرم کە لەلای هیچ کامیان بەدگۆییمان لەوان نەکردوەو ئەو سەردانانەش کە بوونەتە داخی دڵی جەنابی، دووبارە لەسەر ئیزنی خۆیان هەمووانیان بە شاهید دەگرم کە تەنیا بۆ ئەوە بوون سوپاسیان لێ‌بکەم کە لە ماوەی سکرتێریی مندا پێوەندیی دۆستایەتی‌و هاوکاری‌یان لەگەڵ حیزبی دێموکڕات‌و خودی من هەبووەو بە هەمووانیشم گوتوە ئەمن لە سکرتێری لاچووم بەڵام حیزبی دێموکڕات هەروا خۆی بە دۆستی ئێوە دەزانی‌و هیوادارم پێوەندیتان هەروا توندوتۆڵ بێ.

ئەو هاوڕێیانەی لەو سەردانانەدا هاوسەفەرم بوون لەبیریانە کە چووینە سەردانی هەر حیزبێك بە گەیاندنی سڵاوی سکرتێری تازەو ئەندامانی دەفتەری سیاسی دەستم بە قسە کردوە، هەرچەند ئەو ڕاسپاردەیەشم پێ نەبووە، لە حاڵێك‌دا گومان ناکەم ئەو کاتەی ئەمن‌و کاك مستەفا سکرتێرو جێگری سکرتێریش بووین قەت جارێك سەلامی منی بە خانەخوێکانی گەیاندبێ، مەگەر ئەوان ئەحواڵیان پرسیبم‌و ئەویش وەڵامی دابێتەوە کە سڵاوت عەرز دەکا.

هەر لەو لاپەڕەدا بە ئاماژە بە قسەیەکی من کە گوتوومە ئەوان گوتوویانە "یەکێتیی نیشتمانی دەستی تێدا هەبووە"، دەنووسێ: *"ئەگەر حەسەنزادە لەگەڵ خۆی ڕاست دەکا، دەبا ئەو نووسراوەیە بەخەڵك نیشان بدا یان بڵێ لە چ بڵاوکراوەیەکدا ئەو نووسراوەی دیوە"*

بۆ ئەوەی دەرکەوێ کە ئەمن دەگەڵ خۆشم‌و ئەویش‌و ئەندامانی حیزبی دێموکڕات‌و خەڵکی کوردستانیش ڕاستم وەبیری دێنمەوە کە خەبەرێکیان دابوو بە سایتی کوردستان تی‌ڤی‌و بڵاوکرایەوە کە عەبدوڵڵا حەسەنزادە بەنیازە بە هاوکاریی هێزەکانی یەکیەتیی نیشتمانی پەلاماری بنکەی سەرەکیی وان بداو دەستی بەسەردا بگرێ. ئەگەر کاك مستەفا لەبیری نیەو وەبیریشی نایەتەوە، زۆرن ئەوانەی لەبیریانە کە مەکتەبی ڕاگەیاندنی یەکیەتیی نیشتمانییش وەدەنگ هات‌و

ڕەتی کردەوەو ئێمەش وەدرۆخستنەوەیەکمان دایە سایتی کوردستان تیڤی کە -پیاو هەق بڵێ- بە ئەمانەتەوە بڵاوی کردەوە.

*ئەگەر کاك مستەفا بۆ زۆر شت (کم‌حافظه)یە، خوا هەڵناگرێ یان بۆخۆی لەو پێوەندی‌یەدا زۆرشتی بۆ ڕۆژێکی وەك ئەمڕۆ یادداشت کردوون یان ئەو کەس‌و کەسانەی کتێبیان بۆ نووسیوە (یان دەگەڵیان نووسیوە) بە مشوور بوون‌و بۆ ڕۆژی مەبادا لەفکردا بوون. یەکێك لەو شتانە کە بەچاومیاندا دەداتەوەو نیوە بە نیوە ڕاستە، مەسەلەی بەناو ڕێزلێنانە. بەڵێ دەگەڵ من باس کرا کە دەیانەوێ قەدرزانیم لێ‌بکەن. گوتم لەچی، گوتیان لەوە کە دەساڵ سکرتێر بووی. گوتم منداڵ نیم بە چەپڵەیەك دڵخۆشم بکەن. چەند ساڵە دنیایان لێ پڕ کردووم کە حیزبم بەرەو دوا گێڕاوەتەوەو سەربەخۆیی حیزبم لە عەرزی داوەو عەکسی دوکتۆر قاسملووم قەدەغە کردوەو دەیان تۆمەتی دیکە. ئەگەر باوەڕتان بەمانە هەیە لە جیاتی قەدرزانی دەبێ "کیتەڵەی ڕەشم لە دوا بشکێنن"، ئەگەریش پێتان وایە ئەمانە قسەی "بەدخوازان" بوون دەبێ لە لەوحەکەدا هەرنەبێ هێندێ شت بنووسرێ کە "إعادەی حیثیت" لە من بکاتەوە بەڵام ئەوە کە گۆیا گوتوومە دەبێ بۆخۆم لەوحەکە بنووسم بە تەواوی دوور لە ڕاستی‌یە. تەنانەت وام لەبیرە کە پێشم گوترا بۆخۆت شتێك بنووسەو دەفتەری سیاسی قسەی لەسەر دەکا کە ئەمن قبووڵم نەکرد.

گوناحێکی گەورە!

*نووسەر ئەو "دڵگەورەیی"یەمان پێ‌دەفرۆشێ کە ئەندامانی لایەنی کەمایەتیی پێش کۆنگرەی سێزدە هیچ‌کات بۆ بەرەوپێش‌بردنی داخوازەکانیان پلینۆمیان بایکوت نەکردوە، *"کارێك کە ئەو لایەنە* [مەبەست کەمایەتیی کۆمیتەی ناوەندیی دوای کۆنگرەی سێزدەیە] *دوای کۆنگرەی سێزدە بەناحەق‌و وەك باج*

وەرگرتنێك هەموو جارێ کە کاتی پێکهاتنی پلینۆم دەهات دەیانکرد". سەرنج بدەن، کەسێك کە سکرتێری حیزبێکەو بەپێی قاعیدە دەبێ لە هەموو کەس پتر ڕێز بۆ پێڕەوی نێوخۆی حیزبەکەی دانێو بەرگریی لێبکا، کەلكوەرگرتن لە بەندێکی پێڕەوی نێوخۆ لە لایەن کەسانێکەوە کە ڕای جیاواز لەویان هەیە بە ناحەق دادەنێ. ئەوەشی بە دڵنیایی لەبیر نیە کە ئەو بەندە لە کاتی زۆرینەبوونی لایەنی بەرامبەریداو ڕاستیش بە پێشنیاری ئەو لایەنە هاتۆتە نێو پێڕەوی نێوخۆ. ئەوەندەی ئەمن بزانم لە هەموو پارلمانەکانی دنیادا نیسابێك بۆ شەرعیەتپەیداکردنی کۆبوونەوەکان دانراوەو لە هیچ کامێکیشیاندا ئەگەر ئۆپۆزیسیۆن کەلکی لەو ئەسڵە وەرگرت بە ناحەقو ناڕەوا دانانرێ. لەجێدا ئەو جۆرە ئەسلانە بۆیە لە قانووندا دەگونجێنو لە پێڕەوی نێوخۆی حیزبی دێموکڕاتیشدا بۆیە دانراوە کە زۆرایەتی نەتوانێ هەروەخت پێی خۆش بوو ئەندامانی خۆی کۆ بکاتەوەو چیی پێخۆش بوو بڕیاری لەسەر بدا.

دەبێ دوو شتی دیکەش زیاد بکرێن. یەکەم ئەوە کە کەلكوەرنەگرتنی کەمایەتیی پێش کۆنگرەی سێزدە لە هەقی بەشدارنەبوونی کۆبوونەوەی کۆمیتەی ناوەندی لەبەر ئەوە بوو کە هەم لە دابەشکردنی کارو بەرپرسایەتیدا ئەوان زیاتر لەوەی کە بە تەرازوو هەڵیکێشین ئیمتیازیان پێدرابوو، هەمیش ڕێگای دیکەیان بۆ هێنانەگۆڕی نەزەرو بۆچوونو داخوازەکانیان هەبوو. بە دروستی نازانم کە زۆرتر بچمە نێو وردەکارییەکان، ئەگینا بەڵگەم بۆ سەلماندنی ئەم ڕاستییە زۆر لەبەر دەستدان. دووەم شت ئەوەیە کە بەپێچەوانەی ئیددیعای وی کە پێیوایە "*هەموو جارێ*" هاوڕێیانی کەمایەتیی دوای کۆنگرەی سێزدە پلینۆمیان بایکۆت کردوە، لەماوەی دوو ساڵونیودا تەنیا یەکجار ئەو کارەیان کردوە. حەیف نیە پیاو لە ئیددیعاکانیدا ئەوەندە دەقیقو عەمیق! نەبێ؟

*هەموو ئەوانەی لە کاتی ئەو ناکۆکی‌یانەدا ئەندامی حیزبو لە دەوروبەری ئۆرگانەکانی بەڕێوەبەری بوون دەزانن کە ئەمن چەندە هەوڵم دا ئەو حیزبە لەت نەبێ. دەزانم لەبیری نیە، بەڵام ئەگەر بگونجێ وەبیری دێنمەوە کە جارێکیان بە کاك مستەفاشم گوت دەزانم ڕقی تۆ لەمن پتر لە هەموو شتێك لەبەر ئەوەیە کە دەزانی ئەگەر ئەمن نەبام چەند حەوتوو دوای کۆنگرە حیزب لەت دەبوو، کە بەداخەوە ئاواتی تۆیەو زۆر لەمێژە بۆی تێدەکۆشی. بەڵێ، هاوڕێیان دەزانن کە سێ مانگ پێش لەتبوونیش کاتێك ڕەخنە لە من دەگیرا کە هەتا کەنگێ ئەم وەزعە تەحەممول دەکەی، دەمگوت هەتا چل‌ساڵ. کەچی کاك مستەفا کە لە هیچ‌کەس کەمتر هەوڵی لەتکردنی ئەم حیزبەی نەداوە لە تەواوی ئەو نووسینە "مێژوویی"یەدا هەوڵ دەدا نەخشی خەیاڵیی من لە هەمووان زەقتر بکاتەوەو تەنانەت بە مسقاڵیش بەشی کەسی لێ‌نەدا. یادی بەخێر کاك بابەعەلی میهرپەروەر لە نووسینێکی‌دا ئاشکرای کرد کە کاك مستەفا لە ناوی منیش دەترسێ. بەهەق باشی بۆ چووبوو، چونکە کاك مستەفا ئێستاش لە پاڵ خۆی‌دا لەوە دەترسێ کە ڕۆژێك لە ڕۆژان پۆستی سکرتێریی لە دەست دەربێنمەوە، کە دیارە ئەوەش "موسیبەتی عوزما"یە!

سەیر ئەوەیە کاك مستەفا هەموو ئەو هەوڵانەی لە پێناوی یارگیری‌و بردنەپێشی بەرنامەکانی‌دا داونی‌و باشیشیان لێ‌دەزانێ بە ئێمەو بەتایبەتی بە منیان نیسبەت دەدا. وەك ئەوە کە قەولی پلەو پایەو مووچەو ناردنەدەرەوەو کاندیدکردن بۆ کۆمیتەی ناوەندیمان بەخەڵك داوە. بەڵگەیەك کە بەختەتی من نووسراوەو هەرواش لە کتێبی "ئەزموونی خەبات"دا بڵاو بۆتەوە، ناڕاستیی ئەو تۆمەتە باش دەردەخا. لەوێ‌دا بە ڕوونی گوتراوەو ئیمزا کراوە کە ئەو حەرەکەتە هیچ پۆستو مەقامێك بەکەس قەرزدار نیەو تەنانەت گوتراویشە *"هیچ کەسیش ناچار ناکا بەپێچەوانەی ویستی خۆی پۆستێك وەربگرێ"*. کاك حەسەنی ڕەستگار کە

دەیزانی ئەو بەشەم بۆچی هێناوە، بە نەقایلی لەو ڕستەیە، خۆی لە ئیمزای بەڵگەنامەکە بوارد.

زۆر پێش لەتبوونی حیزب هەر لە کۆنگرەی سێزدەدا دەرکەوت کێ قەولی پۆستو پلەو پایەی بە هاوڕێکانی داوە. دەزانین کە (بەهەر حاڵ) زۆرایەتیی کۆنگرە بەوان بوو،و چی‌یان ویستبایە دەیانتوانی بیبەنە پێش. کەچی بۆخۆیان دایان نابوو لە یازدە جێگری کۆمیتەی ناوەندی سێ کەسیان بدەنە کەمایەتی‌و هەشت کەس بۆخۆیان بن. لە یەکەم دەوری هەڵبژاردن‌دا سێ کەسەکەی کەمایەتی‌و چواری خۆیان هەڵبژێران. بەڵام سێ دەوری دیکە هەڵبژاردن کرا چوارەکەی دیکە دەرنەچوون. تۆمەز بەڵێنیان بە زۆران دابوو هەڵیانبژێرن‌و چوار پۆستەکەش بەشی نەدەکرد. لە ئاکام‌دا دەنگدەرەکانی خۆیان کە دیتیان کڵاویان چۆتە سەر، سەربەخۆ دەنگیان داو هیچ کاندیدێك سەر نەکەوت. ئەوە بوو کە سەرەنجام بڕیار درا بەو حەوت جێگرە قەناعەت بکرێ.

لەو شێروڕێوی‌هێنانەوەیەدا ئاماژە بە نەزەرگۆڕینی کاك بابەعەلی‌و کاك لوقمانی مێهفەڕ دەکا. چونکە کاك لوقمان ئەوکات هیچی نەگوت ناتوانم هیچ قسەی لەسەر بکەم، بەڵام بەڕاستی بە قازانجی کاك مستەفا بوو کە ناوی کاك بابەعەلی هەر لەبیر خۆی بەرێتەوە. کاك بابەعەلی بە نیەتێکی پیرۆز چوو دەگەڵ وان لە کۆبوونەوەدا بەشدار بوو. چونکە هیوادار بوو بتوانێ کارێك بۆ نەجاتی حیزب بکا. کەچی دەرکەوت نەك هەر بۆ ئەو ئامانجە پیرۆزە هاوکاری‌یان نەکرد، بەڵکوو ئەوپەڕی بێ‌وەفایی‌یان دەرهەقی خۆشی نواند. کاك بابە عەلی کە پێش ئەو بڕگە زەمانی‌یە بۆ چەندین ساڵ هاوجەناحی ئەوان‌و هەرلەوکاتەدا ئەندامی دەفتەری سیاسی بوو،و لەو بڕگەیەش‌دا لەو تەنگانەیەی نەجات دابوون، ئەوەندەی ڕێز بۆ دانەنرا کە -هەرنەبێ بە بانگهێشتنی کۆمیتەی ناوەندی- وەك ئەندام لە کۆنگرەی چاردەی خۆیان‌دا بەشداری بکەن، نەوەکا قسەیەك بە پێچەوانەی مەیلی وان بکاو کەسانی "سادەو ساویلکە"ش هاودەنگیی لەگەڵ بکەن.

نامەی بیست خاڵیی ئۆپۆزیسیۆن

*لووتکـەی "ئەمانـەت"ی کـاك مسـتەفا لـە لاپـەڕی ۱۳۰ ی نووسـینەکەی‌دا دەردەکـەوێ کـە لـەوێ‌دا دەڵـێ: *"ئەگـەر کـۆنگرەی ۱۳ متمانـەی نەبەخشـیوەتە ڕێبەرایەتیی هەڵبژێراوی کۆنگرەی دوازدە کە جارێکی دیکـە بینـەوە زۆرایـەتیی کۆمیتەی ناوەندی، ئەوان دەیانەوێ بە زەحمەت دروست کردن بۆ سەر زۆرایـەتی، مۆرەکانی خۆیان بەشێوەیەك لە دەسەڵاتدا بچنن کە ئەو کەمایەتییە تێهەڵێننـەوە".* جا پاشان بە درێژی باسی خاڵی ١٤ی نامە ۲۰ خاڵی‌یەکەی ئۆپۆزیسیۆن دەکا کە لەودا داوا کرابوو هێندێ پۆستی لـە ڕێبـەری‌دا پێ‌بـدرێن، بێ‌ئـەوەی درانـی ئـەو پۆستانە شوێنەوارێکیش لەسەر زۆرایەتی‌و کەمایەتی دابنێ. ئیدی کاری بـەوە نیـە کە ئۆپۆزیسیۆن هەر زۆر زوو دوای نووسینی ئـەو نامـە ۲۰ خاڵی‌یـە بـە نووسـین پێی ڕاگەیاندن کە واز لەو خاڵە (خاڵی ١٤) دێنێ.

ئەمن ئـارەزوو دەکـەم هەرکـەس ئیددیعانامەکـەی کـاك مسـتەفا دەخوێنێتـەوە، لوتف بکاو بەشێك لە بەڵگەنامەکانی ئەو دەورەیە لە مێژووی حیزبی دێمـوکڕات کە لە کتێبی "ئەزموونی خەبات"دا بڵاو بوونـەوەو لـە کۆتـایی ئـەم نووسـینەش‌دا دووبارە بڵاو کراونەوە، -هـەر کامیـانی دەسـت کـەوت- بـەوردی‌و حەوسـەلەوە بخوێنێتەوە تا بە بەرچاوڕوونی بتوانێ حوکمی خۆی بدا.

ڕاستە ئەگەر لایەنێك لە کۆنگرەی حیزبـی‌دا زۆرایـەتیی ئەنـدامانی کـۆنگرەی دەگەڵ بوو دەتوانێ لایەنی کەمایەتی بە تـەواوی وەلا بنـێ‌و کەسـیش نـاڵێ ئـەو هەڵبژاردنە ناشـەرعی‌یە. بـەڵام لـەکاتی بـوونی چەنـد جـەناح‌دا ئەگـەر زۆرایـەتی بیهـەوێ بەرپرسـانە بجووڵێتـەوەو یەکپارچـەیی حیزبەکـە بپـارێزێ پێویسـتە ئـەو "تەوازون"ەی کاك مستەفا بەناوەکەشی قەڵسە بپارێزێ. ئـەوە دروسـت ئـەو کـارە بوو کە زۆرایەتیی پێش کۆنگرەی سێزدە لە سێ کـۆنگرەو مـاوەی نزیـك بـە دە ساڵ‌دا ڕەچاوی کردو بەڕاستییش توانی یەکیەتیی ڕیزەکـانی حیزبـی دێمـوکڕات

بپارێزێ. خۆ ئەگەر زۆرایەتی‌یەك هەر بیر لە چەسپاندنی "دەسەڵات"ی خۆی بکاتەوەو خۆی بە لەشکری سەرکەوتوو بزانێ ئەوە ئاسان دەتوانێ "ڕەقیب"ەکانی لەمەیدان وەدەرنێ‌و کەم‌کەم زەمینە بۆ لێك‌هەڵوەشاندنی بناخەی یەکڕیزیی حیزبەکە ئامادە بکا، کارێك کە کاك مستەفاو "فاتحان"ی دیکەی کۆنگرەی سێزدە کردیان‌و لەهەق دەرنەچین وەستایانەشیان کردو تێی‌دا سەرکەوتوو بوون.

گیروگرفتێکی بنچینەیی ئەوەیە کە کاك مستەفا ئێستاش نازانێ کێشەی نێوان دوو جەناح لە دوای کۆنگرەی سێزدە لەسەر چی بووە. ئەو، هەروەك تا ئێرە چەند جار دووپاتەی کردۆتەوە، وا دەزانێ یان وا نیشان دەدا کە داخوازی کەمایەتیی کۆمیتەی ناوەندی -کە دەکرێ بڵێین زۆرایەتیی تێکۆشەرانی بەوەجی حیزبیان دەگەڵ بوو- سپاردنی ئەو "دەسەڵات"ە خەیاڵکردەیە کە مەگەر هەر ئەوو هاوبیرانی دڵی پێ خۆش بکەن. لەحاڵێك‌دا وەك پێشتر باسم کرد تەنیا بەندی نامە ٢٠ خاڵی‌یەکەی گۆڕین کە داوای پۆستی تێدا کرابوو بەڕەسمی لەلایەن ئۆپۆزیسیۆنەوە وەرگیرایەوە. مەسەلە ئەوە بوو کە ئەو زۆرایەتی‌یە پێی وا بوو هەقی هەیە کەمایەتی بکاتە کۆیلەو لە هەموو مافێکی ڕەوای حیزبی بێ‌بەشی بکا. دەرکردن‌و پاڵپێوەنانی سەدان کەس لە کادرو پێشمەرگەکانی سەر بە کەمایەتیی کۆمیتەی ناوەندی لە دووساڵ‌و نیوی نێوان کۆنگرەی سێزدەو لەت‌بوونی حیزب‌دا بەڵگەی زیندووی ئەو ڕاستی‌یەیە.

کەشفێکی گەورە

*کەشفێکی گەورەی کاك مستەفا ئەوەیە کە پێش کۆنگرەی سێزدە ئەمن هەقی بڕیاردانم بە زۆرایەتی ڕەوا دیوەو بۆ نموونە گوتوومە: "*ئەگەر سێسەد کەسین ١٥١ کەس بڕیارێك بدا ١٤٩ کەس موخالفی بێ مەشرووعە، قابیلی ئیجرایە، لە هەموو دێموکراسی دونیا وایە*". جەنابی دەیەوێ وا بنوێنێ کە گۆیا ئێستا نەزەرم گۆڕاوەو بڕیاری زۆرایەتی بە مەشرووع نازانم. بۆ ئاگاداریی

هەمووان‌و نائومێدکردنی کاك مستەفا ئێستا دەڵێم: ***ئەگەر سێسەد هەزار کەس بین‌و ١٥٠هەزارو تاقەیەك کەس بڕیارێك دەربکەن‌و ١٤٩٩٩٩کەس موخالیفی بن ئەو بڕیارە بە مەشرووع دەزانم، بەڵام ئەوە بە نامەشرووع‌و ناڕەوا دەزانم کە زۆرایەتی مافی وەك‌یەك بۆ هەموو ئەندامانی کۆمەڵ (لێرەدا حیزب) قایل نەبێ‌و پێی وا بێ چونکی زۆرایەتیی بەدەستە هەقی هەیە کەمایەتی بخوا.***

پاشان ئەمن پێم وا نیە زۆرایەتی شتێکی بەستەبەندی‌کراوو لەقالب‌دراوەو هەمیشەو لە هەموو مەسەلەیەك‌دا دەبێ لە بەرامبەر بۆچوونی کەسانی دیکەدا وەك دیوارێکی پۆڵایین ڕاوەستێ. زۆرایەتی‌یەکی بەرپرس‌و وشیار بەتایبەتی لە حیزبی سیاسی‌دا هێندێ جار دابەش دەبێ‌و بەشێکی دەگەڵ کەمایەتی لە مەسەلەیەك‌دا زۆرایەتی‌یەکی تازە دروست دەکا. لەو چەند ساڵەدا کە زۆرایەتی بە قۆڵی بەرامبەری کاك مستەفا بوو زۆر جار ڕێ کەوتوە کە بڕیارێك بە دەنگی بەشێك لە ئەندامانی زۆرایەتی‌و بەشێك لە کەمایەتی پەسند کراوەو بەشێك لە زۆرایەتی کەوتۆتە کەمایەتی‌یەوە.

*لەلاپەڕەکانی ١٣٥و ١٣٦ دا باسی ئەو بەیان‌نامەیە دەکا کە لەودا کەمایەتیی ئەندامانی کۆمیتەی ناوەندی پێ لە شکستی خۆیان لە سەپاندنی یەکڕیزی بەسەر زۆرایەتی‌دا دەنێ‌و ڕادەگەیەنێ کە لەوە بەدوا خەباتی خۆی بەجیا لە قۆڵی زۆرایەتیی کۆمیتەی ناوەندی بەرەوپێش دەبا. لەو بەشەدا ئیدی هەموو دەردو زوخاوی چەندین ساڵەی بەتایبەتی بەرامبەر بەمن هەڵدەڕێژێ‌و هەموو سنوورەکان دەبەزێنێ. کاتی خۆی ئێمە یەکەمین نوسخەی ئەو بەیان نامەیەمان بۆ ئەوان ناردو جوابمان وەرگرتەوە. ئەمن لە "ئەزموونی خەبات" دا ڕووداوەکەم دروست وەك ئەوە باس کردوە کە هاوڕێیان کاك حەسەنی ڕەستگارو کاك مستەفای مەولوودی دوای دیدار لەگەڵ زۆرایەتیی دەفتەری سیاسی گێڕایانەوە. بەڵام ئێستا کاك مستەفا "ڕیوایەت"ێکی دیکەی لە ڕووداوەکە هەیە. ئەمن هەم

لەوە دڵنیام کە ئەو دوو هاوڕێیە کاتی خۆی بە ئەمانەتەوە قسەکانیان گێڕاوەتەوەو هەمیش ویژدانم ئاسوودەیە کە چیم لەوان بیستوە ئەوەم بۆ کاك هەیاس کاردۆ باس کردوەو لە "ئەزموونی خەبات"دا چاپ کراوە. بەڵام چونکە لێرەدا کاك مستەفا ڕووی قسەی لەوانە نامەوێ هیچی لەسەر بنووسمو شتەکە بۆ ئەوان بەجێ دێڵم.

ئەمن خۆم لە گێڕانەوەی ئەو قسانە دەپارێزم کە لەو بەشەدا بە منی گوتوون، چونکە لە نووسین بەرابەر بە دوژمنانی کوردیش‌دا قەتم حەز لە ئەدەبیاتی زبرو ناشیرن نەبووە. تەنیا ڕستەی ئاخری ئەو بەشەی قسەکانی دێنمەوە کە دەنووسێ:

"لە ساڵانی بەرەو کۆتایی تەمەنیدا وەك دەڵێن (ئاقیبەت بەخێر) دەرنەچوو".

بەم دواڕستەیە نووسەر پەردە لەسەر ئاواتێکی وەدی‌نەهاتوو، یان ناکامی‌یەکی تاڵی خۆی هەڵدەداتەوە. لە کوردەواری‌دا کە وا بزانم کاك مستەفا زۆری لێ شارەزا نیە وا هەیە یەکێك بە خۆی دەڵێ بەو ئاخری عومری‌یە ئەو کارە (هەر کارێك بێ) ناکەم. بەڵام لەو جێیانە کە ئەدەبو ئیحتیڕام لەبەر چاو دەگیرێ، کەس بە یەکی دیکە ناڵێ ئاخری عومرتە، یان پێت لەسەر لێوی قەبری‌یە. ئەوە هەر جەنابیەتی کە دڵی بەوە خۆشە ئەمن تەمەنم چۆتە سەرێو بەم زووانە *"بەرچاوی چۆڵ دەکەم"*.

پێم خەراپ نیە دوو پرسیار لە کاك مستەفا بکەم نەك بۆ وەڵاموەرگرتنەوە، هەر بۆ ئەوەی لەپاڵ خۆی‌دا بیریان لێ بکاتەوە. یەکەم؛ ئەو کاتەی حیزبی دێموکڕات تووشی ئەو چارەنووسە نەخوازراوە هاتو ئەو پێی وایە ئەمن ساڵانی بەرەو کۆتایی تەمەنم گوزەراندوون، ئەمن لە تەمەنی ٦٨ ساڵی‌دا بووم. ئێستا کە بۆخۆی ٧٠ ساڵی تەمەنە، پێی وایە ئەویش لە دواساڵەکانی تەمەنی‌دایە؟ دووەم؛ -ئارەزوو دەکەم سەد ساڵی دیکە بژی-، بەڵام ئەگەر بە مەنتیقی خۆی قسە بکەین، بەڕاست پێی وایە بە دەرکردنی ئەو کتێبە وەك حاسڵی حەفتاساڵ تەمەنو لانی کەم بیست ساڵ خۆخواردنەوە، کورد گوتەنی (ئاخرخێر) دەرچووە؟

گرووپی هەڵوێست

*زۆر جێی سەرنجو تەنانەت سەرسوڕمانە کە نووسەری بەڕێز لە لاپەڕی ١٢٦ بەولاوە چەند لاپەڕی بۆ گێڕانەوەی داستانی "گرووپی هەڵوێست" یان پیلانی تێشکاوو سیناریۆی دۆڕاوی چەند ساڵ لەمەوبەری کاك مستەفاو جەماعەت بە خەیاڵی لەبەریەكبلاوکردنی حیزبی دێموکڕاتی کوردستان تەرخان کردوە. بەڕاستی ئەگەر ئەو هاوڕێیانە ڕێزیان بۆ خۆیانو حیزبەکەیان دانابایە هەموو هەوڵێکیان دەدا بۆ ئەوەی ئەو سیناریۆیە لەبیر بچێتەوەو جارێکی دیکە سەر دەرنەهێنێتەوە. چونکە جگە لەوەی کارەکە لەخۆیدا کردەوەیەکی دزێوو پیلانگێڕانەو تێکدەرانە بوو، بە سیناریۆیەکی کۆمیکیش کۆتایی هات.

ئەمن باسی گرووپی هەڵوێستو ئیددیعاو ڕەخنەکانیان ناکەم چونکە بۆخۆشم لەوە کە حیزبەکەم نەیتوانیوە هەموو ئەرکەکانی لە پێوەندی دەگەڵ "هێڵە گشتییەکان" دا یان بە فەرموودەی کاك مستەفا *ئەو بەڵێنە قەڵبانە"* جێبەجێ بکا بەداخم، بێئەوەی وەك گرووپەکە وەدینەهاتنی ئامانجەکان بە پاشگەزبوونەوە لەوان بزانم. (ئارەزوو دەکەم هەرکەس کتێبی کاك مستەفا دەخوێنێتەوە، زەحمەت بکێشێ "هێڵە گشتییەکان" کە لە سایتی "کوردستانوکورد"دا دانراون بخوێنێتەوە تا بزانێ دەمارگرژی چبەلایەك بەسەر بنیادەم دێنێو سیاسییەکی کورد بە چئامانجگەلێکی پیرۆز دەڵێ "بەڵێنی قەڵب"). بەلام ئێستا کە بەڕێزی بە شانازییەوە یادی ئەو شاکارە دەکاتەوە، پێم خەراپ نیە ئاوڕێکی لێبدەمەوە:

لەو سەرو حەدەدا هەروەك چەند مانگی ڕابردوو هەوڵی دڵسۆزان بۆ لێكنزیككردنەوەی دێموکڕاتەکان لەئارادا بوو، لە بەرنامەیەکی تەلەڤیزیۆنیدا یەکێك لە یارە نزیکەکانی کاك مستەفا گوتی مەسەلەی وەسەریەككەوتنەوەی دێموکڕاتەکان تەواو بووەو لەم ڕۆژانەدا ڕادەگەیەندرێ. گومانم نیە کە زۆرکەس ئەوەیان وەك مزگێنییەکی گەورە وەرگرتوەو ئەمنیش بە نۆرەی خۆم ئاواتم

خواست شتێك لەئارادا هەبێ کە ئەمن ئاگام لێی نیە. کەچی وەك لە کوردیدا دەڵێن: *"کە هاتە دەرێ نێوکەتەشی"*. دوای دەوروبەری حەوتوویەك "جێژن"ێکی گەورە بۆ *"وەسەریەككەوتنەوەی دێموکراتەکان"* لە تەلەڤیزیۆنی تیشك بڵاو کرایەوە کە کامێرامانی بەستەزمان بە هەزار زەحمەت سێ،چوار کەسی لەنێو ئاپۆرایەکەدا دیتەوەو فوکووسی لەسەر کردن. لەوانەش تەنیا دووکەسیان لە کادرو پێشمەرگەکان بوون کە هیچیان لە ئەندامانی ڕێبەریی حیزبی دێموکراتی کوردستان نەبوون.

بەڵام وا دیار بوو شانۆیەکە پەردەیەکی دیکەشی ماوە. چونکە چەند ڕۆژێك دواتر سێ،چوار کەسیان خڕ کردنەوەو هێندێ بەدگۆیی حیزبی دێموکراتی کوردستانیان پێ کردنو بڕایەوە. شایانی باسە یەکێك لەو چەند کەسە هەر لە بەرنامەکەشدا زۆر دڵخوازی وان دەرنەکەوتو دواتریش قەت بەلایاندا نەچۆوە. لەوانی دیکە تەنیا یەکێکیان بە ڕواڵەت دەگەڵیان ماوەو ئەوانی دیکەش حەز ناکەم ئەمن بڵێم ئێستا لە کوێن. بەڵام ڕەنگە کاك مستەفاو دەوروبەرەکەی کەمتاکورتێك ئادرەسەکەیان بزانن.

ئەکتەری پشت پەردە

*لەسەر نزیك بە **٣٠** لاپەڕی نێوان **١٣٦**و **١٦٦** نامەوێ شتێك بڵێم، چونکە ئەو بەشە یان دووپاتەکردنەوەی ئەو جنێوو بوختانانەیە کە لە لاپەڕەکانی پێشتردا هاتوون، یان پێوەندیی بە کەسانێکی دیکەی نێو حیزبی دێموکراتی کوردستانەوە هەیە کە دەتوانن وەڵام بدەنەوە، یان هێندێ ئیددیعای تێدان کە پێوەندییان بە لایەنێکی سێیەمەوە هەیە کە بۆ منو کاك مستەفا نایەتە سەرخەت تا لێی بپرسین قسەی کاملا زیاتر لە ڕاستی نزیکە، یان باسی ساڵانێکە کە ئەمن ئەندامی ڕێبەریو شەریکەبڕیاری حیزبی دێموکرات نەبوومو بەشداریم لە خێرو شەڕیدا هەر بەقەد بەشداریی هەر ئەندامێکی سادەی حیزبەکەم بووە.

بەڵام لە لاپەڕی ١٦٦ دا جارێکی دیکە ڕووی "مەرحەمەت" دەکاتە منو باسی ئەو دەورانە دەکا کە ئەمن لە نزیکەوە بەشداری ڕووداوەکان بوومو کەم یان زۆر شوێنەوارم لەسەریان هەبووە. هەربۆیە چەند جێیەکی ئەو بەشەی کتێبی کاک مستەفا هەڵدەگرن قسەیەکم لەسەریان هەبێ:

*لە لاپەڕی ١٦٦ دا دەڵێ: *"ئینشعاب ئەکتەرێکی پشتی پەردەی هەبوو کە بۆ ئێمە تا ئێستا نەناسراوە؛ بۆیە سەرەڕای دەنگۆی جۆراوجۆر، بۆ ئێمە ڕوون نیە چ کەس یان لایەنێك لە پشتی پەردەوە هاندەرو یارمەتیدەری ئەو ئینشعابە بووە".* بەڕواڵەت دڵنیاشە کە ئەکتەرێکی وا هەبووە. دەلیلیشی ئەوەیە کە تێکۆشەرانی حیزبی دێموکراتی کوردستان نە لەبرسان مردوونو نە ناچار بوون بڵاوەی لێبکەن. لەو پێوەندی‌یەدا هێندێ ڕوونکردنەوە بە پێویست دەزانم:

یەکەم، ئەوە کە دەڵێ نازانین ئەو ئەکتەرە پشتی پەردەیە کێیە، بەداخەوە نیشانەیەك لە نەبوونی بوێریی سیاسی‌یە، چونکە ئەوکاتەی بەناوی خوازراوەوە یان بە زمانی هێندێ قەڵەمی بە ڕواڵەت "بێلایەن" دەدوێن هیچ دوو دڵی‌یەکیان نیەو "ئەکتەرە پشتی پەردە"کە ناسراوە، بەڵام ئێستا کە بە ناوی خۆیەوە قسە دەکا نازانێ، واتە جارێك تۆمەتلێدراو نادیارەو جارێك تۆمەتلێدەر. خۆ ڕەنگە هەموو شارەزایانیش بزانن مەبەستی کاك مستەفاو هاوبیرانی لەو "ئەکتەرە پشتی پەردەیە" چ لایەنێکە چونکە وەك لە پێشەوە نموونەم هێنایەوە پێیان وابوو ئەو ئەکتەرە یارمەتیی سەربازییش بە ئێمە دەکا. با دنیا بزانێ کە لە لەتبوونی ئەوجارەی حیزبی دێموکڕاتدا ئەکتەری سەرەکیی ئاشکراو نهێنی تەنیاو تەنیا زۆرایەتیی کۆمیتەی ناوەندی‌و پێش هەمووان کاك مستەفا بوو کە لە تۆڵەی وەسەریەك کەوتنەوەی ساڵی ١٣٧٥ (١٩٩٦)دا جگە لە لێكترازاندنی ریزەکانی حیزب بەهیچ شتێك ئۆخژنیان نەدەهاتێ.

دووەم، ئیددیعا دەکا کە *"بۆ ماوەی ٢-٣ مانگ... لەباری مرۆییەوە هێندێك یارمەتیی ماڵی"*یان کردووین. حیزب لە ١٥ی سەرماوەزدا لەت بوو، پیاو هەق بڵێ تەنیا یارمەتیی وشکی ئەو ١٥ ڕۆژەی کۆتایی مانگیان بە کادرو پێشمەرگەکانی حدك دا. لەوە بەدوا تەنیا یارمەتیی "مرۆیی" وان بە ئێمە لە ٢-٣ مانگی دوای لەتبووندا هێرش‌و پەلامار بە چەقۆو کوتەك‌و پێمەڕە بوو. چەند "مرۆیی"! بوو کە قوتابی‌یانی پۆلەکانی سەرەتاییشیان لە پاس دابەزاندو نەیانهێشت پێی بچنە قوتابخانەی دیکەڵە؟!

کاك مستەفا ئەوەی پێ سەیرو باوەڕپێنەکراوە کە ئەمن گوتوومە ماوەی ٢-٣ مانگ بە یارمەتیی خەڵك ژیاوین. نامەوێ ئەو باوەڕ بکا، بەڵام ئەوە کە ٢-٣ مانگی سەرەتا تەنیا سەرچاوەی داهاتمان یارمەتی‌کۆکردنەوە لە دڵسۆزان بوو هەقیقەتێکە کە دەبێ بە شانازی‌یەوە تۆمار بکرێ. بەڵێ ئەو پێی‌خۆشە یان پێی قەڵسە، ئازادە. بەڵام یارمەتیی دۆستانی حیزب هەر لە کوردستان لە پەنجا دۆلارەوە تا پەنجاهەزار دۆلار، لە سەدهەزار تمەنەوە تا پێنج ملیۆن تمەن‌و لە پەنجا هەزار دینارەوە تا پێنج میلیۆن دیناری تێدا بوو. دووبارە هەزار سلاوو سوپاس‌و ئافەرین بۆ هیممەت‌و دڵسۆزیی ئەو کوردپەروەرانە.

ئەوە کە دەنووسێ: *"هەموو ئەو یارمەتی‌و خزمەتکارییەیان بۆ دابین کرا کە لە حیزبی دێموکراٖت وەریان دەگرت و بگرە لە هێندێك بواردا زیاتریش"*، ڕووداوێکی وەبیر هێنامەوە: لە سەروبەندی نەورۆزی دوای لەتبووندا دۆستێکی حیزب یارمەتی‌یەکی بۆ ناردین. (نامەوێ ناوی دۆستەکەو ڕادەی یارمەتی‌یەکە ئاشکرا بکەم." پێشنیارم بە هاوڕێیان کرد کە ئەو یارمەتی‌یە بکەینە جێژنانەیەکی نەورۆزی بۆ کادرو پێشمەرگەکان. گوتیان چما ئێمە چەندمان هەیە کە ئەو پێشنیارە دەکەی، گوتم یەك لەدەی ئەوەمان هەیە بەڵام خۆ ئەوە هەربەشی چەند ڕۆژێکی کەممان دەکا. ئەگەر هیچمان دەست نەکەوت با سێ‌چوار ڕۆژ زووترمان لێ‌ببڕێ. لەحاڵێك‌دا ئەگەر ئێستا ئەو جێژنانەیە بدەین ورەی هاوڕێیانمان

دەچێتە سەرو ئەمەش بەتایبەتی لەم ساتەوەختەدا زۆر گرنگە. جێژنانەکەمان داو بەڕاستییش شوێنەواری باشی هەبوو. بەڵام پاش هەشت ساڵ ئێستا دەبینم ئەو کارە ئەگەر ئەو قازانجەی هەبووە کە ئەودەم باسم کردبوو، ئەو زیانەشی هەبووە کە کاك مستەفای ئێشاندوە.

ئەمن هەمیشە باوەڕم وا بووە کە یارمەتیوەرگرتنو یارمەتیدانی حیزبە کوردستانییەکان نەك شەرم نیە، بەڵکوو بۆ هەمووان جێگای شانازییشە. کەوایە ئەوەی گوتوومانە هەرگیز لەبەر ئەوە نەبووە کە یارمەتییەکمان وەرگرتبێو حاشامان لێکردبێ. ناچارم ئەوەش بڵێم کە دواتریش ئەگەر یارمەتیمان وەرگرتبێ هەر لەو لایەنانەمان وەرگرتوە کە حیزبەکەی کاك مستەفا لێی وەرگرتوون. ئیدی چۆنە بۆ کاك مستەفاو "شەریکەکانی" ڕەوایەو بۆ ئێمە ناڕەوا، ئەمە حوکمی دادگاکەی بەڕێزیەتی.

*لەلاپەڕی ١٦٧ دا جارێکی دیکە با دەداتەوە سەر مەراقە ئەسڵییەکەیو پاش هێندێ قسەو باس دەنووسێ: *"گومان لەوەدا نامێنێ کە حەسەنزادە دینامیزمی ڕاستەقینەی ئەو "بزووتنەوەیە"! بوو و ئەگەر ئەو نەیویستبایە ئەو جیابوونەوەیە ڕووی نەدەدا"*. دواتر ئیددیعا دەکا کە لە کۆبوونەوە حیزبییەکاندا هاوڕێیانمان *"وەك ناڕەزایەتی دەربڕینێك لەو جیابوونەوەیەو دەوری سەرەکیی حەسەنزادە ئەوەیان باس کردوە"*. هاوڕێیانی دێموکڕات (لە هەردوو بەش) ئەوانەی ئاگاداری ڕەوتەکە بوونو تەنانەت جەنابیشی باش دەزانن کە ئەمن لە دواکەسانێك بووم کە تەسلیمی ویستی جوداییخوازانەی کاك مستەفا بوونو ملیان بۆ لەتبوونی حیزب ڕاکێشاوە. هەربۆیەش هیچکات لە کۆبوونەوەکانی حیزبدا شتی وا نەهاتۆتە گۆڕێو ئەگەر لە دانیشتنی خۆبەخۆیی بە ئامادەیی خۆم یان پاشملەش ڕەخنەیەکم لێگیرابێ (کە گیراوەو زۆر جاریش بەهەق بووە) هەرگیز لەبەر ئەوە نەبووە کە گۆیا ئەمن خوازیاری لەتبوونی حیزب بووم، بەڵکوو لەسەر هێندێ

شتی دیکە بووە کە بۆ پاراستنی حورمەتی هەمووانو خۆلادان لە پاکانە باسیان ناکەم.

١٠٪ پترە یان ٥٠٪ ؟

هەر لە درێژەی ئەو ئیددیعایەدا دەنووسێ حەسەنزادە *"بەشێکی نزیك بە سەدو بیست لاپەڕەی لە کتێبی "ئەزموونی خەبات" بۆ ئەو پاساوانە تەرخان کردووە".* لەو بارەیەوە دەڵێم، لەپێش‌دا درێژیو کورتیی نووسینێك لەخۆیدا نە ئازایەتی‌یەو نە عەیبداری لە نووسین‌دا زۆرجار بابەتەکە چوارچێوە بۆ نووسەر دیاری دەکا. پاشان چونکە ئەمن وەڵامی پرسیارم داوەتەوە نەك ئەوە بۆخۆم بنووسم کورتیو درێژیی بابەتەکان (هەرنەبێ بەشێکی) بەدەستی ئەو کەسە بووە کە پرسیاری کردوە. لەوەش گرنگتر، کاك مستەفا حەوسەڵەی نەبووە پەڕەکان بژمێرێ، ئەگینا دەی‌زانی کە ئەو بابەتە ٧٣ لاپەڕی کتێبەکەی گرتوە (٥٨٨ تا ٦٦٠)، نەك ١٢٠ لاپەڕ وەك ئەو ئیددیعا دەکا. لە هەمووی خۆشتر ئەوەیە ئەو کە پێی وایە ئەو باسەم زۆر درێژ کردۆتەوە، هیچ سەرنجی ئەوەی نەداوە کە ئەمن لە کتێبێکی ٧٣٤ لاپەڕی -چاپی یەکەم- ٧٣ لاپەڕم بۆ ئەو باسە تەرخان کردوە، (کەمتر لە سەدی دە ١٠٪). بەڵام بۆخۆی لە کتێبێکی ٢٠٦ لاپەڕی ١٠٨ لاپەڕی بەو باسە ڕەش کردۆتەوە، (پتر لە سەدی پەنجا ٥٠٪). لەوە گەڕێ کە ٩٨ لاپەڕەکەی دیکەشی هەر لەبەر خاتری ئەو ١٠٨ لاپەڕە نووسراوە.

*نووسەری بەڕێز ئەوە کە ئەمن گووتوومە *"ئەسنادی موسەووەری ئێرەیان دە نێو باغەڵان‌دا بردە دەرێ"*، بە نیشانەی قین *"لە ڕێبەرایەتیی زۆرینەی کۆنگرەی سێزدە"* دەزانێو لە هەوڵێکی بەقەولی خۆی چەواشەکارانەدا دەیەوێ قسەکەم ڕەت بکاتەوە. لەپێش هەموو شتێك‌دا دەبێ بڵێم کاك مستەفا ڕوخساری خۆی

لە ئاوێنەی ڕوخساری مندا دەبینیێ. ئەگینا ئەمن هیچ کاتێك ناکۆکیی سیاسیم دەگەڵ ڕقوقینی تاکەکەسی تێکەڵ نەکردوەو ڕاستە ناکۆکیی بیرو بۆچوونم دەگەڵ ئەوانو خەڵکی دیکەش هەیە، بەڵام هەرچەندیش ئەو نەتوانێ باوەڕ بکا ڕاستویژانە دەڵێم ڕقو قینم بەرامبەر هیچکام لە ڕێبەرانو ئەندامانی بەدەنەی لایەنی کاك مستەفا لەدڵدا نیە. بەڵگەیەکی سادەش بۆ ڕاستیی ئیددیعاکەم ئەوەیە کە لە یەکەمین ڕۆژانی دوای لەتبووندا لە حاڵێکدا ئەوان فەرمانی بایکۆتو خەراپتر لە بایکۆتیان بە ئەندامانی خۆیان دەدا، ئەمنو هاوڕێکانم دەمانگوت ئەگەر سەد جار سلاویان لێبکەنو جوابتان نەدەنەوە هەر دەبێ سلاویان لێبکەن.

ئاماژە بەوە دەکا کە لە کۆنەوە حیزب *"بڕیارێکی هەبووە کە هەموو ئەسنادی کۆنگرەکان وەك فیلم بەرێتە دەرێ..."* ئەو قسەیە بەتەواوی ڕاستە. بەڵام هەموومان دەزانین لە نێوان تەواوبوونی کۆنگرەی سێزدەو لەتبوونی حیزبدا نزیك بە دوو ساڵونیو مەودا هەیەو بەپێی قاعیدە لانیکەم دووساڵ پێش لەتبوون ئەسنادی کۆنگرە ناردراونە دەرەوە. پاشان فیلمەکانی کۆنگرە ئەوپەڕەکەی بیست کاسێت بوون، لەحاڵێکدا ئارشیڤی موسەووەری حیزب بە سەدان کاسێتی تێدا بووە. ئەمن نە مەبەستم لە "ئەسنادی موسەووەر" ئەسنادی کۆنگرە بووەو نە مەبەستم لە "دەرێ"یش دەرەوەی کوردستان بووە. بەڵکوو مەبەستم ئەوە بووە کە شتەکانیان لە شوێنی هاوبەشی کار ڕادەگواستو لەوێشەوە دەیانناردە شوێنی "ئەمن".

پاشان دەفەرموێ وەختێك زۆرایەتی هەموو شتەکانی بەدەست بووەو سکرتاریا یەك شتی لەبەر دەستی واندا نەبووە بۆچی شتی سکرتاریایان ڕاگواستوە. بەڵێ سەیرو سەمەرەکە لێرەدا بوو کە هەموو شتەکان بەدەست خۆیانەوە بوون، بەڵام بە "قیاس النفس" پێیان وا بوو ئێمە لەشکریان دەبەینە سەرێو لەدەستیان دەردێنین، هەروەك ئەو نموونەیە کە پێشتر هێنامەوە (ئەوەی دابوویانە کوردستان تیڤی).

*کاك مستەفا لەنامە نهێنییەکەی پێش کۆنگرەی ١٣دا ئاماژە بە گەڵاڵەیەك دەکا کە -یادی بەخێر- کاك بابەعەلیی میهرپەروەر بۆ هەڵبژاردنی کۆمیتەی ناوەندی ئامادەی کردبوو،و لە کومیتەی ناوەندیدا جارێك بە زۆربەی دەنگ پەسند کراو دواتر لەسەر نەزەری ئەوانەی دژی بوون هێندێ دەسکاری کراو لە کۆبوونەوەیەکی دیکەی کۆمیتەی ناوەندیدا بە تێکڕای دەنگ -بەدەنگی کاك مستەفاشەوە- پەسند کرا. بەپێی ئەو گەڵاڵەیە ڕیزە پێوانەیەك "ئیمتیازبەندی" کرابوو کە دەبوو لە کاتی هەڵبژاردندا لەسەر هەموو کاندیداکان پیادە بکرێو ئەوانەی ئیمتیازی زیاتر بەدەست دێنن بە تەرتیب لە لیستی کاندیداکانی کۆمیتەی ناوەندیی تازەدا دابنرێن. ئەگەر ئەوە جێبەجێ کرابایە ڕێگا لە دەستەبەندیو جەناحبازی دەگیراو هەرکەس بەپێی لێوەشاوەیی خۆی دەچووە پێش. کاك مستەفا کە لە کۆبوونەوەی دووەمدا وێڕای هەمووان دەنگی "ئەرێ"ی بەگەڵاڵەکە دابوو، هەر ئەوکات بەنهێنی کەوتە تەقەلای هەڵوەشاندنەوەیو سەریش کەوت. چونکە ئەوانەی جەنابی قسەی بۆ کردبوون هەر قسەی ئەویان بیستبوو و دەرەتانیان نەبوو ڕای بەرامبەریش ببیسن. (تنها بەقاضیرفته خوشحال برمی گردد).

لێرەشدا ئیددیعا دەکا کە ئەو گەڵاڵەیە زۆرایەتی پەسندی کردوەو بۆیە بووە کە هەر بۆخۆیان هەڵبژێرینەوە. ئەو گەڵاڵەیە وەختێك ئامادە کراو لە جاری دووەمدا بە تێکڕای دەنگ پەسند کرا کە دەوری ساڵێکی بۆ کۆنگرەی سێزدە مابوو و کاك بابە عەلییش دەگەڵ کاك مستەفا هاوجەناح بوو. جگە لەوە بە دڵنیایی دەڵێم نە ئەودەمو نە ئێستا کاك بابەعەلی هەتا گەڵاڵەکە پیادە نەکرێ نەیدەزانیو نازانێ کێ چەند ئیمتیاز وەردەگرێ.

بۆ هەقیقەتو مێژووش دەڵێم کاتێك نامە نهێنییەکەی کاك مستەفا لە کۆمیتەی ناوەندیدا ئاشکرا کرا، کاك تەیمووری مستەفایی هاوجەناحی سەرسەختی کاك

مستەفا گوتی ئەگەر ئەم نامەیە دوای کۆبوونەوەی دووەم لەسەر گەڵاڵەی کاك بابەعەلی نووسرابێ خیلافێکی ئاشکرایە، کە دیارە نامەکە چەند مانگ دوای کۆبوونەوەکە نووسرابوو.

قسەهەڵبەستن بە زمانی گەورەپیاوانەوە

*کاك مستەفا کە لە گێڕانەوەو تەنانەت هەڵبەستنی قسەی خەراپ بەدژی من‌دا هەقە نمرەی بیستی بۆ دابنرێ، داستانی قسەیەکی نێوان دوکتۆر قاسملووی شەهیدو بەڕێز مام جەلال دەگێڕێتەوە بێ‌ئەوەی هەر وەك بۆخۆی دەڵێ کەسی دیکە ئاگای لێ‌بێ‌و پشت‌ڕاستی بکاتەوە. لەوە دەگوزەرێین کە ئەو قسەیە چەندە ڕاستەو چەندە بە مەبەستی بەدگۆیی من بووە، نەك یەکێك لەو "شۆخی"یانە کە زۆرجار پێکەوە یان دەگەڵ من کردوویانە، پرسیار ئەوەیە کە بەڕاستی گێڕانەوەی قسەی سی‌ساڵ پێش ئێستا خەسڵەتێکی پەسندە؟

جگە لەوەش، کێیە نەزانێ کە لە ساڵی ١٣٤٩ بەم‌لاوە ئەوەی زیاتر لە هەمووان دەگەڵ د. قاسملوو ژیاوە، لێی نزیك بووە، هاوکاری بووەو -بەداوای لێبووردنەوە- لێی فێر بووە، عەبدوڵڵا حەسەن‌زادە بووە. سێ جار دوکتۆر قاسملوو جێگری بۆ دانراوە (جاری یەکەمیان لە پێڕەوی نێوخۆدا نەگونجابوو)، هەرسێ جار کاندیدای دوکتۆر قاسملوو ئەو بووە. باشە عەقڵی سەلیم قبووڵ دەکا کەسێکی وەك دوکتۆر قاسملوو بە پێچەوانەی ئەو نەزەرە کابرایەکی وا -ئەویش سێ جار- بۆ جێگری خۆی کاندید بکا؟

لەلایەکی دیکەش کاك مستەفاو گرووپەکەی نە بە ڕەسمی، بەڵکوو لەو شوێنانە کە "نامەحرەم"یان لێ‌نەبووە بە دەیان‌جار، ئەگەر نەڵێم سەدان‌جار منیان (نەك خوا نەکا بە دۆست، بەڵکوو) بە پیاوی مام جەلال داناوە. ئەم دوو ڕایە چەندە یەك دەگرنەوە؟ بەهەرحاڵ لە هەق دەرنەچین لێرەدا زیرەکانە

جووڵاوەتەوە. دووکەسی بە شاهید گرتوون کە یەکیان پتر لە چارەکەچەرخێکە شەهید بووەو ئەوی دیکەیان بەداخەوە ناتوانێ قسە بکا.

*لە لاپەڕی ١٧١ دا گێڕانەوەیەکی من لە د. قاسملوو، لە کتێبی "ئەزموونی خەبات" دێنێتەوەو بە نیشانەی بەخۆهەڵاگوتن‌و بێ‌گومان بەپێچەوانەی واقیعیشی دەزانێ، ئەویش ئەوە کە دوکتۆری شەهید منی بە سێمبولی دێموکڕات ناو بردوە. جێی داخە کە بەڕێزی لە هێنانەوەی فاکتەکاندا ئەوەندەی دەستپاکی بەکار نەهێناوە کە شتەکە وەك هەیە بخاتە بەر چاوی خوێنەر. چونکە دەزانێ ئەوەی دوکتۆر فەرموویەو ئەمن گێڕاومەتەوە جگە لە واقیعیەت تاریفێکی منی تێدا نیە. ئەمن لێرەدا نووسراوەکە وەك هەیە دێنمەوەو داوەری بە خوێنەرانی ئەم دێڕانە دەسپێرم:

دوکتۆر قاسملوو لەکن خەڵکی گوتوویەتی فڵانە کەس تیپیك ئەندامی حیزبی دێمۆکراتە. یانی ئەگەر بتەوێ یەکێك بکەیە سێمبول بۆ حیزبی دێمۆکرات، ئەوە. دەی‌گوت ئەو نە بەلای چەپدایە کە بۆخۆی‌و کەریمی حیسامی‌و حەمەدەمینی سیراجی تەمایولیان بەچەپ‌و توودەییزم هەبوو. نە بەلای ڕاستدایە کە هێندێکمان هەبوون کە ناسیۆنالیستێکی بەرچاوتەنگ بوون.

با ئەوەشی لێ زیاد بکەم کە ئەمن بۆخۆم کاتێك کاك مەلا ڕەسووڵی پیشنەماز ئەندامی دەفتەری سیاسی بوو، ڕاست ئەو بابەتەم لەبارەی ئەویشەوە لە دوکتۆر قاسملوو بیستوە. ئەم قسەیە مانای خۆی هەیە کە دوکتۆر شیی کردۆتەوەو ئەگەر کاك مستەفا مانایەکی دیکەی لێ دەداتەوە ئەوە مەسەلەی خۆیەتی.

هەر لەو لاپەڕەو لاپەڕی دواتردا دوو قسەی من لە پێوەندی دەگەڵ د. شەرەفکەندی‌دا دەگێڕێتەوەو هەردووکیان بە ناڕاست دەزانێ. بەداخەوە لەوەش‌دا قسەکانی بە نیوەچڵی هێناونەوە. لێرەدا یەك لەو قسانە کە لە "ئەزموونی خەبات"دا

هاتوە وەك خۆی دێنمەوەو بۆ ئەوی دیکەش کە پێوەندیی بە کۆنگرەی نۆیەمەوە هەیە جارێکی دیکە ئاوات دەخوازم بوێرێ بڵێ فیلمەکانی ئەو کۆنگرەیە یان هەر نەبێ ئەو بەشە بڵاو بکەنەوە. ئەوەی یەکەمیان لە کتێبی مندا بەمجۆرەیە:

کاك ڕەسووڵی قادری، دایكبرای کاك دوکتۆر سەعیدی زۆری کۆمەگ دەکردم، موحیببەتی زۆر دەکرد. ئەمنیش هەموو جارێ سوپاسم دەکرد. جارێکیان چووبووینە جێگایەك نازانم دوکتۆر بوو چ بوو کە لەبەر من چووبووین. کە هاتینەوە، لە ئاسانسۆرەکەدا دووبارە سوپاسم لێ-کرد. گوتی ئەرێ ئەو سوپاس سوپاسەت لەچیە؟ خۆ ئەمن بۆتۆی ناکەم. ئەمن بۆ حیزبی دەکەم چونکی دوکتۆر سەعید گوتوویەتی ئەگەر خوای نەخواستە دوکتۆر قاسملوو بمرێ هیچ خەم نیە. چونکی فلانە کەس دەتوانێ تەواوی ئەفکاری دوکتۆر قاسملووی بنووسێتەوە. ئەوە شاهیدیی دوکتۆر سەعیدی بوو. جا دوایە کە دەگەڵ کاك ڕەسووڵی هێندێك بەینمان ناخۆش بوو، پێمگوت کاکە گیان ئەمن نە فریشتەم نە شەیتانم. نە ئەوەی ئەودەمیت ڕاست بوو کە پێت دەگوتم، نە ئەوەی ئێستا دەفکرتدا هەیە. گوتی نا ئەمن هەروات تەماشا دەکەم. گوتم نا خۆ ئەمن دەزانم هەڵوێستت گۆڕاوە. بەڵام نە ئەوە بووم، نە ئەمەم. ئەمن ئینسانم.

*لە لاپەڕی ١٨٠ تا ١٨٢ داستانی دەستلەکارکێشانەوەی من دەگێڕێتەوەو وەك زۆر جێگای دیکەی نووسینەکەی هەوڵی خێرخوازانەی دووبەرەکی‌نانەوە دەخاتە گەڕو هێندێ قسە دەداتە پاڵ دوو هاوڕێی بەڕێز کە ئەودەم ئەندامی دەفتەری سیاسی بوون. ڕاستیو ناڕاستیی ئەو بەشەی دێڵمەوە بۆ ئەو هاوڕێیانەو ئەگەر ویستیان بۆخۆیان دەتوانن باسی بکەن. بەڵام بەشێکی دیکەی هەیە کە نامەوێ بەسەریدا تێپەڕم. کاك مستەفا بەجۆرێك ئاشقی ئەو شتەیە کە پێی وایە پۆستو مەقامەو بەچەشنێك لەوە نیگەرانە ئەمن ئەو پۆستەی لێ بستێنمەوە کە دوور نیە ئێستاش مۆتەکەی گەڕانەوەی من خەوی

شەوانەی لێ تێك بدا. لەو بەشەدا قەیدی نیە کە پێی وا بووە ئەمن بۆ خۆگران‌کردن دەستم لەکار کێشاوەتەوەو ئەگینا بۆ بەدشانسی جەنابیان قەت دەست لە پۆستەکەم هەڵناگرم. ئەمەیان خاتری خۆی بێ.

بەڵام کە گەیوەتە سەر باسی کۆبوونەوەی کۆمیتەی ناوەندیو باسی دەست‌لەکارکێشانەوەی من، ئیدی کورد گوتەنی *"ئاوی لە ئاراوان تێ‌پەڕاندوە"*. بەڕیوایەتی ئەو بەڕێزە دەگەڵ هاتنەگۆڕی ئەو باسە چونکە ئەمن (کافر همەرا بەکیش خود پندارد!) یەکجار ئاشقو شیفتەی ئەو پۆستە بووم، هەر کە یەکەمین ئەندامی کومیتەی ناوەندی داوای لێ کردووم دەست‌لەکارکێشانەوەکەم وەرگرمەوە (بەدەر لەو زمانە ناشیرنە کە ئەو بەکاری هێناوە) دەسبەجێو (نەوەکا ئەوانی دیکە لێم قبووڵ بکەن) گوتوومە *"مادام کۆمیتەی ناوەندی پێی باشە، منیش بۆ مەسڵەحەتی حیزب ئیستیعفاکەم وەردەگرمەوەو درێژە بەکارەکەم دەدەم"*.

لێرەدا ئەمن هەموو ئەندامانی ئەودەمی کۆمیتەی ناوەندی -بەتایبەتی ئەو هاوڕێیانە کە ئێستا هاوکاری کاك مستەفان- بە ویژدانی خۆیان سوێند دەدەم بڵێن داخوا ئەو داستانە وا بوو یان ئیسرارێکی زۆری هاوڕێکانم منی خستە حاڵەتێکەوە کە ناچار بم پاشەکشە بکەم. ئارەزوو دەکەم یەکێك لە هاوڕێیانی جێی متمانەی بەڕێزیان بچێتە لایو -ئەگەر لەبیری مابێ- بۆی بگێڕێتەوەو کە بە چ‌زمانێکی دۆستانەو سادقانە گوتی "وەختی ئەوە نیە *مامۆستا تووشی ئەوەمان بکەی. مامۆستا سبەینێ چۆن جوابی خەڵك بدەینەوە . داوای عاجزانە لە مامۆستا دەکەم لێمان قبووڵ بکا* ". بەڵێ دەگەڵ ئەوەی قبووڵمە کە کشانەوەکەم کارێکی باش نەبووە، وەبیر هەمووانی دێنمەوە کە جگە لە کاك عومەر باڵەکی کە کاك مستەفا بەو زمانە "شیرن"ە! باسی دەکا، ئەم بەڕێزانە قسەیان کردوە:

١-کاك حەسەن ڕەستگار چوار جار، ٢-کاك فەتاح کاویان سێ جار، ٣-کاك جەلیل گادانی سێ جار، ٤-کاك بابەعەلی میهرپەروەر دوو جار، ٥-کاك ڕۆستەم جیهانگیری جارێك، ٦-کاك چەکۆ ڕەحیمی جارێك، ٧-کاك قادر وریا سێ جار، ٨-کاك تەیموور مستەفایی جارێك، ٩- عەبدوڵڵا حەسەن‌زادە چوار جار، ١٠-کاك حەمەنەزیف قادری

جارێك، ١١-کاك سمایل بازیار جارێك، ١٢-کاك مستەفا هیجری دوو جار، ١٣-کاك عوسمان ڕەحیمی جارێك‌و ١٤-کاك حەسەن شەڕەفی جارێك. سەرنجڕاکێش ئەوەیە کە باسەکە کێشایە ڕۆژی دووەمیش‌و لەوێدا حەرەکەتێك پاڵی پێوە نام کە مل ڕاکێشم. ئەمن ئێستاش لە ڕووم نایە ئەو حەرەکەتە بگێڕمەوە کە ئیستیعفای بە من وەرگرتەوە. بەڵام بە قەولی هاوڕێکەمان عاجزانە داوا لە هەمووان دەکەم حەقیقەتی داستانەکە وەك هەبوو بێننەوە بەرچاویان‌و بە چاوی کاك مستەفاشی‌دا بدەنەوە.

بەجێیە بگوترێ بۆ وەبیرهاتنەوەی ئەو وردەکاری‌یانە کۆمەگم لە هاوڕێیەکی بەڕێزم خواست کە هەمیشە لە کۆبوونەوەکاندا بەدرێژی یادداشت هەڵدەگرێ، گوتم بەڵکوو زەحمەت بکێشی‌و یادداشتەکانی ئەو کۆبوونەوەیەم بۆ بدۆزیەوە. قەت لە منەتی دەرناچم کە قبووڵی کرد یاشتەکانی دۆزینەوەو کۆپی‌یەکی بۆ لێ‌هەڵگرتم. ئێستا کۆپیی ئەو یادداشتانەم لە یازدە لاپەڕدا لەبەر دەستەو ئەگەر لە ترسی درێژبوونەوەی باسەکە نەبایە دەم‌توانی پوختەی قسەی هەموو ئەو بەڕێزانەش بنووسمەوە. سەرنجڕاکێش ئەوەیە کە وەك لە یادداشتەکان دەردەکەوێ باسەکە لە ڕۆژی یەکەم‌دا کۆتایی نەهاتووەو ڕۆژی دواتر ئەمن (بە پەلەپەل)! ئیستیعفاکەمم وەرگرتۆتەوە.

با زۆر درێژ نەبێتەوە

*لێرە بەدواوە بەشی زۆری کتێبەکەی بەو قسانە پڕ کراوەتەوە کە یان " لێکدانەوە"ی خۆی لە نووسینەکانی منن یان قسەهێنان‌و بردنی نێوان مرۆڤەکانن یان هێندێ ئیدیعای خۆی‌و بەتاڵ‌کردنەوەی گرێ دەروونی‌یەکانین. ئەمن نامەوێ بە وەڵامدانەوەی ئەمانە نووسینەکە درێژ بکەمەوە. ئەوەندە دەڵێم کە ویژدانم ئاسوودەیەو دڵنیام مەگەر بە هەڵەو لەبیرچوون کە-جگە لە کاك مستەفا- کەس نیە تووشی نەبێ!، هیچم بەپێچەوانەی حەقیقەت نەگوتووەو نەنووسیوە..

بۆیە ئەو بەشانەی لە زمان کەسانی دیکەی گێڕاونەتەوە بەڕاستو ناڕاستەوە گێڕانەوەکەیان بە هونەر نازانمو ڕاستیو ناڕاستییەکەشیان بۆخۆیان بەجێ دێڵمو لە منەوە گەردنیان ئازا بێ. ئەو قسانەش کە بۆنی بەخۆهەڵاگوتنیان لێبێ دەگەڵ ئەوەی لە نیازپاکیی خۆم دڵنیام، لە گوتنیان بەداخمو داوای لێبووردنیش لە هەموو ئەو کەسانە دەکەم کە بەجۆرێك دڵیان لەو نووسینانە گەردی گرتبێ.

*تەنیا شت کە لەو کۆتاییەدا دەمەوێ ئاوڕێکی لێبدەمەوە ئەو بەڵگە "زۆر بەهێز"ەیە کە بۆ مەحکوومکردنی من هێناویەتەوە، واتە نامەی کاك کەمالی داودی. لەپێشدا هیچ ئێرەیی بەو ڕەفتارە نابەم! کە یەکێك بۆ شکاندنی بەرامبەرەکەی جنێوی پاشملەی یەکێکی دیکە بگێڕێتەوە. با ئەمەیان هەر پیرۆزی خۆی بێ. بەڵام لەو پێوەندییەدا حەقیقەتێك هەیە پێم باشە خوێنەری ئەم دێڕانەی لێ ئاگادار بێ: لابردنی کاك کەمال لە دەفتەری پاریس کە ئەو نامە "مێژوویی"یەی لێ کەوتۆتەوەو بۆ کاك مستەفاش بۆتە فریشتەی نەجات ، نە بەرهەمی جیاوازیی بیروڕای نێوان منو ئەو برایە بووەو نە بڕیاری تاکە کەسیی خۆم بووە، ئەمە شێوەی کاری کاك مستەفا بووە کە بۆ دڕدۆنگکردنی خەڵك لە بەرامبەرەکانی هەموو بەرپرسایەتییەکانی شتی ناخۆشی خستۆتە سەر شانی ئەوان. دوای کۆنگرەی دەیەمو پێش ئەوەی ئەمن سەفەری دەرەوە بکەم لە دەفتەری سیاسی باسی وەزعیماڵیو بە تایبەتی هێندێ خەرجی ناپێویستی دەفتەری پاریس کراو بەمن سپێردرا لەو پێوەندی یەدا هێندێ کار بکەمو کردیشم (کە دەگەڵ ئەوەی دەفتەری سیاسی هەموویانی پەسند کرد کاك مستەفا لەو جێیانە کە هێندێ کەس لێیان ناڕازی بوون بەتەنیا منی خەتابار کردوە) -دیارە بەنهێنی-. ئەوەی کاك کەمالی داودی بەمجۆرە بوو:

پێوەندیی من دەگەڵ دەفتەری سیاسی کە هیچم بێراوێژ نەدەکرد، لە ڕێگای کاك مستەفا جێگری سکرتێرەوە بوو. بەشێك لە پێوەندییەکان بە تەلەفون بوونو بەشی دیکەیان بە فاکس. لە یەکێك لەو فاکسانەدا کە دوو لاپەڕی تەواوەو بەپێی ڕەواڵ نەزەری دەفتەری سیاسییشە لەبارەی مەسەلەی ماڵییەوە بە خەتی بەڕێزی هاتوە:

"کاری نیوەوەخت

هەروەك پێشتر باسمان کردبوو حەجمی کاری ئێمە لە دەفتەری پاریس بە نیوەوەخت زورباش جی‌بەجی دەبێ بەمەرجێك بەرپرسی دەفتەر بەرنامەیەکی ریك‌وپیك بو کاری ئەو هاورییانە دیاری بکا بەچەشنێك ئەوکاتەی لەدەفتەر دەبن بەتەواوی کار بکەن.

لە ئینتشارات لە رەشیدو کەژال هەردووك نیوەوەخت یان رەشید تەواووەخت پیویستە. (کەژال بەتەنی بە نیوەوەخت [مەبەستی تەواووەختە] *کارەکانی بۆ جی‌بەجی نابی)*

بەپێی ئەو قسانەی لەگەل خسرو کراوە [بۆخۆی قسەی لەگەڵ کردبوو] *ئەگەر تعهد بدا تەواووەخت کار بکا، لە کەمال بی‌نیاز دەبین".*

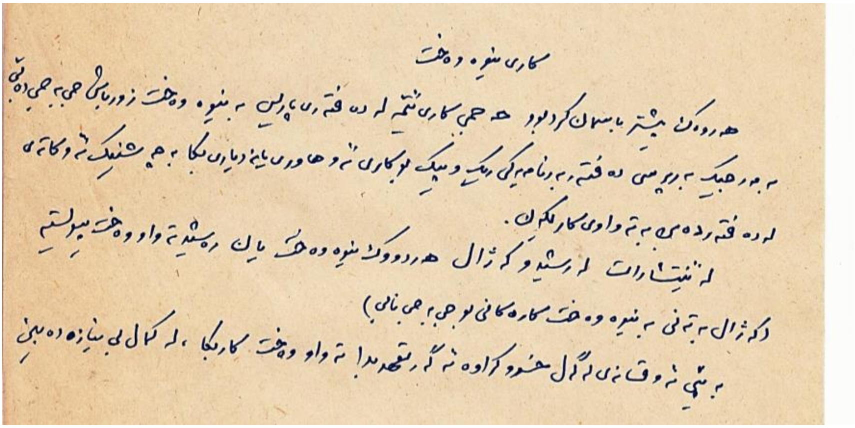
کاری نیوەوەخت
هەروەکو پێشتر باسمان کردبوو حەجمی کاری ئێمە لە دەفتەری پاریس بە نیوەوەخت زورباش جی بەجی دەبێ بەمەرجێک بەرپرسی دەفتەر بەرنامەیکی ریک وپیک بوکاری ئەو هاورییانە دیاری بکا بەچەشنێک ئەو کاتە لەدەفتەر دەبن بەتەواوی کاربکەن.
لە ئینتشارات لە رەشیدو کەژال هەردووک نیوەوەخت یان رەشید تەواوەخت پیویستە
(کەژال بەتەنی بە نیوەوەخت کارەکانی بوجی بەجی نابێ)
بەپێی ئەو قسانەی لەگەل خسرو کراوە ئەگەر تعهد بدا تەواوەخت کاربکا، لە کەمال بی نیاز دەبین

ڕاست بەپێی ئەو ڕێنوێنی‌یەی دەفتەری سیاسی -بەکاك مستەفاشەوە- ڕەفتار کراوەو کاك کەمال‌و خوشکە کەژاڵ، خانمی شەهید فەتاحی عەبدولی لە کاری دەفتەری پاریس وەلا نراون. کەچی کاك مستەفا نەك هەر هەموو "خەتا"یەکەی داوەتە پاڵ من،

بەڵکوو نۆزدە ساڵیش ئەو بەڵگە "پیرۆزو بەهێزە"ی وەك گلێنەی چاو پاراستوە بۆ ئەوەی ئەمڕۆ بەکاری بێنێ.

سەیر ئەوەیە چونکە بۆخۆی لەبیری چۆتەوە، وا دەزانێ کەسی دیکە لەبیری نەماوە کە نامەی کاك کەمال لە دەفتەری سیاسیدا بە تێکرای دەنگ مەحکووم کراو نامەیەکی توندی سەرکۆنەشی بۆ نووسراو بۆی نێردرا. تێبینی: پێشنیار کرا ئەمن نامەی سەرکۆنەکە بنووسم کە حازر نەبووم‌و ئەگەر باشم لەبیر بێ کاك حەسەنی شەرەفی ئامادەی کرد. دەبینن کە کاك مستەفا چەندی ڕێز بۆ بڕیاری دەفتەری سیاسیی حیزبەکەی هەیە، ئەویش بڕیارێك کە بۆخۆشی دەنگی پێداوە؟ بریا ئازایەتیی ئەوەی هەبایە کە ئەو نامەیەی دەفتەری سیاسییش بڵاو بکاتەوە!

ماوەیەك دوای ئەوەی کەژاڵ خانم لە ئینتیشاراتی دەفتەری پاریس نەما هاتە لام داوای کرد کە چونکە دەیەوێ دەورەیەك ببینێ حیزب بۆ ماوەی دوو ساڵ (؟) مانگانە کۆمەگێکی پێبکا. ئەمن داواکەیم بە دەفتەری سیاسی ڕاگەیاندو پشتیوانییشم لێکرد، بەڵام دەفتەر ڕەزامەندیی نیشان نەداو ئەمنیش وەڵامی ئەو خوشکەم دایەوە. ئێستا کە ئەو ڕەفتارە دەبینم گومانم بۆ پەیدا بووە کە بڵێی کاك مستەفا ڕەتکردنەوەی ئەو داوایەشی لەلای ئەو خانمە نەخستبێتە ئەستۆی من؟

*کتێبی کاك مستەفا -هەر ئەوەندەی ڕووی مەرحەمەتی دە منە-، زۆری دیکە هەڵدەگرێ‌و دەکرێ بەقەد خۆی‌و پتریشی لەسەر بنووسرێ. ئەو جێگایانەشی کە ڕوویان لە کەسانی دیکەیە، ئەگەر بیانەوێ قسەیان لەسەر بکەن، زۆر شتی پێچەوانەی ڕاستییان تێدایە. بەڵام ئەوە پێوەندیی بەخۆیانەوە هەیە، لەسەری دەدوێن یان نادوێن.

پێم وایە خوێنەرە بەڕێزەکان سەرنجیان داوە کە ئەوەی تائێستا نووسیومە هەمووی وەڵامی ئەو بوختان‌و بێحورمەتییانەیە کە کاك مستەفا بە منی کردوون. وا بزانم هەموو لایەك قبووڵیانە کە کاك مستەفاش وەك هەموومان کەم یان زۆر هەڵەو کەموکوڕیی هەبووەو ئەمنیش لە ماوەی پتر لە بیست ساڵ کارپێکەوەکردندا شتێکم لەسەر ڕەفتارو

گوفتاری وی بەبیردا هاتوە. بەڵام هەرچیم هەیە بە حورمەتی بزووتنەوەی کوردو بەو تەمەنەی دەبەخشم کە ئەو بەڕێزە لە ڕیزەکانی حیزبی دێموکڕاتدا بەختی کردوە. هەروەك لە پێشەوەش گوتم ئەگەر ناچار نەبایەم نەدەکەوتمە نێو ئەو باسانەو هەموو هەوڵێکیش دەدەم کە جارێکی دیکە کاغەزی سپی بەو جۆرە باسانە ڕەش نەکەمەوە. جا کاك مستەفاو هاوبیرە دەمارگرژەکانی با چەندی حەز دەکەن ئەسپی خۆیان لەو مەیدانەدا -کە هیچ شانازی‌یەکی تێدا نیە- تاو بدەن.

***

بەڵگەنامەکان

بەڵگەی (١)

هاوڕێیانی خۆشەویست! زامنی سەرکەوتن لە هەموو ئەو بوارانەدا کە باسکرانو لە هەر بوارێکی دیکەی کاری حیزبیو ڕێکخراوەییماندا بەستراوەتەوە بە پاراستنو پتەوکردنی ریزی تەشکیلاتیمان. ئەگەر لە خۆمان نەگۆڕین هەموو کادرو پێرسۆنێلی حیزبیمان بۆ بەڕێوەبردنی ئەرکەکانی سەرشانمانو لابردنی کۆسپەکانی سەر ڕێگامان بەراستی کەمو ناتەواوە، هەتا دەگا بەوەی کە ئەم حیزبە نەتوانێ لە هەموو تواناکانی خۆی کەڵك وەرگرێو بەشێکیان تووشی دوورەپەرێزی بکا، یان لەوەش خراپتر بیخاتە پەراوێزەوە. حیزبی دێموکرات لە دەستی هێندێ ململانەی بێجێو ناڕەوا زۆری چاشتوەو زۆری زیان دیوە. با پەیمان بدەین ئەم نەخۆشی‌یە خاشەبڕ بکەین. وەرن لەگەڵ خوێنی شەهیدانو گەلو نیشتمان پەیمان، بەڵام پەیمانی پیاوانو ژنانی بەرپرسو بە بەڵێن تازە کەینەوە کە نەك هەر هەموومان (هەر کەس لەبەرخۆیەوە) هەستی دووبەرەکی لە خۆماندا بکوژین، بەڵکوو لە هەر کەسیشمان دیت یەکپارچە بە گژیدا بچینەوەو ریزەکانی خۆمانی لێ پاك بکەینەوە. دڵنیا بن لەوحاڵەدا هیچ هێزێك نیە بمان شکێنێو چۆکمان پێدابدا.

دوا پاراگرافی ڕاپۆرتی کۆمیتەی ناوەندی بۆ کۆنگرەی ١٣ کە چونکە باسی یەکڕیزی دەکا، چاپیان نەکرد.

بەڵگەی (٢)

ئەقەلییەت و پرنسیپەکانی حیزب

لەگەڵ ئەوەی لە کۆنگرەی ١٢ دا هەموو ئەندامان بڕیارێکی مەسئوولانەیان پەسند کرد کە هەر چەشنە یارگیری و دەستەبەندی‌یەکی نهێنی بە قازانجی شەخسی و گرووهی کۆتایی پێ بهێنرێ و بڕیاری کۆنگرە لەو بارەیەوە بوو بە هۆی خۆشحاڵیی هەموو دڵسۆزانی حیزب، بەداخەوە بەشێك لە هاوڕێیان بە پێچەوانەوە ڕەفتاریان کردو پابەند بوونی هاوڕێیانی دیکە بە بڕیاری کۆنگرەیان وەك دەرفەتێکی لەبار بۆ بردنەپێشی ئامانجی گرووهیی خۆیان بەکار هێنا.

ڕەوتی بەڕێوەچوونی کۆنفرانسەکانی پێش کۆنگرەی ١٢ و هەڵس و کەوتی نێو کۆنگرەو ئاکامەکانی بەداخەوە نە تەنیا دیاردەی جیناحبازیی لە حیزب دا لاواز نەکرد، بەڵکوو بەشێوەیەکی بەرچاو بەهێزتری کرد. ئێستا ئەو هاوڕێیانەی ئاکامی کۆنگرەیان لە خزمەت مەبەستەکانی خۆیان دا دەزانی و لە کومیتەی ناوەندی دا ئەکسەریەتیان بەدەستەوەیە هەوڵێکی جیددی‌یان بۆ لە پەراوێز خستن، هەڵاواردن و بەشێنەیی ڕێگە خۆش کردن بۆ تەسفیەو لە مەیدان دەرکردنی ئەو کەسانە کە وەك ئەوان بیر ناکەنەوە دەست پێکردوە. لە ئاکام دا هەلومەرجێك لە نێو حیزب دا خوڵقاوە کە بەشێك لە ئەندامانی دڵسۆزی ئەو حیزبە ناچار دەکا لە چوارچێوەی هەوڵێك بۆ ڕاستکردنەوەدا ڕێگەیەك بۆ دیفاع لە پرەنسیپەکانی حیزب بدۆزنەوە تا بتوانن ئەرکی حیزبایەتیی خۆیان بەڕێکوپێکی بەڕێوە بەرن و تووشی پاسیو بوون و دابڕان و دڵساردی نەبن و بەم جۆرە خەباتی حیزبەکەمان و بزووتنەوەی گەلەکەمان لە کزی نەدا.

گرنگترینی ئەو پرەنسیپانە کە دەبنە هەوێنی پێکهاتنی ئەو ئەقەلییەتە لەنێو حیزب دا ئەمانەن:

١- هەرچەند کردەوەی ئەوانەی بەو شێوەیە بوون بە زۆرایەتی کۆنگرەی سێزدەو ئاکامەکانی ئەو کۆنگرەیە ڕەخنەی زۆریان لەسەرە، بەو حاڵەشەوە دەبێ لە پێناوی جێبەجێکردنی بڕیارەکانی ئەو کۆنگرەیەدا دڵسۆزانە تێبکۆشرێ.

٢- پاراستنی سەربەخۆیی سیاسی حیزب بەو شێوەیە کە دوکتور قاسملوو بناخەکەی داناو سەقامگیری کرد ئەرکێکی سەرەکی‌یەو ئەقەلییەت بە دژی هەرچەشنە لادانێك لەو ئەسڵە ڕادەوەستێ.

٣- پاراستنی یەکپارچەیی و یەکیەتیی تەشکیلاتی حیزب لەگەڵ ڕێزدانان بۆ جیاوازیی نەزەرو بۆچوون لەسەر مەسایلی حیزبی ئەرکێکی حاشاهەڵنەگرەو دەبێ لە پێناوی دا خەبات بکرێ. هێز، ئیعتیبارو پرستیژ چ لە دەرەوەو چ لەنێوخۆ و هەموو شانازی‌یەکانی حیزب بەستراوەتەوە بە یەکیەتیی ڕیزەکانی حیزب. حیزب هی هەموانەو بە هەموانەوە جوانە. کەس بۆی نیە بەشێك لە ئەندامانی حیزب بە ئەندامی دەرەجە٢ دابنێ و لە پەراوێزیان بخا.

٤- ڕێبەرایەتی حیزب بە گشتی و سکرتێر بەتایبەتی (هەرکەس بێ) دەبێ بە یەك چاو و بە یەك پێوانە لە ئەندامانی حیزب بڕوانن و خۆیان بە نوێنەری تەنیا بەشێك لە حیزب نەزانن. تەنیا پێوانە بۆ هەڵسەنگاندن و قەزاوەت لەسەر ئەندامانی حیزب و سپاردنی بەرپرسایەتی بەوان دەبێ پابەند بوون بە پرەنسیپەکانی حیزب و دڵسۆزی و لێوەشاوەیی لە بەڕێوەبردنی ئەرکە دەستنیشان کراوەکانیان بێ. نەك لایەنگری لەم یا لەو. ئەو بیرۆکەیە کە **سکرتێر ناتوانێ سکرتێری هەموان بێ** مەحکوومە.

٥- ڕێبەرانی شەهیدی حیزب ملکی گەلی کوردو بزووتنەوە ڕەواکەی بە گشتی و حیزبی دێموکرات بەتایبەتین. هیچ لایەنێك بۆی نیە بەشێوەی ئەبزاری و تەبلیغاتی کەڵك لە ناو و ئیعتباریان وەربگرێ. ڕێبازی پێشەوا، قاسملوو و شەرەفکەندی ڕێبازی خەبات و تێکۆشان بۆ هەموانە.

٦- تاکەکان لە ریزی حیزب دا دەبێ پێش هەموو شتێك پشت بە لێهاتوویی و کارامەیی خۆیان ببەستن. بۆیە پێویستە میکانیزمێك لە حیزب دا حاکم بکرێ کە تاکەکان بتوانن دوور لە تەئسیری جیناحبازی و دووبەرەکی کەسایەتی و لێهاتوویی خۆیان نیشان بدەن و حیزبیش بتوانێ لە پوتانسیەلی موسبەتی ئەو کەسانە کەڵك وەربگرێ. ئەسڵی ئازادی دەنگدان و ڕا دەربڕین لە کۆنفڕانسەکان دا دەبێ ڕێزی لێ بگیرێ و هیچ کەس ناچار نیە ئەگەر ویستی لەگەڵ ئەقەلییەت هاودەنگی بکا، سەربەخۆیی خۆی لە دەنگ دان دا لەدەست بدات (وەك لە جیناحبازی دا باوە).

٧- ئەقەلییەت پەیڕەوی لە بڕیاراتی سالمی ڕێبەرایەتی دەکاو بە هەموو تواناوە بۆ جێبەجێکردن و ڕاپەڕاندنی ئەو بڕیارانە تێدەکۆشێ.

٨- ئەقەلییەت جگە لە ڕێگای مەشرووع و ئەساسنامەیی لە حیزب دا هیچ ڕێگایەك بۆ بردنەپێشی داخوازو بەرنامەکانی ناگرێتەبەرو چالاکییەکانی بە ئاشکراو بەڕوونی لە نێو حیزب دا ئەنجام دەداو دژی هەرچەشنە کارێکی پەنامەکی و غەیرە شەفافە. بەمەبەستی ڕاستکردنەوەی وەزعی ئێستاو بەرنامەڕێژی بەکردەوە بۆ تێکۆشانی حیزب هەموو لایەك هەقیان هەیە بیروبۆچوونەکانیان لە کۆبوونەوەکانی حیزبی دا بێننە گۆڕێ و هەر لەو کاتەدا لەسەریانە ڕێگا بە پرسیارو بیروبۆچوونی موخالیف بدەن بۆئەوەی مەسەلەکانی پێوەندیدار بەحیزب بەشێوەی ڕاستەوخۆ، ئاواڵەو لە چوارچێوەی حیزب دا بکەونە بەرباس و بڕیاریان لەسەر بدرێ.

٩- ڕێزدانان بۆ پێشینەی فیداکاریی ئەندامانی قەدیمی حیزب بەتایبەتی ئەوانەی کە لە ڕێبەرایەتی دا نامێنن. کەڵك وەرگرتنی سیستماتیك لە ئەزموونەکانیان لەلایەن حیزبەوە کارێکی پێویست و حەقناسانەیە.

١٠- بایەخدان بە لاوەکان (چ کوڕ چ کچ) و کەسانی بە ئیستیعدادو لێهاتوو لە حیزب دا بەبێ لەبەرچاوگرتنی بەستراوەیی بە هیچ لایەنێك دەبێ وەك پرەنسیپی نەگۆڕ چاوی لێ بکرێ بۆئەوەی حیزب بتوانێ بە باشترین شێوە کەڵك لە تواناکانیان وەربگرێ.

١١ـ ئەقەلییەت بە هەموو تواناوەو لە ڕێگای مەشرووعەوە بە دژی تەکڕەوی و دیکتاتۆری و، بۆ پارێزگاری لە دێموکراسی نێوخۆی حیزب خەبات دەکا.

١٢- ئەقەلییەت بەستراوە بە کەسایەتییەکی تایبەت نیەو ئەوەی کە ئەندامانی حیزب لە دەوری کۆ دەکاتەوە لە پێشدا ئەندامەتی حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران و پاشان پارێزگاری ئەو پرەنسیپانەیە کە لێرەدا هاتوون. لەسەر بنەمای کەم بایەخ کردن و سووك کردنی هیچ کەسێك پێك نەهاتوەو ئەو شێوە کارانە بە مەحکووم دەزانێ. ڕێبەرایەتی و سەرجەم بەرپرسانی حیزب لە هەر پلەو پایەیەکیشدا ئەرکی گرانی بەڕێوەبردنی حیزبیان لەسەر شانە. پاراستنی حورمەت و ڕێزلێنانیان بەگشتی ئەرکی هەموانە. بۆیە درۆ هەڵبەستن، دەنگۆ سازکردن، ناوو ناتۆرە لێنان و ڕەفتارو کردەوەی دیکەی لەم چەشنە مەحکوومە. هەرچەند هیچ بەرپرسێك ناتوانێ بێ کەم و کووڕی بێ و ڕەخنەی لەسەر نەبێ، بەڵام ڕەخنە دەبێ سازەندە بێ و بەڕێ و جێ بێ و تەنیا لە ڕێگای ئوسووڵییەوە بێتە گۆڕ. هەر لەوکاتەدا کە لەسەر مەسایلی حیزبی بیروبۆچوونی جیاواز هەیە پێویستە هەموو هاوڕێیان ڕێزو حورمەتی موخالیفانی یەکتر بپارێزن. هەموو ئەندامانی حیزب لەگەڵ ئەوە کە نەزەری جیاوازیان هەیە، نابێ ئەوە لەبیر کەن کە هاوخەبات و هاوڕێی یەکترن.

بەڵگەی (٣)

بەڕێز کاک مستەفا هیجری سکرتێری گشتیی حیزب

لەگەڵ سڵاو

ئەمڕۆ شەممە ٨٤/٢/٧ نامەیەکمان بە ئیمزای کاک حەمەنەزیف قادری بەرپرسی سکرتاریا پێگەیشت کە داوا دەکا ڕۆژی دووشەممە (دووسبەی) سەعات ١٠ی بەیانی بۆ بەشداری لە پلینۆمی کومیتەی ناوەندیدا لە سکرتاریا ئامادە بین. لەو پێوەندییەدا، بە پێویست دەزانین سەرنجتان بۆ ئەم چەند خاڵە رابکێشین:

١- شاراوە نیە کە گیروگرفتێك لە نێوخۆی حیزبی دیمۆکراتی کوردستانی ئێران دا هەیە کە هەموو فکری هاوڕێیانی بەخۆیەوە خەریك کردوەو بە کردەوە کاروباری حیزبی بەرەو راوەستان بردوە. ئێمە لە ماوەی رابردوودا ریزە پێشنیارێکمان بۆ چارەسەری ئەو گیروگرفتانە خستۆتە بەرچاوی هاوڕێیان کە بەداخەوە هیچ گوێیان لێنەگیراوە.

٢- پلینۆم‌و کات‌و شوێنی گیرانی‌و بەرنامەی کارەکەی دەبێ بە بڕیاری دەفتەری سیاسی دیاری بکرێن‌و هیچ ئاییننامەیەك سەلاحییەتی بە بەرپرسی سکرتاریا یا سکرتێر نەداوە بەتەنیا لەو بارەیەوە بڕیار بدەن. لێرەش دا لە شەش ئەندامی دەفتەری سیاسی ٣ کەس موخالیفن‌و بەو جۆرە بانگهێشتنەکە لە جێدا دروست نیە.

٣- لەبەر هەر دوو هۆی سەرەوە ئێمە هەشت ئەندامی کومیتەی ناوەندی‌و سێ جێگرو دوو موشاویر بڕیارمان داوە نەیەینە هیچ کۆبوونەوەیەکی لەو بابەتەو ئاشکراشە بەپێی بەندی دەهەمی پێڕەوی نێوخۆی حیزب، تێبینیی٢، پلینۆمی کومیتەی ناوەندی بەبێ ئامادەیی ئێمە کە زیاتر لە سێیەکی ئەندامانی ئەسڵیی کومیتەی ناوەندیمان لەگەڵە رەسمییەت پەیدا ناکاو بڕیارەکانی کۆبوونەوەیەکی لەو بابەتە نامەشرووعن.

٤- بەستنی ئەو کۆبوونەوەیە کە ناوی "پلینۆم"تان لەسەر داناوە پێشێلکردنی راشکاوانەی پێڕەوی نێوخۆی حیزب، لەبەریەك هەڵتەکاندنی ریزەکانی حیزب‌و لەیەك قسەدا کودیتایەکە دژی یەکپارچەیی حیزبەکەمان لە یەکێك لە ناسکترین هەل‌و مەرجەکانی ژیانی سیاسیی خۆیدا.

٥- بەراشکاوی رادەگەیەنین ئەگەر کۆبوونەوەیەکی وا بگرن‌و ناوی پلینۆمی لەسەر دابنێن، ئێمە بە لێبڕاوییەوە هەڵوێستی لەسەر دەگرین‌و ناشەرعی بوون‌و نارەسمی بوونی لەقاو دەدەین. هەر لەو کاتەدا هەموو رێگایەکی مەشرووع دەگرینەبەر بۆ ئەوەی پێشی بەڕێوەچوونی بڕیارە ناشەرعی‌یەکانی ئەو کۆبوونەوەیەو لەتکردنی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران بگرین.

٦- پاش هەموو ئەمانە داوا لە جەنابت‌و هاوجەناحەکانت دەکەین بۆ پاراستنی ئوسوولی حیزبی‌و یەکیەتیی تەشکیلاتیی حیزب‌و بۆ کۆتایی هێنان بە نیگەرانیی هەموو دڵسۆزانی حیزب، واز لە گرتنی ئەو کۆبوونەوەیە بە ناوی پلینۆم بێنن‌و لە جیاتی ئاڵۆزترکردنی فەزای نێو حیزب رێگای دیالۆگ‌و برایەتی‌و تێك گەیشتن بگرنە پێش. دڵنیابە ئەو هەنگاوەی بە نیازن هەڵی بێننەوە نە قازانجی حیزب‌و بزووتنەوەی تێدایەو نە شانازی‌یەك بۆ هیچ

کەس. بە ئاواتی بڕیاری بەرپرسانە. ئەندامانی ئەسڵی و جێگرو موشاویری کومیتەی ناوەندیی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران:

حەسەن ڕەستگار — عەلی میهرپەروەر

مستەفا مەولوودی — حەسەن قادرزادە

کەماڵ کەریمی — سمایل بازیار

عومەر باڵەکی — لوقمان میهفەر

خەدیجە مەعزوور — محەممەد حەسەن پوور ع

محەممەد کەسرایی — هێمن سەیدی

عەبدوڵلا بەهرامی

١٣٨٤/٣/٧

بەڵگەی (٤)

بەیانی نیشتمانی و نەتەوەیی بۆ ڕاست کردنەوە

سەعات ٨ی دوانیوەڕۆی ڕۆژی هەینی ٢٠/٩/١٣٨٤ ئەندامانی ڕێبەرایەتی و ... کۆمیتەی ناوەندی (قەڵای کەمایەتی) و ئەندامانی ڕێبە[illegible] کۆنگرەی دوازدە کە هەڵبژێردراونەوە، بنیاتیە لە هاوڕێیان حسن ڕەستگار، ... و ... لە ماڵی کاک حسین ... [illegible] ... حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران و ڕەفتاری پاوانخوازانەی قەڵای ... کۆبوونەوە و بڕیاریان دا بەیانێک بە سوودی گەیشتنە ئەم ئاکامانە:

١- ڕەفتاری قەڵای نەتەوەیی کۆمیتەی ناوەندی بەکردەوە حیزبی ... [illegible] ... کردووە ئەم ڕەفتارە تا ئێستا زیانێکی زۆری لە بەرژەوەندی حیزب داوە و مەترسیی زیاتریشی لێ دەکرێت. بۆیە ... [illegible] ... بۆ ڕاست کردنەوەی ئەو ڕەفتارانە و جێگیر کردنی ئەسڵی بەرامبەری ئەرکی ... ئەندامانی حیزب بۆ ئەوە پێویستی یەکی مێژووی ...

٢- بۆ ئەو مەبەستە ڕێبەرایەتییەک لە هەموو ئەندامانی کۆمیتەی ناوەندی (کەمایەتی) و هاوڕێیانی حسین مەدنی، عثمان ڕحیمی و قادر وریا و عبداللە حسن زادە پێک هات ... [illegible] ... ٣ مانگ ... [illegible] ... کۆبوونەوە لەگەڵ پاوانخوازی دابنێن.

٣- بڕیارەکانی ئەو ... هەموو ئەندامانی ... ڕاست کردنەوە (لازم الاجرا) ن ... [illegible] ... هەڵوەشێننەوە.

٤- ئەندامانی ئێستای کۆمیتەی ناوەندی ... لەگەڵ قەڵای پاوانخوازی ... [illegible] ... بڕیارەکانی ڕێبەرایەتی ... [illegible] ... بکەن.

٥- ئەم هەنگاوە بەیانێکی ... نەتەوەیی و نیشتمانی یە ... [illegible] ...

٦- ئەم ... [illegible] ... ئەندامانی ڕێبەرایەتی حیزب و ئەندامانی ... [illegible] ...

٧- ... [illegible] ...

٨- ... [illegible] ...

٩- ... [illegible] ...

١٠- هەموو هاوڕێیان ... ئەندامانی حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران ... [illegible] ...

١١- ... [illegible] ... قەڵای پاوانخوازی ... [illegible] ...

١٢- ڕێبەری ئەم هەنگاوە ... [illegible] ... قەڵای پاوانخواز ناچار بکا ... [illegible] ... ئەندامانی حیزب ... [illegible] ... ڕابگەیێنێ.

١- مستەفا مەولوودی
٢- سمایل بازیار
٣- کمال کریمی
٤- عمر باڵەکی
٥- لقمان مهفەری
٦- حسن قادرزادە
٧- محمد حسن پور
٨- خدیجە مەعزور
٩- حسین سیدی
١٠- عبداللە بهرامی
١١- جلیل گادانی
١٢- حسین مدنی
١٣- فتاح کاویان
١٤- عثمان رحیمی
١٥- قادر وریا
١٦- محمد [illegible]
١٧- [illegible] کریمی
١٨- مصطفی نورانی
١٩- عمر [illegible]
٢٠- کریم مهدوی
٢١- [illegible]
٢٢- عبداللە حسن زادە
٢٣- حسن [illegible]
٢٤- محمد کسرایی

بەڵگەی (٥)

من بر این باورم که کرد ها بلذاته دشمن ما نیستند و با روشهای معقول میتوانند دوست ما نیز باشند. اگر این شرایط در هر ملت دیگری حتی برادران و خواهران عرب ایران (که امروز مطمئن ترین دوستان ما هستند) بود من زیاد حساسیت نمیداشتم، ولی ما با کردها محکوم به همزیستی هستیم و لازم نیست که عاشق هم باشیم فقط کافی است که به حقوق هم احترام بگذاریم و ما این تجربه را داشته ایم. فقط مصالح مشترک و رهبران شایسته خوش نیت و مستقل میتواند این سناریو را تجدید کند. امروز مصالح مشترک موجود است، هردو، ملتی مظلوم و مستضعف هستیم که در یکقرن اخیر، آماج بیشرمانه ترین دشمنی های حکومتهای خود بوده ایم. و از مرکز نشینان، جزغارت و تطاول و اعدام و اشغال نظامی و بمباران چیزی ندیده ایم. البته بسیار ساده لوحی است اگر باور کنیم که اکراد، در سرزمین ما نظر ندارند، ولی در هیچ ملک بی صاحبی همسایگان بی نظر نخواهند بود. در مثل مناقشه نیست و این مثال، " تشبیهِ مع الفارق " است، در دهات ترک نشین میگویند" با گرگ هماغوشی کن ولی چوب را از دست مگذار". ما اگر اراده و قدرت نگهداری سرزمین خود را داشته باشیم، نه تنها، ما را متکی به نفس میکند، ضمنا، دشمنان احتمالی و نظربازان سرزمین مارا نیز، به تامل مجدد وامیدارد. زور آزمائی لازم نیست و از آن غیر ضروری تر تحریکات و تشنجات ابتدا به ساکن است.

بەشێک لە وتووێژی علیرضا نظمی افشار دەگەڵ سایتی شمس تبریز، ١٣٨٥/٢/٢

بەڵگەی (٦)

چەند ڕوونکردنەوەیەک

هاوڕێیانی تێکۆشەر!

سڵاوێکی برایانە

نامەیەکی بێ ناوو ئیمزا و بێ تاریخ بۆ کاک شاهۆ و کاک خسرو بهرامی ناردراوە و نوسخەیەکی بە دەست ئێمە گەیشتوە کە دەبێ لە سکرتاریاوە چووبێ، چەند داوایەکی تێدایە کە دەبێ بدرێ بە هاوڕێیانی حیزبی لە دەرەوەی وڵات. لەو پێوەندییەدا هێندێ ڕوونکردنەوەتان دەدەینێ کە لە کۆبوونەوەکاندا بەرپەرچی ئیدیعاکانی ئەوانی پێیدەنەوە :

1. هەروەک بۆ ئێوەمان نووسیبوو یادداشتی ڕۆژی 85/5/7 بۆ بڵاوکردنەوە نەبوو، و دوو ڕۆژ دوای ئەوەی دراوە بە سکرتێر و هاوجەناحەکانی داومانە بە هاوبیرەکانی خۆمان. کەوایە 90% وێ دەچێ ئەوان دابێتیان بە سایتەکان .

2. ئێمە لەگەڵ ئەو هاوڕێیانە موافیقین‌و پێشمان گوتوون کە ئەگەر دوو لایەن گەیشتینە ڕێککەوتن دەبێ ڕێککەوتنەکە لە کومیتەی ناوەندیدا پەسند بکرێ.

3. ئیدیعا دەکەن ئەگەر ئەو 20 خاڵە پەسند بکرێن حیزب بەڕەسمی دوو لەت دەبێ. ڕاست بە پێچەوانە، ئەم خاڵانە هەموویان لە خزمەتی ئەوەدان کە حیزب یەکپارچە بێ‌و تێی هەمووان بێ. بەڵام نەک بەشێک باڵادەست بێ‌و بەشێک ژێردەست. وەختێکیش دەڵێین دەبێ ڕێککەوتنەکە لە لایەن کومیتەی ناوەندییەوە پەسند بکرێ مانای ئەوەیە کومیتەی ناوەندی بەرزترین ئۆرگانی حیزب دوای کۆنگرەیەو ئەگەر تا ئێستا ڕێگای داوە بە لایەنێک کە بە کەیفی خۆی ڕاگرێ و دەرکاو سزابداو هان بدا، ئێستا ئەو سەلاحییەتە دەدا بە هەیئەتێکی هاوبەش کە بە شێوەیەکی عادڵانە ڕەفتار بکا.

4. ئەمەیان زۆر دووپات کردۆتەوە کە ئەوانە بەشێکن لە دەسەڵات‌و ناکرێ ئۆپۆزیسیۆن بن. ئەمە لەجێدا وا نیە. زۆرایەتی لە هەر دەسەڵات‌و ئۆرگانێکدا بێ، کەمایەتی بە ئۆپۆزیسیۆن ناودەبرێ. ئۆپۆزیسیۆن بە مانای موخالیفەو ئاشکراشە کە ئێمە موخالیفی ڕەفتارو کرداری زۆرایەتیی کومیتەی ناوەندیین.

5. گۆیا نامەکە نادۆستانەو تۆمەتبارکەرانەیە. بە تەواوی ڕەتی دەکەینەوە. چونکە یەک وشەی بێ ئەدەبانەی تێدا نیەو هەرچیش تێیدایە دەتوانین بە بەڵگەوە سابیتی بکەین.

6. گۆیا ئێمە ریاکارانە پشتیوانیمان لە یەکیەتییەکانی ژنان‌و لاوان‌و مافی ئەوانەی دەیانەوێ بخوێنن کردوەو دەڵێن بۆ لە ماوەی دەساڵ دەسەڵاتدارەتیی خۆیاندا کارێکی وایان نەکردوە. لە ئێوەو لەوان‌و لە هەموو کەسێک دەپرسین لەو دەساڵەدا کەنگێ ئێمە کارشکێنیی یەکیەتییەکانی ژنان‌و لاوانمان کردوە؟ خۆ کەسیش نیە نەزانێ یەکیەتییەکانی لاوان‌و ژنان هەر دووکیان لەو دەساڵەدا زیندوو کراونەوەو بووژاونەتەوە. زۆر پێش کۆنگرەی سێزدەش سکرتێری ئەودەم گوتوویە شەرمە ئێمە بڵێین پاش سەعات 1/30ی پاش نیوەڕۆ پێشمەرگە هەقی هەیە بچێتە وەرزش، چاخانە، مەیخانەو هەرشوێنێکی دیکە، بەڵام حەقی نیە بچێتە قوتابخانە.

7. گۆیا بە پێشکەوتنەکانی حیزب ناڕەحەتین، ئەوان زۆریان کارشکێنی کرد کە نەتوانین سەتەلایت دابنێین‌و ئێستاکە ئەوان دایان ناوە دەست خۆشی‌یان پێدەڵێین. بەڵام ئەگەر ڕۆژێک ڕێگا بدەن لە نێوخۆدا قسە بکەین شت زۆرە کە بۆ هاوڕێیانی ڕوون بکەینەوە. ڕێکخراوی خوێندکاری سێ ساڵ پێشتر هاتەگۆڕێ، بەڵام بە ئەنقەستو بۆ مەبەستی تایبەتی خستیانە دوای کۆنگرەو ناشزانین جگە لە ئەدەبیاتی خۆمان لە کوێی دیکە باسی هەیە. کومیتەی مافی مرۆڤی کوردستان نە فکرەکەی ئی ئەو برادەرانە بووەو نە مەعلوومیشە ئەرکەکانی چین‌و شوێنی تێکۆشانی کوێیە؟ هەر ئەوەندەیان لێ‌بپرسن ئەو کومیتەیە هەقی هەیە لە سەر مافی مرۆڤی ئەندامانی حیزب بێتەدەنگ؟ جگە لەوەش بەرپرسی ئەو کۆمیتەیە لە ئۆپۆزیسیۆنە کە تا ئێستاش چاوەڕوانە هاوکارانی دیاری بکرێن‌و کارەکانی وەڕێ بخرێن. کۆنگرەی نەتەوەکانی ئێران شتێکی پیرۆزە بەڵام چەند ساڵ پێش کۆنگرەی سێزدە ئەو ڕێکخراوانە پێکەوە کاریان کردوەو دوای کۆنگرە تەنیا ئەو ناوەی لەسەر دانراوە .

باسی پێشکەوتنی کاری تەشکیلاتی لەنێوخۆی وڵات دەکەن کە گۆیا ئێمە پێی ناڕەحەتین! لەو بارەیەوە پێویستە بڵێین ئێمە شانازی بەو وشیارییە سیاسی‌و نەتەوەیییەوە دەکەین کە ئێستا لەنێو کۆمەڵی کوردەوارییی لای خۆمان دا هەیەو لە دووەم دێری یادداشتی 85\5\7یش دا قامکمان بۆ درێژ کردوە. بەڵام دەپرسین داخوا بەرپرسی تەشکیلاتی نێوخۆی وڵات پێش کۆنگرەی سێزدەش هەر ئەو کەسە نەبووە کە ئیستا هەیە؟ داخوا چەند جار لە کومیتەی ناوەندی دا بۆ خۆی شاهیدیی داوە کە بۆ هیچ شتێک دەستی نەهێنراوەتە بەردەستو هەر ئیمکاناتێکی داوای کردبێ لە اختیاری نراوە؟ ئەگەر ئەو قسانە ڕاست بن پرسیارێک دێتە گۆڕێ کە بڵێی ئەو هاوڕێیە پێشتر بە ئەنقەست هەوڵی دابێ کاری تەشکیلاتی پێش نەکەوێ؟ هیوادارین ئەو تۆمەتە لە خۆیان نەدەن.

8. ئیدیعا کراوە کە ئێمە لە کۆنگرەدا پێشگیریمان لە خۆ کاندیدکردنی نەفەراتی خۆمان کردوە. ئەم تۆمەتە فری بەسەر ڕاستییەوە نیەو هەر کەس نموونەیەکی هەیە با بیفەرموێ. هەرچەند ئەگەر شتی واش ڕووی دابایە تاوان نەبوو. بەڵام لە بنی ڕانەبووە.

9. تۆمەتیان لێداوین گۆیا کارشکێنیمان کردوەو کارمان قبووڵ نەکردوەو شتی لەو بابەتانە. چونکە لە هەر حاڵدا دوور نیە ئەم نووسراوەش بکەوێتە دەستی خەڵکی غەیرە، زۆر ئەوە ورد ناکەینەوە. هەر ئەوەندە دەڵێین هەمیشە ئامۆژگاریمان بۆ هاوڕێیان ئەوە بووە هەر کارێکیان پێدەسپێردرێ بە ئەمانەتەوە ئەنجامی بدەن، ئەوپەڕی دیسیپلین بپارێزن‌و دەمودەست پاک بن، ڕەنگە لەنێو لایەنگرانی هەر دوو جەناح دا سەرپێچی بووبێ، بەڵام گرنگ ئەوەیە ئەمە قەت لە لایەنی ئێمەوە خەتێک نەبووە کە دیاری کرابێ خەڵک پێیدا بڕوا .

10ـ تۆمەتی ئەوە دراوە کە مەسەلەکان لەنێو حیزب چوونەدەرو لایەنی جۆراوجۆریان تێکەڵاوی مەسەلەکە کردوە. ئەوە ئەو کارەیە کە بۆخۆیان کردوویانەو دەیانەوێ بە ئێمەی نیسبەت بدەن .
بۆ خاڵی 9و 10 ناتوانین ڕوونتر قسە بکەین. بەڵام ئارەزوو دەکەین هاوڕێیان مل بۆ ئەوە راکێشن کە لە کۆبوونەوەیەکی سەدان کەسی لە ئەندامانی حیزب دا بێ بەکارهێنانی تۆمەتو تەوهینو شێواندن هەردوولا بە ڕاشکاوی قسەیان لەسەر بکەین.
11ـ ئەوە کە شت لە سایتەکان دا باس کراوە بۆ هیچ کەسێکی مەسئوول دیاردەیەکی جێی دڵخۆشی نیە. بەڵام داخوا لایەنی ئێوە لەوبارەیەوە دەستپێشخەر نەبوون؟ شەش مانگ پێش کۆنگرە هێرش نەکرایە سەر سکرتێری حیزبو کاک خالیدی عەزیزی؟ دوو مانگ پێش کۆنگرە بەرێز عەبدوڵڵا حەسەن زادە لە سەر سایتەکان بە کوێرکەرەوەی ڕێبازی قاسملوو دانەنرا؟ دواتریش مەگەر هەر لایەک شتی بڵاوکردۆتەوە کە هەر لایەک بە گوناهبار دادەنرێ؟ قسەی ئاخر ئەوەیە بۆ ڕێگا نادەن وەک کۆنگرە پەسندی کردوە باسەکان لە کۆبوونەوەی حیزبیدا بکرێنو لە ئۆرگانی نێوخۆییدا بڵاو بنەوە تا خەڵک ناچار نەبن بە ناوی نهێنی لەسایتەکان دا شت بنووسن؟
لەسەر یەکیش ئێمە شتی ناڕاستو ناڕەوا لە لایەن هەر کەسێکەوە بڵاوبووبێتەوە مەحکوومان کردوەو مەحکوومی دەکەین.
12ـ باسی شکاندنی سنووری حیزبیو ئەخلاقییش نەکەن باشە، چونکە هەرچی لەو بارەیەوە هەیە 85%ی هی جەناحی زۆرایەتیی کومیتەی ناوەندیەو لە بارەی ئینشیعابیشەوە هەر ئەوەندە دەڵێین ئەوان لە پێش کۆنگرە حیزبیان لەت کردوەو ئێمەین کە نەمان هێشتوە سەرکەونو، لەمەودواش هەوڵی ئێمە هەر بۆ پاراستنی یەکڕیزیی حیزب دەبێو ئەگەر سەریش نەکەوتین بەرپرس ئەوانن.

لایەنی ئوپۆزیسیۆن
26/5/1385

تێبینی
:: ئەم نووسراوە بۆ بڵاوکردنەوە نیەو تکایە ڕێگا مەدەن بکەوێتە دەست خەڵکی دیکە یا بکەوێتە سەر سایتەکان.
:: هیچ ماڵپەڕێک مافی بڵاوکردنەوەی ئەو نووسراوەیەی نییە، بە پێچەوانەوە بەدواداچوونی یاسایی لەدوا دەبێ.

بەڵگەی (٧)

نامەی ١٣٨٥/٥/٧ی ئۆپۆزیسیۆنی نێوخۆی حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران بۆ زۆرینەی کومیتەی ناوەندی

... بۆ چارەسەری گیروگرفتەکان و بۆئەوەی هەموو تێکۆشەرانی حیزب خۆیان لەنێو حیزبەکەیان دا ببیننەوە و حیزبیش بتوانێ لە هەموو توانا و زەرفیەتەکانی بۆ بەرەو پێش بردنی ئەرکەکانی کەلك وەرگرێ، ڕیزە پێشنیارو داخوازێکتان دەخەینە بەرچاو. ئاواتمان ئەوەیە بە واقع بینی و سنگ فرەوانیی‌یەوە چاویان لێ بکەن و پەسەندیان بکەن. ئەمەش ڕیزی داخوازەکان:

١ـ هەروەك لەماوەی ١٠ ساڵ و سێ کۆنگرەی پێشتردا ڕەفتار کراوە، ئێوەش بوونی ئۆپۆزیسیۆن بە ڕەسمی بناسن و لە هەر مەسەلەیەك دا لەگەڵی بکەونە دیالۆگ و حیسابی بۆ بکەن.

٢ـ بڕیارێك کە لە کۆنگرەی١٢ دا پەسەند کراوەو کۆنگرەی ١٣ش پەسەندی کردۆتەوە لەبارەی ئازادیی بیروڕا دەربڕین لە کۆبوونەوەکانی حیزبی و ئۆرگانی نێوخۆیی‌دا بە وردی جێبەجێ بکەن، ڕێگا بە هەموو کەس بدرێ لە نێوخۆی حیزب دا هەر نەزەرێکی هەیە دەری بڕێ و بە تەواوی پێش بە سووکایەتی پێکردن و شێواندنی کۆبوونەوەکان بگیرێ.

٣ـ وەك لە پێشەوە گوتمان لەماوەی ٢ ساڵی ڕابردوو دا زۆر هەڵەی سیاسی کراون کە زیانیان لە پەرستیژی حیزب داوە. ئەگەر زۆر لەوانە بە دووپات نەکردنەوە کەم و زۆر قەرەبوو بکرێنەوە، هەڵەیەك کە لە نامەی بەڕێز سکرتێر بۆ ئاغای نەزمی ئەفشار دا کراوە بە بێدەنگە لێکردن ڕاست ناکرێتەوە. ئەمە پەیوەندیی بە مەسەلەی خاك و کەرامەتی نەتەوەیی کوردەوە هەیەو دەبێ بەڕاشکاوی ڕاست بکرێتەوە. بۆ ئەو مەبەستە داوا دەکەین یان کاك مستەفا ئازایانە ڕوونکردنەوەیەك بڵاو بکاتەوەو قسەکەی خۆی وەربگرێتەوە، یان دەفتەری سیاسی لە بەیاننامەیەك دا بە ڕەسمی ڕابگەیەنێ کە لە ڕوانگەی حیزبی دێموکڕاتەوە هەموو ئوستانی ئازەربایجانی ڕۆژئاوا بەشێك لە خاکی کوردستانە و شەهید سمکۆش ڕێبەرێکی بزووتنەوەی نەتەوایەتیی کوردە و بێحورمەتی بەو بێحورمەتی بە کەرامەتی نەتەوەی کوردە.

٤ـ وەك لە پێشەکی دا گوترا لە دوو ساڵی ڕابردوو دا بە سەدان کەس سزا دراون، تەشویق کراون، پلەیان دراوەتێ یان لێیان ئەستێندراوەتەوە، نەقڵ کراون و تەنانەت خراونەتە بەندیخانەوە کە ئەگەریش بیانوویەکیان بۆ دروست کرابێ، هۆی سەرەکی، لێکدانەوەی جەناحی بووە. بۆیە داوا دەکەین هەموو ئەو جۆرە بڕیارانە ڕابگیرێن و هەیئەتێکی هاوبەش بە سەلاحیەتی وەك یەکەوە لە جەناحی دەسەڵاتبەدەست و ئۆپۆزیسیۆن پێك بێ کە بە هەموویان دا بچێتەوەو ئەوەی بە سالمی نەزانی هەڵی وەشێنێتەوە.

٥ـ بۆ ئەوەی ئەو جیاوازی دانانە لە داهاتوو دا دووپاتە نەبێتەوە داوا دەکەین جارێك بۆ هەمیشە کۆتایی بەو فشارو پاڵ پێوەنانە بهێنرێ و هەیئەتێکی هاوبەشیش پێك بێ کە لەسەر هەموو نەقڵ و ئینتیقال و تەوبیخ و تەشویق و پلەدان و پلە وەرگرتنەوەیەك و هەر جۆرە سزادانێك بڕیار بدا.

٦ــ داوا دەکەین هەیئەتێکی هاوبەش بۆ لێکۆڵینەوەی وەزعی ئەوانەی دێن بۆ پێشمەرگایەتی پێك بێ و هەموو ڕەتکردنەوە یان وەرگرتنێکی پێشمەرگەی تازە بە بڕیاری ئەو هەیئەتە بێ.

٧ـ بە ئاشکرا دیارە کە یەکیەتییەکانی ژنان و لاوان وەك دوو یادگاری سەردەمی کۆماری کوردستان بێلوتفییان لەگەڵ دەکرێ و بایەخی شیاویان پێ نادرێ. بۆیە پێویستە هەردووکیان بە تەواوی پشتیوانی بکرێن و بە تایبەتی دەست لە کارشکێنی و دەست تێوەردانی کاروباری یەکیەتیی لاوان هەڵ بگیرێ.

٨ـ بە ڕوونی دیارە کە کاری تەشکیلاتی لەگەڵ هاوڕێیانی نێوخۆی وڵات و دنیای دەرەوەش کەوتۆتە ژێر تەئسیری بیروباوەڕی جەناحی. بۆیە داوا دەکەین هەردووکی ئەم بەشانە لە لایەن هەیئەتێکی هاوبەشەوە ئیدارە بکرێن.

٩ـ لە دانانی پێرسۆنێلی تەلەفزیۆنیش دا وەك هەموو شتەکانی دیکە گیانی جەناحی و جەناحبازی زاڵە. هەر بۆیە پێویستە سەرپەرستی‌یەکی کارزان و لێوەشاوەو هاوبەش بۆ کاری تەلەفزیۆن دابنرێ.

١٠ـ لە دوا دەوری دانی پلەی کادر دا جەناحبازی گەیشتە لووتکە. زۆربەی وەرگیراوەکان سەر بە جەناحی زاڵ بوون و زۆربەی ڕەت کراوەکان هی ئۆپۆزیسیۆن. بۆیە پێویستە تەواوی ئەو کەسانەی ڕەت کراونەوە پلەیان پێ بدرێ بۆئەوەی لانی کەمی موساوات دابین بکرێ.

١١ـ بە ڕواڵەت کاری تەشکیلاتی ئاشکرا بە ئەندامێکی کۆمیتەی ناوەندی سپێراوە کە سەر بە ئۆپۆزیسیۆنە. بەڵام بە کردەوە ڕێگای کاری لە نێو ئەندامانی ئاشکرا دا لێ گیراوە و تەنیا (خودیها) هەقی تەماس لەگەڵ وانیان هەیە. پێویستە دەستی ئەو هاوڕێیە ئاوەڵا بکرێ و زۆریش باشە کە دوو کەس هەریەکەی لە جەناحێك ئەرکەکە وە ئەستۆ بگرن.

١٢ـ زۆر کادری بەوەج و تەنانەت زۆر لە ئەندامانی کادری ڕێبەریی پێشوو، یان بێکارن یان کاری شیاویان نیە. پێویستە بۆ هەمووان کاری موناسیب دیاری بکرێ و ڕێزیان بپارێزرێ.

١٣ـ هەموو دەستکارییەکی ئاییننامەکان و زۆربەی بەخشنامەکان کەوتوونەتە بەر تەئسیری ڕووحی جەناحی. پێویستە تەواوی ئەوانە چاویان پێدا بخشێندرێتەوەو جۆرێك بنووسرێنەوە کە هەقی کەس بەفیڕۆ نەچێ.

١٤ـ بە پێچەوانەی کۆنگرەکانی پێشوو کە تەوازون لە نێوان ئەندامانی سەر بە جەناحەکان لە کۆمیتەی ناوەندی دا هەبوو، ئەم جارە بەشی شێر بۆ قۆلی دەسەڵاتبەدەست دانراوە. بۆ قەرەبووکردنەوەی بەشێك لەو نابەرامبەرییە داوا دەکەین:

أ: جێی خاڵیی کاك خالید عەزیزی لە کۆمیتەی ناوەندی دا بدرێ بە ئۆپۆزیسیۆن و دیاریکردنی نەفەرەکەش بە خۆی بسپێردرێ.

ب: جێگای چەند موشاویر کە بەتاڵە بە کەسانێك لە ئۆپۆزیسیۆن پڕ بکرێتەوە.

ج: هەر ئۆرگانێك بەرپرسەکەی لە زۆرایەتی بوو، جێگرەکەی لە کەمایەتی دیاری بکرێ بۆئەوەی هەردوو لا لە ڕەوتی کارەکان ئاگادار بن.

١٥ــ هەتا کۆنگرەیەکی دیکە، لە دەرەوەی وڵات ئەندامانی کۆمیتەکان بە پێی نیسبەت دیاری بکرێن و داوا لە کۆنفرانسەکان بکرێ دەنگیان پێ بدەن. بەرپرسی کومیتەش لەو جەناحە بێ کە زۆربەی ئەندامانی کومیتەی لەگەڵە, مەگەر بە تەوافوقی هەردوولا جۆرێکی دیکە بە سەڵاحی حیزب بزانرێ.

١٦ـ لە ناوەندەکان زۆربەی ئەندامان(کادر و پێشمەرگە) لە هەر جەناحێك بوون. بەرپرس لەو جەناحە بێ و ئەندامانی دیکەی ناوەندیش بە پێی نیسبەت لە لایەن هەرکام لە جەناحەکانەوە هەڵ بژێردرێن.

١٧ـ هەر سەرمایەگوزارییەك دەکرێ بە ئاگادارییی کەسانێك لە هەردوو جەناح و بە ناوی کەسانێك لە هەردوو جەناح بێ.

١٨ـ چاو بە تەقسیمی کارو سازماندەهی دا بخشێندرێتەوەو بە جۆرێك ڕێك بخرێنەوە کە هەردوولا بە پێی لێوەشاوەیی لە ئەرك و سەلاحیەتەکان دا بەشدار بن.

١٩ـ پێویستە ڕیگا بە بڵاوبوونەوەی بیروبۆچوونی ئەفرادی هەردوو جەناح لە ڕادیۆ و ڕۆژنامەو تەلەفزیۆنی حیزب و ڕاگەیەنە گشتییەکانی دیکە بدرێ و کەس لەسەر ئەوە موحاسەبە نەکرێ. ئەگەر نەزەری ئۆپۆزیسیۆن موخالیفی نەزەری جەناحی دەسەڵاتبەدەست بوو لە تێکۆشەر، ئۆرگانی نێوخۆی حیزب دا بڵاو بکرێتەوە، کە ئەمە هەقێکە دوو کۆنگرەی ١٢و١٣ بە ڕەسمییان ناسیوە.

٢٠ـ بڕیارێك کە لەبارەی خوێندنی هاوڕێیانی کادرو پێشمەرگەوە دراوە بە جۆرێك دەسکاری بکرێ کە دەرەتانی خوێندن و بردنەسەری پلەی زانستی و خوێندەواری بۆ تێکۆشەرانی حیزب بڕەخسێ.

هاوڕێیانی بەڕێز!

جارێکی دیکە ئارەزوو دەکەین بەرپرسانە بە دەنگی ئەم بانگەوازەوە بێن و کارێك بکەن کە حیزبە خۆشەویستەکەمان لە وەزعی نادڵخواز و شپرزەی ئێستای بێتەدەرو متمانەی کۆمەڵانی خەڵکی کوردستان بەدەست بێنێتەوە.

١٣٨٥/٥/٧

بەڵگەی (٨)

نامەیەکی هاوبەش بۆ هاوڕێیانی بەڕێزم!

کاک مستەفا هیجری سکرتێری گشتی و مامۆستا عبدالله حسن زادە

پاش سڵاو و ڕێزی گەرمی برایانە!

ئەو نامەیە لە تاڵترین کاتەکانی ژیانی سیاسیی خۆم و سیاسیی حیزبەکەمدا بۆتان دەنووسم. وەک هەروەها

پاش ئاگاداربوون لە چەند هەوڵێکی بێ ئاکام و بە داخەوە تا ئێستا بێ ئاکام بۆ لێک نزیک کردنەوەی ئێوە [illegible]

[illegible] هەردووکتان و بە هیوای دواڕۆژێکی هیوادار دەنووسم.

هاوڕێیانی ئازیز و هاوسەنگەرانی ڕۆژانی سەخت و پڕ کارەساتی خەبات! لە [illegible] ئێوەدا بەدا

ئێستا شێوە هەردووکتان بە پێی [illegible] قورس و گرانتان لە سەر شانە. کاک مستەفا وەک سکرتێری گشتی حیزب

و بە پێی پەیڕەوی ناوخۆ لە پاراستنی یەکیەتی و بڕیارەکانی حیزبدا. مامۆستا عبدالله حسن زادەش وەک کۆنترین و قورسایی ڕاگرتنی

یەکیەتی و چوارچێوەی حیزب. هەردووکتان [illegible] بۆ ئەوەی جێی هیوای گەلی کورد [illegible]

بە پێی [illegible] بەبێ [illegible] [illegible] .

هەزاران [illegible] ڕەوایی [illegible] ئەو [illegible]

[illegible] . پێویستە [illegible] .

وەک برایەکی دڵسۆزی هەردووکتان داواتان لێ دەکەم کە:

١) [illegible] هاوبەشی دوو بە دووتان بۆ [illegible] [illegible]

HAJI-IRANI

بێن و لەناو ستانەی ئەو ڕۆژەدا دڵ توێژ توێژەکان خاوێن بکەنەوە . بەڵام داوە هیچ جۆرێ نابێ کردووە تەوە بەبێ هۆ
وە بە تۆمەتی نیە کە بیدەن بە ئەندامانی حیزب و ئەگەر بێتوو بە داڵتی دەستەکانتان لە نێو دەوڵەتی بێکەڕ دابنێن و
بپێکن و وشیان بە جێ شانی بکەن و ئەگەر دڵ هەموو حزبەکانی حیزب تووە دیمەنی ئامانجی گەلەکان
هەنگاو بنێن ، گەورەترین هێزەکانتان لە ئامانجی خۆتانا دا کردووە .

٢) ئێوەدا و دیزاینیدا ڕووی قسەم لە کادیرانە ، لەم چوار ڕۆژەدا بە دەرفەتی پێشنیار بکەن تۆ چارە (مەسئولی)
ئەکەین و وتان با هەنگاو بە هەنگاو بچینە پێشێ و لەکەم دەستپێکردنی تا هەنگاوی گەورەتر (ئەوەی
بە مەبەستم) تکام ئەکەم ئێوە هەنگاوی گەورە و ئەو کارە کردەی لەناوتاندا و لەوانەشی دە هەموو مەسئولییەتدا
هەڵ بگرن . هەر یەکەم هەنگاودا هەڵی بگرن و شانازی بە رزگارکردنی حیزب لە دەستی هەوڵی ئێوەدا ئاوات بکەن .
پاشان لە داوام لە هاوڕێیان ئەکەم هەر وەک پێتان ئەڵێم بیسەنەوە کە ئەوەی هەر دەم هەڵێم تووشی نەبوونی دەبێ
ئەو هەڵە تووشی بکەن ... هەر وەک بووینە ... سەرکەوتن خستنەوەی بنەماڵەی ئەو
حیزب ئەو حاڵەتی بە بەرپرسیاری قەڵەمڕەوی هەموو نەبوونی . بنەماڵەی ئاگەوەی حیزب و
ئامانجی هەوڵەکانی لە داواکانتان ... و لە بەرانبەردا ... گەورە بە ... پێویستە
کارە ... حیزب ... تکایە ...
ئەوە ... سەرتان بە دڵ و ... دوایی
دەکەینەوە .

[illegible]
٨٥/٧/٢٩

بەڵگەی (٩)

نامەی حەڤدە خاڵیی زۆرینەی کۆمیتەی ناوەندی بۆ ئۆپۆزیسیۆن

هاوڕێیانی بەڕێزی کەمینە

بەسلاوی گەرمو برایانە!

بە هەست بە بەرپرسایەتیی زۆرایەتی حیزبو ڕێزدانان بۆ هەوڵو تێکۆشانی دۆستانو دڵسۆزانی حیزبەکەمان لە پێوەندی لەگەڵ پاراستنی یەکڕیزی تێکۆشەرانی حیزبو لە سەر بناغەی هەموو ئەو دانیشتنو باسانەی کە بۆ لەنێوبردنی گیروگرفتە نێوخۆییەکانی حیزب ئەنجام دراونو هەوڵەکانی بەڕێز سکرتێری گشتیی حیزب لەپێناو یەکڕیزیی حیزبدا، نەزەری خۆمان لەم خاڵانەی خوارەوەدا کە بەشێکی بەرچاوی داخوازییەکانی کەمینەی لەخۆ گرتووە ڕادەگەیەنین. هیوادارین ئێوە هاوڕێیانی کەمینەش بە هەست بە بەرپرسایەتی تەواوەوە وەری بگرنو کارێك بکەین کە موژدەی لەنێوچوونی گیروگرفتەکانی نێوخۆی حیزب بە هەموو دۆستانو دڵسۆزانی حیزب بدەینو دوژمنانی حیزبەکەمان لەگەڵ ناهومێدی بەرەوڕوو بکەین.

1. سەبارەت بە ئازادیی ڕادەربڕین:

الف: ئازادیی ڕادەربڕین پرنسیپێکی دێموکراتییە کەزۆر لەمێژە لە حیزبی ئێمەدا جێگای گرتووە، بۆیە هەموو ئەندامانی حیزب بۆیان هەیە لە کۆڕو کۆبوونەوەی حیزبیدا لە سەر بابەتە تەشکیلاتیو فیکرییەکان ڕاشکاوانە بیروڕای خۆیان دەربڕن یا لە "تێکۆشەر" نامیلکەی نێوخۆیی حیزبدا بڵاوی بکەنەوە.

ب: بۆ کەس نیە لە دەرەوەی حیزب باسو بابەتە نێوخۆییو تەشکیلاتییەکان باس بکا، بەڵکوو هەموو ئەندامانی حیزب لە دەرەوەی حیزب دەبێ دیفاع لە سیاسەتو بڕیارەکانی حیزب بکەن.

2. هەیئەت لە زۆرینەو کەمینە دەستنیشان بکرێ کە بە سکاڵای هەر کادرو پێشمەرگەیەکی حیزب ڕابگا کە پێی وایە لە باری سزادانو پلەی تەشکیلاتییەوە مافی لە بەرچاو نەگیراوە.

3. وەرگرتنی پ.م لە پەزیرش بە پێی بڕیارێك بە هەیئەتێك ئەسپێردراوە کە لە نوێنەرانی ئۆرگانەکانی پێوەندیدار پێك دێ، دەکرێ دیاریکردنی نوێنەرانی ئەم ئۆرگانانە جۆرێك بێ کە نەزەری گشتیی دابین بکا.

4. یەکیەتییەکانی ژنانو لاوانو خوێندکارانو هەموو ڕێکخراوە دێموکراتییەکانی سەر بە حیزبی دێموکرات پێوەندیی ئۆرگانیان لەگەڵ حیزب بە پێی نوسوولێك دامەزراوە کە تا ئێستا پێڕەوی لێکراوە بۆیە بۆ هیچکەسو جەمعێك نیە کە بۆ هیچ مەبەستو بەرژەوەندییەکی تایبەتی دەست لە کاروباری ئەم ڕێکخراوانە وەربدا.

5. کاری تەشکیلاتی نێوخۆی وڵات هەر ئێستاش بە شێوەی هاوبەش بەڕێوە دەچێ.

6. بۆ تەشکیلاتی ئاشکرا چوارچێوەیەك دیاری دەکرێ کە سنووری کارکردنی ناوەندەکان لەو بەشەداو بەشی تەشکیلاتی ئاشکرای کومیسیۆنی سیاسی ـ نیزامی بە ڕوونی دیار بێو ڕێکخستنی ئەندامانی حیزبی ڕێوشوێنی گونجاوی بۆ دیاری بکرێ.

7. دوایین دەوری دانی پلەی کادر کە بە شێوەیەکی دەقیقو لە سەر بناغەی ریزە پێوانەیەك لە لایەن کومیسیۆنی سیاسی ـ نیزامییەوە کە ئەندامانی لە کەمینەو زۆرینە پێکهاتووە دیاری کراوە، بەو حاڵەش هەر پێشمەرگەیك هەست دەکا مافی لە بەرچاو نەگیراوە دەتوانێ سکاڵای خۆی بدا بە هەیئەتی لێکۆڵینەوەو ئەو هەیئەتەش ئاکامی کاری خۆی بداتەوە بە دەفتەری سیاسی.

8. ئەو کەسانەی تا ئێستا چەند جار داوایان لێکراوە ئەرك‌و بەرپرسایەتی وەربگرن بەڵام ئامادە نەبوون کاری پێشنیارکراو قبووڵ بکەن ئەگەر ئامادە بن ئەرك وەئەستۆ بگرن، بە پێی لێوەشاوەیی هەرکامیان کاری شیاویان بۆ دیاری بکرێ. تەشخیسی ئەم لێوەشاوەیی‌یە بە ئۆرگانەکانە.

9. ئایین‌نامەکان چاویان پێدا بخشێندرێتەوەو ئەگەر مەوردی وا هەبێ کە بەر بە چوونەپێشی کارو ئەرکەکان بگرێ دەستکاری بکرێن. بۆ ئەو مەبەستە هەر کەس‌و هەر ئۆرگانێك دەکرێ پێشنەهاداتی خۆی بدا بە دەفتەری سیاسی.

10. لە کونفرانسەکانی دەرەوەی وڵات، هەوڵ بدرێ لە هەڵبژاردنی ئەندامانی کومیتەدا موشارکەتی گشتیی‌و "انسجام"ی تەشکیلاتیی پێوە دیار بێ.

11. هەروەك پێشتر هەوڵ درا کە بەرپرسی ناوەندی 2 ئەندامێکی کومیتەی ناوەندی سەر بە کەمینە بێ بەڵام قبووڵ نەکرا ئێستا کە ئەوە یەکێك لە داواکانی هاوڕێیانە موافقین ئەم بەرپرسایەتی‌یە بە ئەندامێکی کومیتەی ناوەندی سەر بە کەمینە بدرێ.

12. بڕیارێك کە سەبارەت بە خوێندنی ئەندامانی ڕێبەرایەتی‌و کادرو "پ.م"ی حیزب پێش پێش کۆنگرەی 13 دراوە ئەوەندەی بکرێ جۆرێك تەنزیم بکرێتەوە کە هەم دەرەتانی زیاتر بۆ ئەو مەبەستە بڕەخسێ‌و هەم ڕێگا بە بەرێوەچوونی کارەکانی حیزب نەگرێ.

13. لە ئەساسنامەی حیزبدا ئوپۆزیسیۆن نەهاتووە بۆیە ناکرێ بە رەسمی بناسرێ.

14. هەموو کادرو پ.م‌و ئەندامی حیزب دەبێ پەیڕەوی لە ئەساسنامەو ئایین‌نامەکانی حیزب بکەن.

15. لە هەموو هەلومەرجێکدا دەبێ پرنسیپە دێموکراتیکەکانی حیزب بپارێزین.

16. هەموومان بەرعۆدە بین کە بەرانبەر بە بێکاری‌و کەمکاری‌و کارشکێنی هەڵوێست بگرین.

17. پاش ساغبوونەوە لە سەر ئەم خاڵانە هەموومان بە روحی برایەتی‌و یەکڕیزی بۆ بەرەوپێش بردنی بەرنامەو بەرژەوەندی‌یەکانی حیزب هەنگاو بنێین.

1385/9/6

2006-11-27

بەڵگەی (١٠)

وەڵامی ئۆپۆزیسیۆنی نێوخۆی حیزبی دیموکرات
بە پێشنیارە ١٧ خاڵییەکەی زۆرینەی کومیتەی ناوەندی

هاوڕێیانی بەڕێزی زۆرینەی کومیتەی ناوەندی!

سڵاوێکی گەرم؛

سوپاستان دەکەین کە لەسەر داخوازی "شفاهی"ی ڕۆژی ٨٥/٩/٥ی نوێنەرانی ئۆپۆزیسیۆن دوا نەزەراتی خۆتان بۆ چارەسەری گیروگرفتی نێوخۆیی حیزب بە نووسراو (هەرچەند بێ ناو و ئیمزاش) بە ئێمە ڕاگەیاندوە. لەو پێوەندییەدا بە دروست دەزانین بەوپەڕی بەرپرسایەتی و ڕاستوێژییەوەو بەپێداگرتن لەسەر هەوڵەکانمان بۆ گێڕانەوەی یەکریزیی تێکۆشەرانی دیموکرات بیروبۆچوونی خۆمانتان لەسەر ئەو خاڵانەی ریزتان کردوون پێ ڕابگەیەنین:

• لە خاڵی یەکەم دا بە ڕواڵەت مژدەتان داوە کە ئازادیی ڕادەربڕین لەنێو حیزب دا قبووڵ دەکەن و ئاماژە بەوەش دەدەن کە ئەوە "پرنسیپێکی دێموکراتی‌یە کە زۆر لەمێژە لە حیزبی ئێمەدا جێگای گرتووە" بەڵام ئەگەر لێی ورد بینەوە دەبینین کە جگە لەوەی ئەو بەڵێنەتان هیچ میکانیزمێکی ئیجرایی بۆ پێشنیار نەکراوە، پرەنسیپە دێموکراتی‌یەکانی حیزبیش شێوێندراون. بڕیاری کۆنگرەی ١٢ کە لووتکەی بەرفرەوانکردنی ئازادیی بیروڕادەربڕینەو بە تێکڕای دەنگی ئەندامانی کۆنگرە پەسند کراوە، پاش ئەوەی دەستەبەندیی نهێنی بە تاوان تا سنووری خەیانەت دادەنێ بەراشکاوی دەڵێ هەموو ئەندامانی حیزب هەقیان هەیە لە کۆبوونەوەکانی حیزبی‌دا هەر نەزەرێکی موخالیفیان لەسەر سیاسەتەکانی حیزب تەنانەت لەسەر دروشمی ستراتیژی و ئامانجی درێژخایەنیش هەبێ و، هەروەها لەسەر هەر کەس و ئۆرگانێك نەزەرێکیان هەبێ بەراشکاوی دەری‌بڕن بەو مەرجە ڕێگا بە دەربڕینی نەزەری بەرامبەریش بدەن (نەقڵ بە مەفهووم بەڵام دەقاودەق). کەچی ئێوە ئەم هەقەتان لە تەنیا بابەتە تەشکیلاتی و فیکری‌یەکان دا بەرتەسك کردۆتەوە. خۆ ئەگەر "فیکری" لە مانای سیاسیی خۆی دا بەکار برابێ دەزانین کە ئێمە حیزبێکی ئیدئۆلۆژیکی نین تا لەو پێوەندی‌یەدا فیکرەکانمان بەرامبەر بە یەك ڕابگرین.

کەچی کە باس دێتە سەر دەرەوەی حیزب وێڕای ئەوەی - بەهەق - داوا دەکرێ کەس لە دەرەوەی حیزب باسی بابەتە نێوخۆیی و تەشکیلاتی‌یەکان نەکا، داوا دەکرێ کە هەموو ئەندامانی حیزب دیفاع لە سیاسەت و بڕیارەکان (هەرچەند باوەڕیشیان بە سیاسەتێك یان بڕیارێك نەبێ) بکەن. واتە ئەگەر ئەندامێکی حیزب سیاسەتێك یان بڕیارێکی ڕێبەرایەتیی پێ دروست نەبوو لەنێو حیزب دا هەقی نیە باسی بکا چونکە "تەشکیلاتی و فیکری" نیەو لە دەرەوەش دەبێ دیفاعی لێ بکا. ڕەنگە ئەگەر باوەڕتان بە دێموکراسی هەبێ قبووڵ بکەن کە لە هیچ دێموکراسی‌یەك دا داوای وا لە ئەندامانی حیزبێك ناکرێ و، ئەوپەڕەکەی ئەوەیە کە ئەندام هەقی پێنەدرێ لە دەرەوەی حیزب ڕەخنەی لێ بگرێ.

خۆ هەقی ڕەخنەگرتن لە کەسەکان و ئۆرگانەکانیش لەو خاڵەدا هەر قسەی لێ نەکراوەو بە ڕەسمی نەناسراوە، لە حاڵێك دا جگە لە بڕیاری کۆنگرەی ١٢، لە بەندی پێنجەمی پێڕەوی نێوخۆش دا بەڕاشکاوی هاتوە کە ئەندام مافی ئەوەی هەیە "لە هەموو ئەندامێك یا ئۆرگانێك لە کۆبوونەوەکانی حیزبی دا ڕەخنە بگرێ". کەوایە باش سەرنج بدەن پرەنسیپە دێموکراتی‌یەکانی حیزب چ مافێکی دەربڕین بۆ ئەندامانی حیزب قایلن و زۆرایەتیی کۆمیتەی ناوەندی چ مافێکیان پێ ڕەوا دەبینێ؟

لەپێوەندی لە گەڵ برگەی (ب)ی ئەم خاڵە پرسیارێك خۆی زەق دەکاتەوە: داخوا هەر بڵاوکردنەوەی ئەو نامەیەتان لە دەرەوەی حیزبەو دانی بە ڕاگەیەنەگشتییەکان‌و لەوەش سەیرتر دانی شریتی وتارێکی ١٢ ساڵ لەمەوبەر بە سایتەکان کە کاتی خۆی لە نێو حیزبیشدا بڵاونەکراوەتەوەو تەنیا لە دەستی ئێوەدا هەیە، پێشێلکردنی ئەو ئەسڵە نیە کە پێشنیارتان کردوە؟

• خاڵی دووەم کە بە ڕواڵەت وەڵامی بەندی ٤ی داخوازەکانی (٨٥/٥/٧)ی ئۆپۆزیسیۆنە دەڵێ "هەیئەت لە زۆرینەو کەمینە دەستنیشان بکرێ کە بە سکاڵای هەر کادرو پێشمەرگەیەکی حیزب ڕابگا کە...". ئەمەشیان لە ڕاستی دا شێواندنی داخوازەکانی ئێمەیە. ئێمە داوامان کردوە کە هەیئەتێك لە هەردوو لا بە سەلاحییەتی هاوبەشەوە پێك بێ کە بە هەموو بڕیارەکان دا بچێتەوەو ئەوەی بە سالمی نەزانی ـ تەنانەت ئەگەر تەشویقی کەسێکیش بێ ـ هەڵی وەشێنێتەوە. ئیشکالی ئێمە لەسەر جۆری ڕەفتارو کردەوەی جەناحیی ئێوەیە. کەچی ئێوە دەفەرموون ئەوەی شکایەتی هەیە با بیکا. ئێوە زۆر باش دەزانن بەشێکی بەرچاو لەوانەی بە رووحی جەناحیەوە سزا دراون،یا دەرکراون،یان ناچارکراون حیزب بە جێ بێڵن وئیدی ناتوانن بێن و شکایەت بکەن. کەوایە ئەمە ناتوانێ داخوازی ڕەوای گۆڕینی ڕەفتاری جەناحی و دابینکردنی ئەسڵی "مشارکت" و بەرامبەریی ئەندامانی حیزب دابین بکا.

• لەخاڵی سێیەمیش دا کە ئاماژەیە بە بەندی شەشەمی داخوازەکانی ئۆپۆزیسیۆن هەر ئەو کارە کراوە. "نەزەری گشتی دابین بکا" یانی چی؟ ئێمە داوای میکانیزمێکی روون دەکەین کە وەرگرتن و ڕەتکردنەوەی داخوازانی پێشمەرگایەتی لە سانسۆڕی رووحی جەناحبازی ڕزگار بکا. ئەوەی ئێوە دەیفەرموون تەنیا دەتوانێ مەسەلەکە ئاڵۆزترو کێشدارتر بکا.

• ئەوەی لە خاڵی چوارەم لە پێوەندی لەگەڵ یەکیەتی‌یەکانی ژنان و لاوان دا فەرمووتانە ڕاست ئەوەیە کە ئێمە ئیعترازمان لەسەری هەیە. ئەو ئوسوولەی "تا ئێستا پێڕەوی لێ کراوە" ڕاست ئەوەیە کە هەرکات کارێك و بڕیارێك و هەڵبژاردنێکی ئەو دوو ڕێکخراوە بە دڵی زۆرایەتی نەبوو هەوڵی هەڵوەشاندنەوەو تێکدانەوەی بدات و "هیچ کەس و جەمعێك"یش هەقی نەبێ قسەی لێ بکا. لە کاتێك دا ئێمە پێمان وایە ئەو یەکیەتی‌یانە دەبێ لە هەموو بڕیارو ئینتخابێك دا سەربەخۆ بن و تەنیا لەباری سیاسی‌یەوە کارێك نەکەن کە زیان بە پێوەندی‌یە سیاسی و دیپلۆماسی‌یەکانی حیزب بگەیەنێ. ئەویش تەنیا لەبەر ئەوەیە کە ئەو ڕێکخراوانە بە ڕێکخراوی سەر بە حیزبی ئێمە ناسراون. ئەگینا حیزب هەقی نیە لەو بابەتەشەوە سنووریان بۆ دابنێ.

• شتی زۆر خۆش ئەوەیە کە لە خاڵی پێنجەم دا دەگوترێ "کاری تەشکیلاتی نێوخۆی وڵات هەر ئێستاش بە شێوەی هاوبەش بەڕێوە دەچێ". دەستخۆش بۆ ئەو هەموو "مشارکت" و دێموکراسی‌یە! بەڕاست ئەو هەموو خەلکە کە بانگ دەکرێنە ئێرەو بە دژی ئۆپۆزیسیۆن بۆمبارانی مێشکیان دەکرێ "بەشێوەی هاوبەش" قسەیان بۆ دەکرێ؟ ئەو "ئاوڕدانەوە" سێزدە لاپەڕەیی‌یەبە دژی ئۆپۆزیسیۆن کە بە ئیقراری ئەو هاوڕێ تەشکیلاتی‌یانەی دێنە ئێرەو بەدوور لە چاوی بەرپرسی تەشکیلاتی نێوخۆ چاویان بە ئێمە دەکەوێ, لە ماوەی دوای کۆنگرەی سێزدەوە تا ئێستا بە هەموویەوە ئەوەندە ڕێنوێنیی بە دژی کۆماری ئیسلامی نەدراوە بە تەشکیلات، "بەشێوەی هاوبەش" نووسراوە؟ لەو بەشەدا هیچ ئاماژەیەکیش بە کاری تەشکیلاتی لە دەرەوەی کوردستان نەدراوە کە دەزانن چەندە یەك لایەنە بەڕێوە دەبرێ.

• خاڵی شەشەم جگە لەوە کە "وادەی سەر خەرمان"ە، هیچ میکانیزمێکی تێدا پێشنیار نەکراوە کە ئەسڵی "مشارکت" مسۆگەر بکا. ئەوەی لە بەندی یازدەی داخوازەکانی ئۆپۆزیسیۆن دا پێشنیار کراوە، ئەوەیە کە دوو کەس هەرکامەی لە جەناحێك بەڕێوەی بەرن.

• خاڵی حەوتەم کە بەڕواڵەت وەڵامی بەندی دەیەمی داخوازەکانی ئۆپۆزیسیۆن(ڕەخنە لە چۆنیەتیی دانی پلەی کادر)ە، بێ لەبەرچاو گرتنی داخوازەکە حەواڵەی ڕیزە بەندو داوێکمان دەکا کەهەمووی بە رووحی جەناحی‌یەوە تەنراوەو دوابڕیاریش دەداتەوە بە دەفتەری سیاسی کە بەو رووحەوە قەزاوەتی لەسەر بکا.

• لە خاڵی هەشتەم دا وەك ئاماژەیەك بە بەندی دوازدەیەمی داخوازەکان دیسان ئەوە دووپات دەکەنەوە کە گۆیا کەسانێك چەند جار داوایان لێ کراوە کار وەربگرن و ئامادە نەبوون کار قبووڵ بکەن. لەوە گەڕێین کە هەموو کاتێك ئەو ئیددیعایە دەکەن‌و ئامارێك نیشان نادەن، ئەدی بۆچی باسی ئەو کەسانە ناکەن کە دوو ساڵ‌ونیوە بێکار کراون‌و هیچ کارێکیان پێ‌پێشنیار نەکراوە؟ پاشانیش کە باسی لێوەشاوەیی دەکەن, هەروەك جارێکی دیکەش کە باسی کاری شیاوتان کردبوو تەشخیسەکە دەدەنە دەست ئۆرگان. ئیدی نە

ئەندامەکە و نە لایەنی بەرامبەر هەقی نەزەردەربڕینیان پێ نادرێ. ئەمەش دیسان ڕووحی دابەشینی ئەندامانی حیزب بە پلە ١ و پلە ٢ نیشان دەدا.

- لە خاڵی نۆیەم دا وەك وەڵامی داخوازی بەندی سێزدە ڕووحی حاکم بەسەر پێشنیاری دەسکاری دا چوونە پێشی کارو ئەرکەکانە ـ دیارە بەو جۆرە کە زۆرینە بۆی دەچێ, ئەگینا ئەوە دروستە ـ لە حاڵێك دا ئێمە داوا دەکەین ئایین نامەو بەخشنامەکان بە جۆرێك دەسکاری بکرێن کە مافی کەس نەفەوتێ. بە باوەڕی ئێمە تەنیا لەو حاڵەتەش دا کارو ئەرکە حیزبی‌یەکان ـ نەك جەناحی‌یەکان ـ بەباشی بەڕێوە دەچن.
- خاڵی دەیەم ئاماژە بە بەندی پازدەیەمی داخوازەکانە. کەچی لەوێش دا یان میکانیزم نیە یان ئەگەر بڵێین میکانیزمە بێ‌ئەوەی بەڕاشکاوی گوترابێ, داوای لانی‌کەمی موشارەکەت دەکاو پێ لەسەر "انسجام" (تۆ بڵێ یەکدەستی) دادەگرێ. لە حاڵێك دا ئێمە بە ڕوونی داوامان کردوە کومیتەکان بە پێی نیسبەتی ئەندامانی حیزب هەڵبژێرێن.
- خاڵی یازدەیەم وادیارە لە وەڵامی بەندی شازدەیەمی داخوازەکان دا نووسراوەو هەرچەند لەوێ‌دا وا نەهاتوەو ناوێك لە ناوەندی ٢ نەبراوە، بەڕواڵەت موافەقەتی لەگەڵ کراوە. بەڵام هاوڕێیان باوەڕ بفەرموون ئەو نیازەی لە پشتی ئەو قبووڵ کردنەش دا هەیە لە هیچ لایەکمان شاراوە نیە. ئەگینا بۆچی بەندەکە بەتەواوی پەسند نەکراوەو لە ناوەندی ٢ ئەگەر بەرپرسیش بگۆڕێ ٣ کەس واتە نیوەی ئەندامانی ناوەند لە قۆڵی زۆرینەن، لە حاڵێك دا نیسبەتی کادرو پێشمەرگەی سەر بەو قۆڵە بە زەحمەت دەگاتە سەدی دە؟
- خاڵی دوازدەیەم بە جۆرێك قبووڵی بەندی بیستەمی داخوازەکانەو هەنگاوێکی دروستە. هەرچەند ئەوە دروست نیە کە ئەوبڕیارە بەو جۆرەی ئێستا هەیە پێش کۆنگرەی ١٣ درابێ. جگە لەوە بەڕاستی بڕیاری دیکەش هەن کە پێویستە دەسکاری بکرێن.
- خاڵی سێزدە بۆ لە سەر ڕاوەستانێك دەبێ. ئەو خاڵە بەڕواڵەت لە وەڵامی بەندی یەکەمی داخوازەکان دا هاتوە. بەڵام وەك زۆر جاری دیکە لە ئەسڵی مەتڵەب لای داوە. لە پێش دا وشەی ئۆپۆزیسیۆن بە پێچەوانەی بۆچوونی ئێوە ئیرادێکی لەسەر نیەو پێش ئەوەش کە ئێمە بینووسین چەند جار لە لێدوانەکانی کاك مستەفا هیجری دا هاتوەو عەیبیشتان لێ نەگرتوە. ئەوەش کە لە پێڕەو دا نەهاتوە بەو مانایە نیە کە نابێ بەکار ببرێ. پاشانیش مەسەلە ناو نیە. دەتوانین ناوێکی دیکە وەك قۆڵ یا جەناح هەڵبژێرین. مەسەلە ئەوەیە ئێوە قبووڵ بکەن جەمعێك غەیری خۆتان هەیە کە دەبێ حیسابی بۆ بکەن و لەگەڵی تەرەف بن, هەر وەك ئەو کاتەی ئێوە لە ڕێبەرایەتی دا کەمینە بوون ڕەفتارتان لەگەڵ کراوە. بە دروستیش نازانین خۆتان بە زۆرینەو بەرامبەرەکەتان بە کەمینەی حیزب ناو بەرن, چونکە ئەمە هەم ئێستا ڕوون نیەو هەم قابیلی گۆڕانە. دروستتر ئەوەیە بڵێین زۆرینەو کەمینەی ڕێبەری.
- خاڵەکانی چاردە تا حەڤدەی ئێوە شتی ئوسوولین و ئەگەر ملتان بۆ یەکڕیزیی حیزب و مسۆگەرکردنی وەك یەکیی ماف و ئەرکەکانی ئەندامانی حیزب ڕاکێشا کەس نکوولیان لێ ناکا. بەڵام بەڕاست ئێوە خۆتان پرەنسیپە دیموکراتی‌یەکان دەپارێزن، یان دیموکراسی تەنیا لە داوای ملکەچیی کەمایەتی‌دا کورت دەکەنەوە؟

هێندێ بەندی داخوازەکانی ئۆپۆزیسیۆنیش وەك بەندەکانی پێنجەم, نۆیەم, حەڤدەیەم، هەژدەیەم و نۆزدەیەم کە بەلای ئێمەوە گرنگو بەشێکی گرنگ لە داخوازەکانمانن لە نووسراوەکەی بەڕێزتان دا نە لە نیزیك و نە لە دوور ئاماژەیان پێ نەدراوە. ئەمە ئەو سیگناڵە دەنێرێ کە سوورن لەسەر ئەوەی لەو بوارانەدا کە ئەو چەند بەندە باسیان دەکەن, لەگەڵ ئەوەی بەشێکیان مافی ئەندامانی حیزب و بەشەکەی دیکەیان پرەنسیپی "مشارکت"ن, هەر بەو شێوەیە ڕەفتار بکەن کە تا ئێستا کردووتانە. ئەمەش بە نۆرەی خۆی پێمان دەڵێ کە ناتوانین ئومێدێکمان بە گۆڕینی سیستمی بەڕێوەبەریی زۆرایەتیی ئێستای کومیتەی ناوەندی هەبێ.

لە هەمووی گرنگتر بەندی سێیەمی داخوازەکانە کە "بزرگوارانە" بە تەنیشتی دا تێپەڕیون. هاوڕێیان! ئارەزوومانە باوەڕ بکەن کە ئەگەر هەموو داخوازەکانی ئێمە پێوەندی‌یان بە کێشەی جەناحی‌یەوە هەبێ ئەمەیان وا نیە. بە هەموو مەسئوولییەتەوە دەڵێین ئەگەر لە نێو حیزبی دێموکرات دا چووکترین ناکۆکییشمان نەبووایە نەزەری ئێمە لەسەر نامەی کاك مستەفا بۆ ئاغای نەزمی ئەفشار هەر ئەوە

دەبوو کە لەو بەندەدا هاتوە. هەروەك لەوێدا گوتوومانە "ئەمە پێوەندیی بە مەسەلەی خاك و کەرامەتی نەتەوەیی‌یەوە هەیە". وەرن ئازایانە بیر بکەینەوەو رەفتار بکەین. با حیزبمان لە هەموو کەس و ئۆرگانێك پێ گرنگترو گەورەتر بێ و میللەتیشمان لە حیزب پێ گەورەترو گرنگتر بێ. "هەڵەیەك کە لە نامەی بەڕێز سکرتێر بۆ ئاغای نەزمی ئەفشاردا کراوە، بە بێدەنگە لێکردن راست ناکرێتەوە"و سبەی ڕۆژێ ئازەربایجانییەکان هەقیانە بڵێن مەهابادو سەردەشت و ... ئازەربایجانن نەك کوردستان, چونکە سکرتێری گەورەترین حیزبی کوردی قبووڵی کردوە. لە خۆڕا دەفەرموون ئەگەر وا نەبایەو وا نەگوترایە شەڕی کوردو ئازەری دروست دەبوو. خۆ ئەوە بڵاو نەکرابۆوە تا بڵێین بۆیە وا نووسرابوو. پاشان شەست ساڵە دەڵێین کوردستان لە چوار ئوستانی ئازەربایجانی رۆژئاواو کوردستان و کرماشان و ئیلام پێك هاتوە, چ ناکۆکی‌یەکی لەسەر ساز بووە, هەتا ئێستا شەڕی لێ بکەوێتەوە؟

هاوڕێانی بەڕێز!

ئێوە کە ١٧ خاڵتان بەدوای یەك دا ریز کردوە، مەبەستتان ئەوە بووە کە خوێنەری ناشارەزا وا تێبگا لە بیست خاڵی پێشنیار کراوی ئۆپۆزیسیۆن حەڤدەیتان قبووڵ کردوە. لە کاتێك دا وەك روونمان کردەوە ئێوە تەنیا ئاماژەتان بە ١٣ خاڵ داوەو ئەویش لە زۆربەی هەرە زۆریان دا یان بۆ رەتکردنەوە یان بۆ شێواندنە. بۆ وێنە باسی خاڵی ١٤ی داخوازەکانتان نەکردوە کە تەنیا خاڵێك بوو بە جۆرێك داوای پۆست و ئیمتیازی دەکردو لەم دواییانەدا بە نووسین پێمان راگەیاندن کە وازی لێدێنین.

پاشان لە پێشەکیی نامەکەتان دا باسی "هەوڵ و تێکۆشانی دۆستان و دڵسۆزانی حیزبەکەمان دەکەن. پرسیار ئەوەیە چ بایەخێکتان بۆ ئەو هەوڵانەی دڵسۆزان دانا؟ مەگەر ئێوە بە راشکاوی نێوبژیوانیتان رەت نەکردەوەو پروپاگەندەی دنیاشتان لە سەر وەڕێ نەخست کە نێوبژیوانیی دۆستان(یا بە گوتەی ئێوە لایەنی دەرەکی) سەربەخۆیی حیزب دەخاتە ژێر پرسیار؟

جگە لەوە، ئێوە دەتانەوێ کاك مستەفا وەك بێلایەن دابنێن و وا بنوێنن کە هەوڵێکی زۆری بۆ پاراستنی یەکڕیزیی حیزب داوە. لە حاڵێك دا ئێمەش و ئێوەش دەزانین و هەموو کەسێکی شارەزاش دەزانێ کە ئەو بەڕێزە نوکی هێرەمی جەناحی ئێوەیە (کە ئەمە هیچ ئیرادێکی لەسەر نیە)و لە دیفاع لە بۆچوونەکانی قۆڵەکەشی دا لە هەمووان چالاکتر بووە. ئەگەر بە ئینسافەوە داوەری بکەن، ئەوە بەڕێز عبدالله حسن زادە بوو کە لەگەڵ ئەوەی پێش کۆنگرەی دەیەم لە جەناحێك دابوو، هەموو قورسایی خۆی دانا بۆ ئەوەی حیزبێکی دووپارچە یەك بخاتەوەو پاشانیش لە ماوەی زیاتر لە ئۆساڵ بەرپرسایەتیی خۆیدا بەبەکاربردنی پرەنسیپی هاوبەشی و بەرەسمی ناسینی لایەنی بەرامبەرو بە دانی ئیمتیازی جۆراوجۆر بە کەمینە، یەکڕیزیی حیزبی وەك گلێنەی چاو پاراست و، لە کۆنگرەی سێزدەدا حیزبێکی یەکپارچەی وەك ئەمانەتێکی پیرۆز تەسلیمی کاك مستەفا کرد.

بەهەرحاڵ هەروەك رۆژی ٨٥/٨/١٤یش لە وەڵامی پێشنیارە ٧ خاڵی‌یەکەتاندا نووسیبوومان ئەو خاڵانەی ئێوە نووسیوتانن "ناتوانن میکانیزمی رێکخستنەوەی ریزەکانی حیزب بن". ئاواتمان ئەوەیە بە ئازایەتی و لێبڕاوی و لێپرسراوی‌یەکی زیاترەوە بێنە مەیدان و داخوازەکانی ئێمە کە شتێك نین جگە لە میکانیزمێك بۆ پێکەوەبوون و پێکەوە کارکردن، قبووڵ بکەن و هەروەك خۆتان فەرمووتانە "مژدەی لەنێوچوونی گیروگرفتەکانی نێوخۆی حیزب بە هەموو دۆستان و دڵسۆزانی حیزب بدەین".

وەبیرتان دێنینەوە کە ئێمە لەسەر ئیمزا کردنی رێککەوتننامەیەکی دوولایەنەو بوونی زەمانەتێکی ئیجرایی و هەروەها لەسەر پێویستیی هەڵوەشاندنەوەی بێئەملاوئەولای سزاکانی دوای ١٣٨٥/٥/٧ سوورین.

لەگەڵ سڵاوی دووبارە

ئۆپۆزیسیۆنی نێوخۆی حیزب

١٣٨٥/٩/١٠

٢٠٠٦/١٢/١

بەڵگەی (١١)

بەیاننامە

ئەندامان و لایەنگرانی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران!

کۆمەڵانی خەباتکێڕی خەڵکی کوردستان!

حیزب و ڕێکخراوە سیاسییە کوردستانی و ئێرانییەکان!

دۆستانی گەلی کورد و بزووتنەوەی ڕزگاریخوازانەی خەڵکی کوردستان!

لە یەکێك لە ناسکترین هەلومەرجەکانی مێژووی بزووتنەوەی ڕزگاریخوازانەی نەتەوەی کورد و بزووتنەوەی دیموکراسیخوازی لە ڕۆژهەلاتی نێوەڕاستدا، نیزیك بە دووساڵ و نیوە حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران، حیزبی جێگای متمانە و پشتیوانیی زۆربەی زۆری خەڵکی کوردستان، حیزبێك کە بە دەستی بە توانای پێشەوا قازی محەممەد دامەزراو بە بیری تیژی دوکتور قاسملوو نوێکرایەوە، لە ئاکامی پاوانخوازیی زۆرایەتیی کومیتەی ناوەندیدا تووشی قەیرانێکی قووڵی تەشکیلاتی بووە کە سەرانسەری قەوارەکەی هەر لە سەرێ ڕا تا خوارێ داگرتوە و بە کردەوە کردوویەتە دوولەت. پاش پتر لە دوو ساڵ هەوڵی نهێنی بۆ گێڕانەوەی یەکڕیزی و یەکدڵی بۆ نێو حیزبی دێموکرات، ڕۆژی ٧ی گەلاوێژی ١٣٨٥ ئێمە بە ناوی "ئۆپوزیسیۆن" یادداشتێکی بیست مادەییمان خستە بەرچاوی زۆرایەتیی کومیتەی ناوەندی کە قەبووڵکردن و جێبەجێکردنی دەیتوانی میکانیزمێك بۆ چاری گیروگرفتەکان و گێڕانەوەی یەکپارچەیی بۆ ڕیزەکانی حیزب بە دەستەوە بدا. هەر چەند ئەم یادداشتە وەك سەنەدێکی نهێنی ئامادە کرابوو، بەڵام بێ ئەوەی بمانەوێ کەوتە نێو میدیاکان و ئەو کەسانەی ئۆگری چارەنووسی بزووتنەوەی کورد و حیزبی دێموکراتن لێی ئاگادار بوون.

بەداخەوە چەند کۆبوونەوەی وتووێژ لەسەر ئەو یادداشتە و هەروەها هەوڵ و تەقەلای هێندێ لە دڵسۆزانی کورد لە نێوەوە و دەرەوەی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران و هەوڵی نێوبژیکردنی هێندێ حیزبی کوردستانی لەوانە پارتی دیموکراتی کوردستان و یەکیەتیی نیشتمانیی کوردستان و هەروەها هەوڵی نوێنەرانی ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی عێراق بە هۆی ڕەدکردنەوەی قۆڵی زۆرایەتییەوە بێئاکام مایەوە و قۆڵی دەسەڵاتبەدەستی کومیتەی ناوەندی بە ڕەفتاری توندوتیژ بەرامبەر جودابیران ڕۆژ بە ڕۆژ کەلێنی نێوان خۆی و لایەنی ئۆپۆزیسیۆنی گەورەتر و فرەوانتر کرد. لە ڕاستیدا ئەو لایەنە بە ئاشکرا هەوڵی داوە لەتکردنێك کە لە دوای کۆنگرەی سێزدەوە بە کردەوە بەسەر حیزبی دێموکراتیدا سەپاندوە، ڕەسمییەت پێبداو ستراتیژیی لەمێژینەی خۆی سەبارەت بە پووچەڵکردنەوەی هەنگاوی "وەسەریەك کەوتنەوەی بنەماڵەی گەورەی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران" لە دوای کۆنگرەی دەیەم، پیادە بکا.

ئێستا ناچارین بەوپەڕی داخ و کەسەرەوە هەموو لایەك ئاگادار بکەین کە هەوڵ و تێکۆشانی ئێمە بۆ پاراستن یان باشتر بڵێین بۆ گێڕانەوەی یەکپارچەیی بۆ ڕیزەکانی تێکۆشەرانی دێموکرات گەیشتۆتە بنبەست و ئەگەر ئێمە نەمانتوانیوە یەکڕیزی بەسەر لایەنی بەرامبەردا بسەپێنین، ئەوان توانیویانە لەتبوونی حیزب، حیزبێك کە بە فرمێسکی چاو و خوێنی دڵ و شەو و شەونخوونیی هەزاران تێکۆشەری شەهید و بریندار و کەم ئەندام گەیشتۆتە ئەمڕۆ، بەسەر ئێمەدا بسەپێنن. لەو پێوەندییەدا حەز دەکەین چەند مەسەلەی گرنگ و بەپەلە ڕابگەیەنین:

١ـ هەڵوێستە سیاسییەکان و بنەما تەشکیلاتییەکانی ئێمە کە دیارە ڕیشەیان لە سیاسەت و هەڵوێست و بنەما فکری و تەشکیلاتییەکانی حیزب دایە و لەگەڵ پێداویستییەکانی هەلومەرجی تازەی خەبات و ئاڵوگۆڕەکانی ئەم سەردەمە موتوربە دەکرێن، لە دەرفەتێکی دیکەدا بە ئاگاداریی تێکۆشەرانی حیزب و بیروڕای گشتی دەگەیەندرێن. مەبەست لە دەرکردنی ئەم بەیاننامەیە زۆرتر ئەوەیە کە ڕابگەیەنین لەمڕۆ بەدواوە ئێمە تێکۆشانی سیاسی و تەشکیلاتیمان بە جیا لە قۆڵی زۆرایەتیی کومیتەی ناوەندی درێژە پێدەدەین و لەو ڕێگایەشدا بە پشتیوانیی سەدان کەس لە باشترین و بە

ئەزموونترین کادرو پێشمەرگەکانو هەزاران کەس لە ئەندامە دڵسۆزەکانی حیزب لە کوردستانو دەرەوەی کوردستان پشت ئەستوورین.

٢- مل ڕاکێشانمان بۆ لەتبوونی حیزب تەنیا بۆ ئەوەیە کە چیدیکە تواناو لێوەشاوەیی تێکۆشەرانی حیزب بە فیڕۆ نەچێو سەرفی گیروگرفتی نێوخۆیی نەکرێ، بەڵکوو هەوڵەکان ڕوویان پێبکرێتە وەدیهێنانی ئامانجەکانی خەڵکی کوردستانو بەربەرەکانی دژی دوژمنانی مافو ئازادییەکانی گەلی کورد، نەک قۆڵو لایەنەکانی نێوحیزب. بۆیە بەرەسمی رادەگەیەنین کە کاری ئێمە دژایەتیو بەربەرەکانیی سیاسیو تەبلیغاتیو .... دژی هاوسەنگەرەکانی پێشوومان نیەو لە هیچ مەیدانێکدا دەستپێشخەر نابین. ئاواتمان ئەوەیە لایەنی بەرامبەریش هەر ئەم هەڵوێستە بگرێتەبەرو ڕێگا نەدا دوژمنانی بزووتنەوەی کورد پێمان خۆش بنو دۆستانمان نا ئومێدی دایان بگرێ.

٣- ئاشکرایە کە ڕێبەرایەتیی حیزبی دیموکراتو بەشێکی زۆر لە کادرو پێشمەرگەکانیو بە سەدان بنەماڵەی تێکۆشەرانی حیزب، لە کوردستانی عێراقو لە ژێر سێبەری حکوومەتی هەرێمی کوردستاندا دەژین، کە لە هەموو کەمپەکاندا بنەماڵەکان تێکەڵو دراوسێی یەکترن. ئەم وەزعە تا پێش کۆنگرەی سێزدە زۆر سروشتیو لە دوای کۆنگرەش تا ئێستا بەهەرحاڵ "قابل تحمل" بووە. بەڵام ئێستا ئیدی هەموو شتێک پێویستیی بە لێک جیاکردنەوە هەیە. لەو پێوەندییەدا ئێمە لە لایەنی بەرامبەر داوا دەکەین هاوکاری بکا تا بە شێوەیەکی شارستانیانەو بێ کێشەو ناخۆشی لێک جیاببینەوەو دوژمنان بە خۆمان خۆش نەکەین.

بەڵام ئەگەر بە پێچەوانەی ئارەزووی ئێمە ئەوان مل بەو کارە نەدەن، سروشتییە کە بەرپرسایەتیی ئەو کارە دەکەوێتە سەر شانی کاربەدەستانی هەرێمی کوردستان. هیواداریـن هەم سەرۆکایەتیی هەرێمی کوردستان، هەم حکوومەتی هەرێمو هەم دوو حیزبی دۆستو برامان پارتی دیموکراتی کوردستانو یەکیەتیی نیشتمانیی کوردستان بەرپرسایەتیی نەتەوەییو ئەخلاقیی خۆیان لەو پێوەندییەدا بەجێ بێننو هەموو ئاواتمان ئەوەیە لەم هەلو مەرجەی کوردستانو ئێرانو ڕۆژهەڵاتی نێوەڕاستدا کە چاوەدێرە سیاسییەکان ئاڵوگۆڕی قووڵی سیاسی لە ئێرانو ناوچەکەدا پێش بینی دەکەن هەموو لا جۆرێک ڕەفتار بکەن کە زەبر لە یەکیەتیی ریزەکانی خەڵکی کوردستان نەدرێو ئەگەر نەمان توانیوە لە نێو حیزبی دێموکراتێکی یەکپارچەدا هەوڵەکانمان وەسەریەک بخەین، ڕێگای ئەوە کە لە چوارچێوەی هاوپەیمانییەکی کوردستانیدا پێکەوە کار بکەین بەربەست نەکرێ.

سڵاو لە گیانی پاکی شەهیدانی حیزبو گەلو لە ریزی پێشەوەیاندا قازی ، قاسملوو، شەرەفکەندی

سڵاو لە حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران

سەرکەوتن بۆ بزووتنەوەی میللی - دیموکراتیکی گەلی کورد

کۆمەڵێک لە ئەندامانی دەفتەری سیاسیو کومیتەی ناوەندیو جێگرانو موشاویرانی

کومیتەی ناوەندیی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران

١٥/٩/ ١٣٨٥ی هەتاوی

٦/١٢/ ٢٠٠٦ی زایینی

به‌ڵگه‌ی (١٢)

هاوڕێیانی به‌ڕێز

سڵاوێکی گه‌رم

ئاگادارتان ده‌که‌ین که ئه‌مڕۆ سێ شه‌ممه 1386/1/14 به‌رامبه‌ر به 2007/4/3 له‌ سه‌ر بانگهێشتنی به‌ڕێز کاک مه‌سعوود بارزانی سه‌رۆکی هه‌رێمی کوردستان هه‌یئه‌تێکی حیزبی دێموکراتی کوردستان و هه‌یئه‌تێکی لایه‌نی به‌رامبه‌ر سه‌ردانی سه‌رۆکایه‌تیی هه‌رێمی کوردستانمان کردو له وێ له لایه‌ن سه‌رۆکی هه‌رێمه‌وه میوانداری کرا. جگه له جه‌نابی کاک مه‌سعوود بارزانی به‌ڕێزان کاک کۆسره‌ت ره‌سوول جێگری سه‌رۆک، دوکتور فواد حوسێن سه‌رۆکی دیوانی سه‌رۆکایه‌تیی هه‌رێم، کاک عوسمان حاجی مه‌حموود وه‌زیری نێوخۆی حکوومه‌تی هه‌رێم، زه‌عیم عه‌لی وه‌زیری پێشمه‌رگه‌و شێخ جه‌عفه‌ر وه‌زیری هه‌رێم بۆ کاروباری پێشمه‌رگه ئاماده بوون.

هه‌یئه‌تی حیزبی خۆمان بریتی بوون له: عه‌بدوڵڵا حه‌سه‌نزاده، مسته‌فا مه‌ولوودی، که‌ماڵ که‌ریمی و هه‌یئه‌تی ئه‌ولاش ئه‌مانه بوون: مسته‌فا هیجری، حه‌مه‌نه‌زیف قادری و ڕۆسته‌م جه‌هانگیری.

پاش به‌خێرهێنان به‌ڕێز سه‌رۆکی هه‌رێم قسه‌ی بۆ کردین و فه‌رمووی له‌تبوونی حیزبی دێموکرات بۆ هه‌موو کوردێک جێگای داخ و که‌سه‌ره و ئێمه‌ش خۆمان به خاوه‌نی مه‌سه‌له‌که ده‌زانین و بۆیه‌مان به‌دوادا ناردوون که هه‌وڵێک بده‌ین بۆ ئه‌وه‌ی ئه‌م حیزبه یه‌ک بگرێته‌وه. چونکه هه‌لومه‌رجه‌که ناسکه‌و ئێران له ده‌روازه‌ی ئاڵوگۆڕ دایه. دوای ئه‌و به‌ڕێز کاک کۆسره‌ت جێگری سه‌رۆکیش هه‌ر له‌و مایه‌یه دا قسه‌ی کرد.

ئه‌مجار کاک مسته‌فای هیجری هاته قسه‌و سوپاسی کاک مه‌سعوودو مام جه‌لالی کردو گوتی به‌داخه‌وه کاتی خۆی نێوبژیوانیی ئێوه سه‌ری نه‌گرت و حیزب له‌ت بوو. ئێستاش حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران دڵفراوانه‌و ئه‌و ره‌فیقانه‌ی ڕۆیشتوون هه‌ر که‌س بێته‌وه وه‌ریده‌گیرێته‌وه‌و ئه‌گه‌ریش پێیان خۆش نه‌بێ بگه‌ڕێنه‌وه به‌و شه‌رته ناوی خۆیان بگۆڕن حازرین دۆستایه‌تی‌یان بکه‌ین، ئه‌گینا ناچینه هیچ ئێئتیلافێکه‌وه که ئه‌وانی تێدا بن.

دواتر عه‌بدوڵڵا حه‌سه‌نزاده قسه‌ی کردو گوتی سوپاسی هه‌وڵ و په‌رۆشیی جه‌نابت و به‌ڕێز مام جه‌لال و هه‌ردوو پارتی ده‌سه‌ڵاتدار ده‌که‌م و داوای لێبووردنیش ده‌که‌م که سه‌ره‌ڕای ئه‌و هه‌موو پڕکاری‌یه‌ی هه‌تانه ئێمه‌ش هێندێ کارمان بۆ زیاد کردوون. ئێمه دژی له‌تبوونی حیزب بووین، ئێستاش دژی ئه‌و له‌تبوونه‌ین و له‌مه‌و دواش هه‌ر وا ده‌بین. به دڵه‌وه‌ش ئاماده‌ی یه‌کگرتنه‌وه‌ین. به‌ڵام پێش له‌تبوون میکانزمه‌مان هه‌بووه، ئێستا ئه‌ویشمان هه‌یه‌و مێله گشتی‌یه‌کانیشمان هه‌ن. له‌و چوارچێوه‌یه دا ئاماده‌ین یه‌ک بگرینه‌وه. حیزبێک شک نابه‌ین بچینه‌وه ناوی. خۆمان وه‌ک لایه‌نی به‌رامبه‌ر به خاوه‌نی حیزبی دێموکرات و مێژووه‌که‌ی ده‌زانین و به کورتی ئاماده‌ی باس و تووێژ له‌سه‌ر یه‌کگرتنه‌وه‌ین، به‌ڵام یه‌کگرتنه‌وه‌یه‌ک که موشاره‌که‌تی هه‌ردوولا له چوار بوار دا دابین بکا: بواری سیاسی واته شه‌ریک بوون له بڕیاری سیاسی دا، بواری ته‌شکیلاتی واته شه‌ریک بوون له بڕیار له چاره‌نووسی ته‌شکیلاتی حیزب و ئه‌ندامه‌کانی دا هه‌ردوولا شه‌ریک بن، بواری ته‌بلیغاتی، به‌و مانایه که هه‌موومان وه‌ک یه‌ک له چوارچێوه‌ی ئوسوول‌دا هه‌قمان هه‌بێ ده‌ستمان به ئامرازه ته‌بلیغاتی‌یه‌کانی نێوخۆو ده‌ره‌وه‌ی حیزب ڕابگاو بواری ماڵی، به‌و مانایه که له هه‌ردوولا که‌سانێک هه‌بن که ئاگایان له داهات و ده‌رکه‌وتی حیزب هه‌بێ و بڕیاری له‌سه‌ر بده‌ن. دیاره باسی ئه‌وه‌شی کرد که سه‌رنه‌که‌وتنی هه‌وڵی نێوبژیوانیی ئێوه خه‌تای کاک مسته‌فاو قۆڵه‌که‌ی بووه که به‌ڕاشکاوی و به‌ره‌سمی نێوبژیوانیی ره‌ت کردۆته‌وه‌و هه‌موو هه‌وڵه‌کانی تووشی شکست کردوه.

پاش باس و مناقشه‌یه‌کی زۆر ئاکامێک به‌ده‌ست نه‌هات. سه‌ره‌نجام به‌ڕێز سه‌رۆکی هه‌رێم فه‌رمووی ڕێگا بده‌ن ئێمه بۆخۆمان باس و راوێژێکی له‌سه‌ر بکه‌ین. گوتمان فه‌رموون. ئێمه هاتینه ده‌رێ و سه‌رۆکایه‌تیی هه‌رێم کۆبوونه‌وه‌یه‌کی کورتی کردو ئه‌مجار بانگی کاک مسته‌فایان کرد که زیاتر له نیو سه‌عات قسه‌یان له‌گه‌ڵ کرد. دواتر عه‌بدوڵڵا حسه‌نزاده‌یان بانگ کرد. وه‌ختێک چووه خزمه‌تیان، (دیاره کاک مسته‌فا هاتبووه ده‌ر) به‌ڕێز سه‌رۆکی هه‌رێم فه‌رمووی له‌گه‌ڵ کاک مسته‌فا ڕێک

کەوتووین کە ئەتۆو کاک مستەفا بەیاننامەیەکی هاوبەش دەربکەن‌و بە خەڵک رابگەیەنن کە لە پێناوی قازانجی گشتیی گەلی کورددا بڕیارمان داوە کار بۆ یەکگرتنەوەی حیزبی دێموکرات بکەین. ئەتۆ نەزەرت چیە؟

عەبدوڵلا حەسەنزادە لە وەڵام دا وێڕای سوپاسی دووبارە عەرزی سەرۆکی هەرێم‌و هەڤاڵەکانیی کرد: دیارە دەبێ ئەو پێشنیارە بەرمەوە دەفتەری سیاسی کە بڕیاری لەسەر بدا. بەڵام نەزەری خۆم ئەوەیە کە:

1 - ئێمە بۆ هەر هەوڵێکی یەکگرتنەوە ئامادەین‌و ئەمەش هەڵێکە کە بە دروستی دەزانین.

2 - بەڵام بەیاننامە دەرکردن بێ ئەوەی لەسەر ئوسوولێك رێك کەوتبین سوودی نیەو سبەینێ کە رێك نەکەوتین نازانین خەتای کێیە! بۆیە پێشنیار دەکەم ئێوە نوێنەری خۆتان دیاری بفەرموون بێتە نێوانمان‌و لەسەر ئەو موشارەکەتە کە باسمان کرد رێکمان بخا. ئەگەر حازر بوون موافەقەتنامەیەك لەسەر ئەو چوار خاڵە ئیمزا بکەن، ئەودەم بەیاننامەکە دەردەکەین‌و دواتریش بە ئاگاداریێ نوێنەری بەڕێزتان لەسەر جوزئیات قسە دەکەین‌و ئاواتە خوازین بە ئاکامی دڵخواز بگەین. دیارە تا رێککەوتنی یەکجاری هەر کامەمان وەك حیزبێکی سەربەخۆ تێکۆشانی دەبێ.

بەڕێز کاك مەسعوودو هەڤاڵانی سەرۆکایەتیی هەرێم ئەو پێشنیارەیان بە دروست زانی‌و بڕیار درا ئێمە چاوەڕوانی نوێنەرانی سەرۆکایەتیی هەرێم بۆ باس لەسەر پێشنیارەکانی ئێمەو دەرکردنی بەیاننامەی هاوبەش بین. ئێستا بەستراوەتەوە بەوە کە کەنگێ بەڕێز کاك مەسعوود نوێنەری خۆی دەنێرێ.

هاوڕێیانی تێکۆشەر!

لە کاتێك دا ئەو زانیارییانەتان دەدەینێ، چەند داوای ئوسوولیمان لێتان هەیە:

1 - هەوڵ بدەن لە هەموو جێیەك ئەندامانی حیزب لەو خەبەرەو لە هەڵوێستی حیزب ئاگادار بکەن.

2 - بە هیچ جۆر ئەو باسانە مەبەنە دەرەوەی حیزب‌و بە تایبەتی لە ئەنتەرنێت‌و باسی پاڵتاکی دا قسەی لەسەر مەکەن، تەنانەت ئەگەر ئەوانیش باسیان کرد.

3 - وەك هەمیشە هەوڵ بدەن فەزای نێوانی ئێوەو نەفەراتی لایەنی بەرامبەر سالم بێ‌و لە هەر توندو تیژییەك خۆ بپارێزن.

4 - لەگەڵ هەمووی ئەمانە دا دەبێ زۆر زیاتر لە جاران بۆ کاری حیزبی‌و پتەوکردن‌و پەرەپێدانی ریزەکانی حیزب تێبکۆشن. چونکە جگە لەوە کە جارێ هیچ نەکراوەو هیوایەکیش بۆ یەکگرتنەوە بەرچاو ناکەوێ، لە هەردوو حاڵەتی یەکگرتنەوەی یەکنەگرتنەوە دا نوختەی بەهێزی ئێمە بەربڵاوی‌و رێكوپێکیی ریزەکانمانە. ئارەزوومان ئەوەیە کۆنە هەڤاڵەکانمان هەست بە بەرپرسایەتی بکەن‌و بە دڵەوە بۆ یەکگرتنەوەی ریزەکانی حیزب هەوڵ بدەن. بەڵام راستییەکەی ئەوەیە تا ئێرە هیچ نیشانەیەك بەدی ناکەین کە ئەوان خوازیاری یەکریزیی حیزبی دێموکرات بن.

دووپاتی دەکەینەوە ئەم نووسراوە بۆ دەرەوەی حیزب نیە.

دەفتەری سیاسیی

حیزبی دێموکراتی کوردستان

2007/4/3 - 1386/1/15